

Vodič za buduće studente

za akademsku
godinu
2020./2021.

Mostar, 2020.

#jednojeSveučilište

Izdavač
SVEUČILIŠTE U MOSTARU

Za izdavača
prof. dr. sc. Zoran Tomić, rektor

Uredništvo
dr. sc. Zoran Tomić, red. prof.
dr. sc. Sanja Bijakšić, red. prof.
dr. sc. Ivo Čolak, red. prof.
dr. sc. Vesna Kazazić, red. prof.
dr. sc. Zdenko Klepić, red. prof.
dr. sc. Vlado Majstorović, red. prof.

Tajnica uredništva
Slavica Džidić

Fotografija
Stojan Lasić

Tisak i obrada
FRAM-ZIRAL, Mostar

CIP-Katalogizacija u publikaciji
Gradska knjižnica Mostar

UDK 378.4 (497.6 Mostar) (036)

SVEUČILIŠTE, Mostaru

**Vodič za buduće studente za akademsku godinu
2020./2021.** / [pripremili Vesna Kazazić et al.;
fotografije Stojan Lasić]. - Mostar: Sveučilište, 2020.
(Mostar: FRAM-ZIRAL). - 163 str.: ilustr.; 21 cm

KAZALO

- Izgradimo zajedno Sveučilište budućnosti
(*Riječ rektora Sveučilišta u Mostaru*) 4
- Sveučilište u Mostaru 6
  - Rektorat 7
  - Upravno vijeće 7
  - Senat Sveučilišta 7
  - Studentski zbor 7
  - Ustrojbene jedinice Sveučilišta u Mostaru 8
- Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet 14
- Ekonomski fakultet 27
- Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti 34
- Fakultet strojarstva, računarstva i elektrotehnike 62
- Fakultet zdravstvenih studija 74
- Farmaceutski fakultet 86
- Filozofski fakultet 90
- Građevinski fakultet 120
- Medicinski fakultet 132
- Pravni fakultet 136
- Akademija likovnih umjetnosti 144
- Sveučilišni odjel: Promet i logistika 148
- Studentski centar – studentski dom 152
- Upisi u prvu godinu studija na fakultete Sveučilišta u Mostaru akademske 2020./2021. godine 154
  - Sveučilišni kalendar za akademsku 2020./2021. godinu 160
- Studentski zbor 161
- Ured za studente s invaliditetom 164
- Nagrade studentima 165

IZGRADIMO ZAJEDNO SVEUČILIŠTE BUDUĆNOSTI

Poštovani, u Vašim rukama je Vodič za buduće studente za akademsku 2020./2021. godinu. Osim društvenih mreža, mobilnih aplikacija i virtualnih šetnji htjeli smo Vas i na tradicionalan način provesti kroz sve sastavnice i studije Sveučilišta u Mostaru (SUM-a).

Imate mogućnost odlučiti hoćete li postati dijelom akademske zajednice Sveučilišta u Mostaru - jedinog javnog sveučilišta na hrvatskom jeziku u Bosni i Hercegovini, ali sveučilišta otvorenog za sve koje se temelji na europskim vrijednostima. Sveučilišta koje ima deset fakulteta, jednu akademiju, devet instituta, Sveučilišnu knjižnicu i Studentski centar. Nastava se za oko 12.000 studenata izvodi na preddiplomskim, diplomskim, integriranim i poslijediplomskim studijima. U nastavnom procesu sudjeluje više od 1.000 nastavnika, a u obavljanju administrativnih, tehničkih i pomoćnih poslova više od 190 djelatnika.

Odaberite znanje, jer sveučilišne programe prilagođavamo kako bi studenti u moderno opremljenim kampusima usvojili kompetencije, znanja i vještine, ne za zavode za zapošljavanja, nego za tržište rada. Poseban napor činimo kako bi se povećao broj praktičnih sati nastave. U provedbi bolonjskoga procesa uspostavljamo sustav osiguranja kvalitete, jačamo međunarodnu suradnju i znanstveno-istraživačke projekte, planiramo daljnju izgradnju kampusa, potičemo mobilnosti studenata te uključivanje studenata u procese.

Sveučilište u Mostaru je akreditirana visokoškolska ustanova koja je 2015. godine dobila rješenje o institucionalnoj akreditaciji od Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije, a iste godine upisano je u Državni registar akreditiranih visokoškolskih institucija. Institucionalnom se akreditacijom svakom našem studentu osigurava jednakovrijednost diplome s

ostalim europskim visokoškolskim institucijama te raste reputacijska vrijednost Sveučilišta, odnosno jača potencijal za veću međunarodnu prepoznatljivost i suradnju.

SUM i njegove sastavnice uspješno su 2017. godine prošli i postupak reakreditacije od strane Agencije za znanost i visoko obrazovanje Republike Hrvatske. Stručnjaci iz sedam europskih zemalja izradili su izvješće o reakreditaciji, čijim smo rezultatima i preporukama zadovoljni i kojima se dodatno potvrđuje kvaliteta našeg djelovanja, ali i daju smjernice za daljnje unaprjeđenje.

I suradnja s gospodarstvom jedan je od naših izazova. Osim vaše spremnosti za tržište rada suradnja treba doprinijeti opremanju novih laboratorija za istraživanje na SUM-u. Sustavno radimo na tome da što više naših studenata sudjeluje u praksi u gospodarskim subjektima. Istodobno stručnjake iz prakse pozivamo na Sveučilište, kako bi studentima prenijeli znanja, spoznaje i iskustva. I povećanje studentskih stipendija jedan je od razloga za intenziviranjem suradnje.

No studiranje nije samo nastava, učenje, ispitni ocjene. Studiranje je više od toga. Tu su brojne vannastavne aktivnosti, studentske udruge i klubovi, koncerti, sportska natjecanja, studijska putovanja diljem Europe... Sve je to sastavni dio studiranja. Pa ipak ne zaboravite zbog čega ste primarno došli.

I na kraju stvorite budućnost jer jedno Sveučilište ne čini samo to što ima statut, opremljene zgrade ili kvalitetno napisane programe. To je iznimno važno, ali znatno važnije od toga je što su njegovi studenti i profesori uradili velike stvari u prošlosti. Što ih rade u sadašnjosti. I što ćemo ih zajedno s Vama raditi u boljoj budućnosti. Vi ste lučonoše znanja – nekog boljeg, pravednijeg i naprednijeg društva u kojem integrirano Sveučilište ima stratešku ulogu. I zato dobro nam došli. Izgradimo zajedno sveučilište budućnosti. I ne zaboravite – jedno je Sveučilište!

Rektor
Prof. dr. sc. Zoran Tomić

SVEUČILIŠTE U MOSTARU

Trg Hrvatskih velikana 1, 88000 Mostar

Tel.: ++387 36 337 070, 310 778, 337 077;

Fax.: ++387 36 320 885

E-mail: rektor@sum.ba

mail@sum.ba,

rektorat-ms@sum.ba

web: <http://sum.ba>

REKTORAT

REKTOR

dr. sc. Zoran Tomić rektor Sveučilišta,
red. prof. Filozofskog fakulteta

PROREKTORI

dr. sc. Sanja Bijakšić, prorektorica za
međunarodnu suradnju,
red. prof. Ekonomskog fakulteta

dr. sc. Ivo Čolak, prorektor za znanost i razvoj,
red. prof. Građevinskog fakulteta

dr. sc. Zdenko Klepić, prorektor za poslovanje,
ljudske potencijale i upravljanje kvalitetom
red. prof. Ekonomskog fakulteta

dr. sc. Vlado Majstorović, prorektor za
međusveučilišnu suradnju
red. prof. Fakulteta strojarstva, računarstva i
elektrotehnike

POMOĆNICA REKTORA

dr. sc. Vesna Kazazić, pomoćnica rektora
za nastavu, studente i pravna i pitanja
red. prof. Pravnog fakulteta

UPRAVNO VIJEĆE

Upravno vijeće je tijelo Sveučilišta koje upravlja Sveučilištem. Upravno vijeće ima devet članova.

SENAT SVEUČILIŠTA

Senat Sveučilišta je stručno vijeće Sveučilišta koje čine: rektor, prorektori, dekani fakulteta i akademije, te predstavnici studenata.

STUDENTSKI ZBOR

Članovi Studentskog zbora su svi studenti upisani na preddiplomske i diplomske studije koje ustrojavaju i izvode fakulteti i akademije Sveučilišta u Mostaru.

USTROJBENE JEDINICE SVEUČILIŠTA U MOSTARU

1. AGRONOMSKI I PREHRAMBENO- TEHNOLOŠKI FAKULTET

Biskupa Čule bb, 88 000 Mostar

Tel: ++ 387 36 337 102

Fax: ++ 387 36 337 105

Web: www.aptf.sum.ba

E- mail: aptf@sum.ba

Dekan: dr.sc. Ivan Ostojić, izv.prof.

Prodekani: dr.sc. Anita Ivanković, izv.prof.

dr.sc. Adrijana Filipović, izv.prof.

Tajnik fakulteta: Ivana Božić, dipl.iur.

2. EKONOMSKI FAKULTET

88000 Mostar, Matice hrvatske bb,

Tel.: ++387 36/ 355-100, 355-103, 355-101

Fax. ++387 36/ 355-130

Web: <http://ef.sum.ba>

Facebook: <https://www.facebook.com/efsumba>

Instagram: <https://www.instagram.com/efsumba>

Twitter: <https://twitter.com/efsumba>

E-mail: dekanat@ef.sum.ba

referada@ef.sum.ba

Dekan: dr. sc. Mila Gadžić, red. prof.

Prodekan: dr. sc. Igor Živko, izv. prof.

Prodekan: dr. sc. Nikola Papac, docent

3. FAKULTET PRIRODOSLOVNO- MATEMATIČKIH I ODGOJNIH ZNANOSTI

88000 Mostar, Matice hrvatske bb

Tel./Fax: ++ 387 36 355-458

Dekanat: ++ 387 36 355-455

Web: www.fpmoz.sum.ba

E-mail: fpmoz@sum.ba

dekan: dr. sc. Mario Vasilj, red. prof.

prodekan
za nastavu: dr. sc. Marin Ćorluka, izv. prof.

prodekan
za znanost i
međunarodnu
suradnju: dr. sc. Tomislav Volarić, doc.

prodekanica
za poslovanje,
ljudske potencijale
i upravljanje
kvalitetom: dr. sc. Lidija Vladić-Mandarić, doc.

pomoćnica
dekana
za studente i
studentska
pitanja: dr. sc. Antea Čilić, doc.

Tajnica: Julijana Markota, dipl. iur.

4. FAKULTET STROJARSTVA, RAČUNARSTVA I ELEKTROTEHNIKE

88000 Mostar, Matice hrvatske bb
Tel.: ++387 36 337 001
Fax: ++387 36 337 012
Web: <http://fsre.sum.ba>
E-mail: fsre@sum.ba
Dekan: izv. prof. dr. sc. Željko Stojkić
Prodekan za znanost: prof. dr. sc. Remzo Dedić
Tajnica: Suzana Marić, dipl. iur.

5. FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA

88000 Mostar, Zrinskog Frankopana 34
Tel.: ++ 387 36 337 050
Fax.: ++ 387 36 337 051
Web: <http://fzs.sum.ba>
E-mail: fzs@fzs.sum.ba
Dekan: dr. sc. Ivan Vasilj, red. prof.
Prodekan za nastavu: dr. sc. Vajdana Tomić, izv. prof.
Prodekan za znanost: dr. sc. Dragan Babić, red. prof.
Tajnik: Vedran Ramljak, mag. iur.

6. FARMACEUTSKI FAKULTET

88000 Mostar, Matice hrvatske bb

Tel./fax: +387 36 312 791

Web: <http://farf.sum.ba>

Dekanica: dr. sc. Monika Tomić, red. prof

Prodekan za nastavu: dr. sc. Dubravka Šimić, izv. prof.

Prodekan za znanost: dr. sc. Ivica Brizić, izv. prof.

Tajnik: Mirjana Marić, dipl. iur.

7. FILOZOFSKI FAKULTET

88 000 Mostar, Matice hrvatske bb

Tel.: +387 36 355-400 (centrala),

355-410 (dekanat)

355-404 (studentska referada),

355-403 (tajništvo)

Fax: +387 36 355-401

Web: <http://ff.sum.ba>

E-mail: ff@sum.ba

Dekan: dr. sc. Ivica Musić, izv. prof.

Prodekan za nastavu: dr. sc. Marko Odak, doc.

Prodekan za znanost: dr. sc. Mate Buntić, izv. prof.

Prodekanica

za međunarodnu

i međusveučilišnu

suradnju: dr. sc. Ružica Zeljko-Zubac, izv. prof.

Tajnik: Maja Sesar, dipl. iur.

8. GRAĐEVINSKI FAKULTET

Mostar, Matice hrvatske b.b.

Tel.: (+387 36) 355 000

Fax: (+387 36) 355 001

Web: <http://gf.sum.ba>

E-mail: gf@sum.ba

dekan: dr. sc. Maja Prskalo, izv. prof.

prodekan za nastavu: dr. sc. Dragan Ćubela, docent

prodekan za znanost: dr. sc. Amira Galić, izv. prof.

Tajnik: fakulteta: Branka Šunjić, dipl. iur.

9. MEDICINSKI FAKULTET

88000 Mostar, Kralja Petra Kresimira IV, (Bijeli Brijeg)

Tel./fax: ++387 36 335 600, 335 601

Web: <http://mef.sum.ba>

E-mail: mef@sum.ba

Dekan: dr. sc. Milenko Bevanda, dr. med., red. prof.

Prodekani: dr. sc. Danijel Pravdić, dr. med., izv. prof.

dr. sc. Katarina Vukojević, dr. med., izv. prof.

dr. sc. Ivan Čavar, dr. med., izv. prof.

Tajnik: Marinko Bukovac, dipl. iur.

10. PRAVNI FAKULTET

88000 Mostar, Matice hrvatske b b, B i H

Telefon: +387 36 337-150 (centrala)

337-153 (dekanat)

337-154 (tajništvo)

337-182 (studentska referada)

Faks: +387 36 337-163

Web: <http://pf.sum.ba>

E-mail: pf@sum.ba

Dekanica: dr. sc. Sabrina Horović, red. prof.

Prodekanica za nastavu: dr. sc. Alena Jurić, izv. prof.

Prodekanica za

znanost i razvitak: dr. sc. Snježana Pehar, izv. prof.

Prodekan

za financije: dr. sc. Zvonko Miljko, izv. prof.

Tajnica: Emilija Miletić, dipl. iur.

11. AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI

Kardinala Stepinca 16, 88220 Široki Brijeg.

Tel.: 00387 39 708 578

Fax: 00387 39 708 632

Web: <http://alu.sum.ba/>

Email: alu@sum.ba

Dekan: Stjepan Skoko, red. prof.

Prodekanica

za umjetnički rad: dr. art. Silva Radić, izv. prof.

Prodekan

za nastavu i studente: doc. Svetislav Cvetković, dr. art.

Prodekan za međunarodnu suradnju:

dr. art. Branimir Bartulović, izv.prof.

Tajnik: Nikol Zadro, dipl. iur.

12. SVEUČILIŠNI ODJEL: PROMET I LOGISTIKA

88 000 Mostar, Matice hrvatske b.b.

Tel.: +387 36 355 455

Web: [http:// www.fpmoz.sum.ba](http://www.fpmoz.sum.ba)

E mail: promet.logistika@fpmoz.sum.ba
fpmoz@sum.ba

Pročelnik odjela: dr. sc. Mario Vasilj, red. prof.

13. STUDENTSKI CENTAR – STUDENTSKI DOM

88000 Mostar, Stjepana Radića 84 A

Tel.: 036/337 200

Fax.: 036/315 364

Studentski servis: 036/ 318 847

Web: www.sc.sve-mo.ba

E-mail: studentski.centar@mocable.ba

Ravnatelj: Dragan Mikulić, dipl.oec.

Sektor za smještaj: Franjo Filipović, mag.iur.

Sektor općih i pravnih poslova: Dalila Mišić, dipl.iur.

Sektor računovodstva: Anđa Ćorić, dipl.oec.

Sektor društvenih djelatnosti: Anita Glibić, mag.nov.

14. STUDENTSKI ZBOR

Adresa: Mostar, Matice hrvatske b.b. (Amfiteatar)

Tel: +387 36 311 947

E-mail: studentski.zbor@sum.ba

Web: www.studentskizbor.sum.ba

Predsjednik: Željko Perković

Zamjenica predsjednika: Petra Galić

Treći član Senat: Kristijan Živkušić

Glavna i tehnička tajnica: Marija Barun

Studentski pravobrainitelj: Antonija Boras

Glasnogovornica: Nina Lončar
Koordinator za kulturu: Marko Vračević
Koordinatorica za edukaciju i tečajeve: Emilii Ibrulj
Koordinatori za sport: Nikola Pavić o Mirko Čutuk
Koordinatorica za međunarodnu suradnju i rad s
udrugama: Darija Ostojić
Koordinator za web stranicu: Zdravko Grubešić
Koordinator za humanitarne akcije: Anita Vrdoljak
Koordinator za natječaje, sponzore, projekte i
partnere: Glorija Vidić
Grafički dizajner: Doris Rozić

AGRONOMSKI I PREHRAMBENO- TEHNOLOŠKI FAKULTET

Biskupa Čule bb
88 000 Mostar

Tel: + 387 36 337 102
Fax: + 387 36 337 105
Web: www.aptf.sum.ba
E- mail: aptf@sum.ba

Dekan: dr.sc. Ivan Ostojić, izv.prof.
Prodekani: dr.sc. Anita Ivanković, izv.prof.
dr.sc. Adrijana Filipović, izv.prof.
Tajnik fakulteta: Ivana Božić, dipl.iur.

Ž.r: 3381302271314953 UniCredit Bank d.d. Mostar
Devizni račun: SWIFT UNCR BA 22;
IBAN: BA 393380604811081508;
ID: 4227088130064

Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Mostaru je visokoškolska ustanova u području poljoprivrede i prehrambene tehnologije, a proistekao je iz naraslih potreba šire regije za obrazovanjem visokoškolskih kadrova poljoprivredne i prehrambeno-tehnološke struke, te razvijanju znan-

stveno-stručnog rada iz navedenih područja, kao temeljnih pretpostavki i nositelja daljnjeg sveukupnog društvenog razvitka šire regije.

Fakultet je počeo sa radom 1994. godine i tad je nosio naziv Agronomski fakultet. Uvođenjem studijskog programa prehrambene tehnologije od akademske 2007./08. god. Fakultet nosi naziv Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet.

Sukladno reformi visokog obrazovanja, Fakultetsko je vijeće na svojoj 63. sjednici održanoj 21. siječnja 2005. prihvatilo preustroj studijskih programa prema Bolonjskoj deklaraciji i strukturi 3+2+3 što uključuje sveučilišni preddiplomski studij u trajanju od tri godine (180 ECTS bodova), sveučilišni diplomski studij u trajanju od dvije godine (120 ECTS bodova) i poslijediplomski, doktorski studij u trajanju od tri godine (180 ECTS bodova).

SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJSKI PROGRAMI:

1. AGRONOMIJE

Smjer:

- opći

Uvjeti upisa:

- završena srednja škola u trajanju od četiri (4) godine

Razredbeni postupak temelji se na:

- *vrednovanju uspjeha u srednjoj školi (općeg uspjeha za sva četiri razreda srednje škole i završnog ispita te prosjeka ocjena iz predmeta biologija i kemija)*

Način studiranja:

- redoviti studij
- izvanredni studij

Trajanje studija:

- tri godine (180 ECTS bodova)

Akademski naziv koji se stječe završetkom studija:

PRVOSTUPNIK/BACHELOR AGRONOMIJE
OPĆEG SMJERA

Kompetencije koje se stječu završetkom studija:

Po završetku studija prvostupnici/bachelori će raspolagati dobri temeljnim znanjem smjera kojeg su odabrali te kao profesionalno kompetentne osobe, na ovoj razini obrazovanja, imaju sljedeće stručne sposobnosti (vještine):

- razumijevanje principa i procesa znanstvenih disciplina vezanih za proizvodnju hrane biljnog i životinjskog podrijetla;
- sposobnost primjene stečenih znanja za identifikaciju, oblikovanje i rješavanje inženjerskih problema;
- sposobnost primjene stečenih znanja u organiziranju kvalitetne poljoprivredne proizvodnje i prerade u oblastima bilinogojstva i zootehnike;
- sposobnost primjene stečenih znanja u očuvanju okoliša.

Stečeno znanje studentu završenog preddiplomskog studija osigurava stručnost, odnosno kompetencije i osposobljava ga za rad u niže navedenim ili sličnim institucijama i područjima:

- u raznim granama poljoprivrede i poduzetništva za obavljanje srednje složenih zadataka, te su spremni odgovoriti na izazov tehnoloških promjena i inovacija;
- na poljoprivrednom gospodarstvu, zadrugama, rasadnicima;
- u obavljanju poslova u uredima državne i lokalne uprave, gospodarskim komorama u svim granama biljne i stočarske proizvodnje, te zaštite okoliša;
- osposobljeni su za poslove upravljanja i vođenja proizvodnje, izvođenje tehničkih i biotehničkih zahvata;

- poduzećima koja se bave prodajom sirovina za poljoprivredu;
- u poslovima trgovine i prometa poljoprivrednom opremom i proizvodima;
- sirovinskim odjelima prerađivačke industrije u poljoprivredi;
- savjetodavnim i stručnim službama državnog ili privatnog sektora;
- angažiranost na odgovornošću i obujmom ograničenim poslovima u resornim ministarstvima;
- u privatnim i državnim tijelima koja se bave uvođenjem standarda i certifikacijom u području poljoprivredne proizvodnje.

Nakon završetka preddiplomskog studija prvostupnici/bachelori će raspolagati razinom znanja potrebnom za nastavak obrazovanja na diplomskom studiju.

2. PREHRAMBENE TEHNOLOGIJE

Uvjeti upisa:

- završena srednja škola u trajanju od četiri (4) godine

Razredbeni postupak temelji se na:

- *vrednovanu uspjeha u srednjoj školi (općeg uspjeha za sva četiri razreda srednje škole i završnog ispita te prosjeka ocjena iz predmeta biologija, kemija, matematika i fizika)*

Način studiranja:

- redoviti studij

Trajanje studija:

- tri godine (180 ECTS bodova)

Akademski naziv koji se stječe završetkom studija:

PRVOSTUPNIK/BACHELOR
PREHRAMBENE TEHNOLOGIJE

Kompetencije koje se stječu završetkom studija

Prvostupnici/bachelori će raspolagati dobrim temeljnim znanjem za prehrambeno-tehnološku proizvodnju, te su osposobljeni za stručni rad u različitim područjima prehrambene –tehnologije.

Po završetku studija, studenti, kao profesionalno kompetentne osobe, na ovoj razini obrazovanja imaju sljedeće stručne sposobnosti (vještine):

- razumijevanje principa i procesa znanstvenih disciplina vezanih za preradu sirovina biljnog i animalnog podrijetla;
- sposobnost primjene stečenih znanja za identifikaciju, oblikovanje i rješavanje inženjerskih problema;
- sposobnost primjene stečenih znanja u laboratorijima i pogonima prehrambene i srodnih industrija;
- sposobnost primjene stečenih znanja u očuvanju okoliša.

Stečeno znanje studentu završenog preddiplomskog studija osigurava stručnost, odnosno kompetencije i osposobljava ga za rad u niže navedenim ili sličnim institucijama i područjima:

- u raznim granama prehrambene industrije za obavljanje srednje složenih zadataka, te su spremni odgovoriti na izazov tehnoloških promjena i inovacija;
- uspješno obavljanje poslova u laboratorijima za kontrolu kvaliteta hrane i pića;
- u poduzećima koja se bave prodajom sirovina i opreme za prehrambenu industriju;
- u poduzećima koja se bave proizvodnjom i prometom dodataka hrani;
- angažiranost na odgovornosti i obujmom ograničenim poslovima u veleprodaji i distribuciji hrane, ugostiteljstvu i turizmu;
- angažiranost na odgovornosti i obujmom ograničenim poslovima u relevantnim državnim institucijama i nevladinim organizacijama.

Nakon završetka preddiplomskog studija prvostupnici/bachelori će raspolagati razinom znanja potrebnom za nastavak obrazovanja na diplomskom studiju.

SVEUČILIŠNI DIPLOMSKI STUDIJSKI PROGRAMI

1. AGRONOMIJE

Smjerovi :

- bilinogojstvo
- zootehnika
- agroekonomika
- fitomedicina
- vinogradarstvo i vinarstvo

Uvjeti upisa:

Diplomski studij Agronomije može upisati osoba koja je završila sveučilišni preddiplomski studij Agronomije (180 ECTS), kao i polaznici koji su završili sveučilišne preddiplomske studije srodnih studijskih grupa uz polaganje razlikovnih ispita.

Razredbeni postupak:

Prvostupnici/bachelori svih smjerova agronomije, koji su završili Bs studij na ovom Fakultetu, mogu nastaviti diplomski studij i to izravnim upisom. Diplomski studij mogu upisati i pristupnici sa završnim Bs studijem na fakultetima unutar biotehničkih znanosti uz uvjet polaganja temeljnih modula za studij.

Način studiranja:

- *redoviti studij*
- *izvanredni studij*

Trajanje studija:

-*dvije godine (120 ECTS bodova)*

Akademski naziv koji se stječe završetkom studija:

MAGISTAR/ A AGRONOMIJE

Kompetencije koje se stječu završetkom studija

Po završetku studija magistari/magistre, ovisno o odabiru smjera i izbornih modula, kao profesionalno kompetentne osobe, na ovoj razini obrazovanja, imaju sljedeće stručne sposobnosti (vještine):

- osposobljenost za rad u različitim područjima direktno ili indirektno vezanim za primarnu ili sekundarnu poljoprivrednu proizvodnju i agroekonomiku;
- veću fleksibilnost u nošenju sa promjenama i sposobnost stalnog usavršavanja (potencijal za učenje);
- sposobnost preuzimanja odgovornosti i rješavanja problema (liderski potencijal);
- sposobnost razumijevanja i primjene znanja iz agroekonomske u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji;
- sposobnost razumijevanja osnovnih ekonomskih zakonitosti i primjenu suvremenih sredstava, instrumenata i mjera agrarne politike;
- sposobnost razumijevanja i primjene znanja u gospodarskim aspektima globalizacije i EU;
- sposobnost razumijevanja i analize tranzicije i reforme poljoprivrede u BiH i njezine prilagodbe tržištu EU i Zajedničkoj poljoprivrednoj politici (CAP);
- sposobnost strateškog promišljanja i djelovanja u kontekstu dinamičnih i kontinuiranih promjena;
- sposobnost logičkog rasuđivanja na temelju dostupnih informacija, formuliranja vlastitog mišljenja, pretpostavki i izvođenja zaključaka;
- sposobnost otvorene, objektivne i kritičke analize i vrednovanja novih i tuđih znanstvenih ideja i rezultata;
- sposobnost kritičke sinteze znanstvene literature - biti osposobljen za izbor,
- primjenu i interpretiranje odgovarajućih istraživačkih metoda i tehnika;

- sposobnost publiciranja različitih znanstvenih i stručnih informacija, davanja mišljenja i razmjenjivanja ideja te sposobnost učinkovite znanstvene komunikacije;
- sposobnost prezentiranja, pripremanja prijedloga projekata za financiranje istraživačkog rada, upravljanje projektima i istraživačkim timovima;
- sposobnost pisanja, vođenja i ocjenjivanja razvojnih projekta;

Ovisno o odabiru smjera i izbornih modula završeni studenti mogu upravljati proizvodnjom u proizvodnim poljoprivrednim poduzećima, upravljati poljoprivrednim ili prehrambenim poduzećima, raditi vodeće, složenije i obimnije poslove u državnim institucijama svih razina vezanih za poljoprivredu i prehrambenu industriju, a posebice u institucijama koje imaju kontakte s EU iz oblasti agrara, te u gospodarskim komorama, vladinim i nevladinim razvojnim agencijama i udrugama, institutima/zavodima iz oblasti poljoprivrede i prehrambene industrije. Završeni stručnjaci osposobljeni su i za rad na inspekcijskim poslovima državnih organa, uprava prihoda i na poslovima utvrđivanja poreza na prihod, posebno u oblastima kojima dominiraju prihodi od poljoprivrede i prehrambene industrije, bankarskom sektoru, savjetodavnoj službi i osiguravajućim kućama. Osposobljeni su i za rad u srednjoškolskim i visokoškolskim ustanovama.

2. PREHRAMBENE TEHNOLOGIJE

Smjerovi :

- prehrambena tehnologija
- nutricionizam

Uvjeti upisa:

Diplomski studij Prehrambene tehnologije može upisati osoba koja je završila sveučilišni preddiplomski studij Prehrambene tehnologije (180 ECTS), kao i polaznici koji su završili sveučilišne preddiplomske studije srodnih studijskih grupa uz polaganje razlikovnih ispita.

Razredbeni postupak:

Prvostupnici/bachelori prehrambene tehnologije, koji su završili Bs studij na ovom Fakultetu, mogu nastaviti diplomski studij i to izravnim upisom. Diplomski studij mogu upisati i pristupnici sa završnim Bs studijem na fakultetima srodnih znanosti uz uvjet polaganja temeljnih modula za studij.

Način studiranja:

- redoviti studij (*prehrambeno inženjerstvo*)
- redoviti /izvanredni (*nutricionizam*)

Trajanje studija:

-dviije godine (120 ECTS bodova)

Akademski naziv koji se stječe završetkom studija:

MAGISTAR/A PREHRAMBENOG INŽENJERSTVA
MAGISTAR/A NUTRICIONIZMA

Kompetencije koje se stječu završetkom studija (prehrambeno inženjerstvo)

Završeni stručnjaci ovog studijskog programa stječu dovoljno općih i stručnih znanja iz temeljnih

- prirodnih znanosti te iz prehrambenog inženjerstva, znanosti o hrani i prehrani i drugih disciplina
- koja im omogućavaju da se bave problematikom vezanom za preradu i proizvodnju hrane.

Osposobljeni su :

- za vođenje tehnoloških procesa u prehrambenoj industriji,
- za unapređenje postojećih procesa i tehnologija, odnosno uvođenje novih te za projektiranje industrijskih pogona.

Pored navedenog, stručnjaci navedenog profila osposobljeni su i za rad na unapređenju postojećih i razvoju novih prehrambenih proizvoda te osiguranju i nadzoru kakvoće. Stručnjaci koji završe ovaj

diplomski studij kvalificirani su i za rad u znanstvenim i stručnim institucijama (fakulteti, instituti, agencije) na poslovima razvoja i istraživanja kao i u školama gdje mogu predavati određene stručne predmete.

Kompetencije koje se stječu završetkom studija (nutricionizam)

Kompetencije nakon završenog diplomskog studija prehrambene tehnologije smjer

nutricionizam definirane su u skladu s Osnovama kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini (Službene novine broj 31, 24.03.2011.)te preporukama Priručnika za izradu nastavnih planova i programa temeljenim na ishodima učenja i kompetencijama (Sveučilište u Mostaru, kolovoz 2012.).

PROFESIONALNE KOMPETENCIJE:

- znanje i razumijevanje:

- a) tumačenje osnovnih problema, teorija i terminologije iz oblasti nutricionizma
- b) znanja i vještina o informiranju potrošača vezano za procese proizvodnje nutritivno vrijedne hrane, kao i o pripremi nutritivno vrijednih jela;
- c) određivanje zdravstveno ispravne hrane;
- sposobnost rješavanja problema:
  - a) uočavanje i rješavanje problema uzrokovanih ishranom
  - b) edukacija stanovništva
- praktične kompetencije.
    - a) planiranje, organiziranje, kontrolu i vođenje posebnih režima ishrane (redukcijske dijeta, eliminacijske dijeta, vegetarijanstvo, makrobiotika, sportaši, rekreativci...);
    - b) savjetovanje
  - c) provođenje istraživanja unutar oblasti ishrane / nutricionizma.

- d) unapređenje i poboljšanje utjecaja na javno zdravstvo sa ciljem prevencije bolesti, a vezano uz način prehrane kao i vještine u afirmacija zdravog životnog stila

SVEUČILIŠNI POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJ

POLJOPRIVREDA I ZAŠTITA OKOLIŠA

Smjerovi :

- *zootehnika*
- *agroekonomika*
- *zaštita okoliša*
- *bilinogojstvo*

Uvjeti upisa:

Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij „Poljoprivreda i zaštita okoliša“ mogu upisati:

- studenti koji su završili sveučilišni studij I i II ciklusa (sa ukupno ostvarenim brojem bodova 300 ECTS) i studenti koji su završili sveučilišni studij VII/1 (sa ukupno ostvarenim brojem bodova 240 ECTS) ili studij iz srodnih znanstvenih polja poljoprivrede, biologije i kemije, prehrambene tehnologije, kemijskog inženjerstva, biotehnologije, šumarstva, ekonomije i sociologije, gdje će pri upisu na željeni smjer dokorskog studija za svaki pojedini slučaj Vijeće dokorskog studija utvrditi razlikovne kolegije koje će student morati položiti;
- polaznici postojećih poslijediplomskih magistarskih i doktorskih studija, kao i magistri znanosti (mr.sc.) iz znanstvenog polja poljoprivrede, biologije i kemije, matematike, prehrambene tehnologije, kemijskog inženjerstva, biotehnologije, šumarstva, ekonomije i sociologije.

Pristupnik na poslijediplomski sveučilišni doktorski studij mora imati ukupan prosjek ocjena veći od 3,5 za sve kolegije u prethodna dva ciklusa kroz petogodišnje razdoblje studiranja ili tijekom završe-

nog visokoškolskog studija VII/1 stupnja (u izračun prosjeka uzimaju se ocjene iz svih kolegija preddiplomskog i diplomskog studija).

Poslijediplomski studij može upisati pristupnik koji je završio i drugi sveučilišni studij. Vijeće doktorskog studija će utvrditi koji su to studiji, odrediti srodna znanstvena područja, polja i grane potrebne za nastavak poslijediplomskog studija, te razliku ispita koje student treba položiti. Iznimno se može odobriti upis pristupnicima koji su završili sveučilišni diplomski studij s prosječnom ocjenom manjom od 3,5, ali ne manjom od 3,0 uz preporuku dvaju sveučilišnih profesora (predmeta koji su usko vezani uz upis željenog smjera) na kojem su završili studij.

Za sve pristupnike nužno je i poznavanje najmanje jednog svjetskog jezika, o čemu pristupnici prilažu pismenu potvrdu.

RAZREDBENI POSTUPAK:

Odabir studenata se vrši na temelju uspjeha na preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju prema kriterijima koji su objavljeni u natječaju za upis studenata.

Način studiranja:

Organizacija doktorskog programa zasniva se na studiranju u punom radnom vremenu (full-time) ili kao studij s dijelom radnog vremena (part-time), o čemu doktorand pri upisu pismeno podnosi izjavu hoće li studirati u punom radnom vremenu ili s dijelom radnog vremena.

Trajanje studija:

- tri godine (180 ECTS bodova)

Kod upisa studijskog programa koji se izvodi full-time student je obvezan steći akademski stupanj doktora znanosti u roku od tri do pet godina, odnosno u part-time u roku od pet do sedam godina. Po isteku osam godina od upisa, doktorand gubi pravo obrane doktorskog rada.

Akademski naziv koji se stječe završetkom studija:

DOKTOR ZNANOSTI
IZ PODRUČJA BIOTEHNIČKIH ZNANOSTI
U POLJU AGRONOMIJA (*grana određena prema
izabranom smjeru studija*)

Kompetencije koje se stječu završetkom studija

Završetkom studija doktori znanosti osposobljeni su za primjenjivanje najnovijih znanstvenih spoznaja u znanstvenim i znanstveno-nastavnim ustanovama, tijelima državne uprave, poglavarstvima gradova i županija, savjetodavnoj službi, državnim inspektoratima, kontrolnim laboratorijima, u različitim proizvodnim poduzećima, u raznim proizvodnim tvrtkama, obrazovnim ustanovama, te ostalom javnom i privatnom sektoru.

Završetkom studija kandidatu se daje mogućnost postdokorskog usavršavanja, te mogućnosti zapošljavanja u privatnom i javnom sektoru. Postdokorsko usavršavanje moguće je kroz rad na znanstveno-istraživačkim, razvojnim i međunarodnim projektima na različitim visokoškolskim i znanstvenim institucijama u zemlji i inozemstvu, koje se bave problematikom poljoprivrede i zaštite okoliša.

EKONOMSKI FAKULTET

88000 Mostar,
Matice hrvatske bb,

Tel.: ++387 36/ 355-100, 355-103, 355-101

Fax. ++387 36/ 355-130

Web: <http://ef.sum.ba>

Facebook: <https://www.facebook.com/efsumba>

Instagram: <https://www.instagram.com/efsumba>

Twitter: <https://twitter.com/efsumba>

E-mail: dekanat@ef.sum.ba

referada@ef.sum.ba

Dekan: dr. sc. Mila Gadžić, red. prof.

Prodekan: dr. sc. Igor Živko, izv. prof.

Prodekan: dr. sc. Nikola Papac, docent

Ž. R.: 3381302271312140 UniCredit Bank BiH

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru započeo je s radom 1971. godine kao Odjeljenje Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

Od 1976. godine nastavlja raditi kao samostalan fakultet. Danas je Ekonomski fakultet ustrojbeno jedinica u sastavu Sveučilišta u Mostaru i na njemu se organiziraju i izvode sveučilišne i stručne studije na prvom ciklusu, kao i sveučilišne studije na drugom ciklusu i poslijediplomski doktorski studij na trećem obrazovnom ciklusu te se obavlja znanstveni i visokostručni rad iz područja ekonomije.

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru, nakon uspješne transformacije prema načelima Bolonjskog procesa 2005. godine, nastavlja s procesima unaprjeđenja, pa je tako 2016. godine osuvremenio nastavne planove i programe. U skladu s tim od akademske 2016./2017. godine primjenjuju se novi (revidirani) nastavni planovi i programi u kome su unaprijeđeni svi smjerovi te je uveden novi smjer na preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju „Poslovanje s EU“ kao i novi smjerovi na trogodišnjem stručnom studiju „Poduzetništvo“, „Računovodstvo i porezi“ i „Turističko poslovanje“.

Nastava, osim u Mostaru, organizira se i izvodi u Centru Vitez (prvi i drugi ciklus).

NA FAKULTETU SU ORGANIZIRANI SLJEDEĆI STUDIJI:

SVEUČILIŠNI STUDIJ

I. PRVI CIKLUS STUDIJA – - ČETVEROGODIŠNJI PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ POSLOVNE EKONOMIJE -

TRAJANJE STUDIJA:

četiri godine (osam semestara).

SMJEROVI:

- Marketing,
- Menadžment,
- Poslovna informatika,
- Poslovanje s EU,
- Računovodstvo i financije.

AKADEMSKI STUPANJ:

PRVOSTUPNIK/ BACHELOR EKONOMIJE
(240 ECTS bodova)

KOMPETENCIJE:

Kompetencije polaznika koji završe studij ogledaju se u sljedećem: sposobnost razumijevanja ključnih ekonomskih zakonitosti; analiza pojava u ekonomskom okruženju u kojem djeluju pojedinci, poduzeća i država; obavljanje složenih ekonomskih poslova u profitnim poslovnim subjektima, neprofitnim organizacijama te javnim poduzećima i institucijama; sposobnost pokretanja vlastitih poduzetničkih projekata; sposobnost organiziranja i upravljanja računovodstvom i financijama u privatnim poduzećima, financijskim institucijama, javnim poduzećima i institucijama; sposobnosti kreativnog rješavanja složenih problema u marketingu i njegovim specifičnim područjima; primjena IT-a u poslovnim procesima; poslovanje na globalnom tržištu i poslovanje s zemljama EU.

Studij osposobljava polaznike da temeljna znanja i kritičko razumijevanje načela vezanih za poslovnu ekonomiju mogu primijeniti na kreativan i poslovan način.

UVJETI UPISA:

Završena četverogodišnja srednja škola.

II. PRVI CIKLUS STUDIJA -TROGODIŠNJI PREDDIPLOMSKI STUDIJ POSLOVNE EKONOMIJE (STRUČNI STUDIJ) -

TRAJANJE:

tri godine (šest semestara)

SMJEROVI:

- Poduzetništvo,
- Računovodstvo i porezi,
- Turističko poslovanje.

AKADEMSKI STUPANJ:

STRUČNI PRVOSTUPNIK/ BACHELOR EKONOMIJE
(180 ECTS bodova)

KOMPETENCIJE:

Kompetencije polaznika koji završe stručni studij ogledaju se u razvoju poduzetničkih, menadžerskih, marketinških, IT i financijsko - računovodstvenih kompetencija polaznika, kao i kompetencija iz područja turističkog poslovanja. Studijem se stječu znanje za razvoj poduzetničke ideje i realiziranje poduzetničkih poduhvata, osnutak poduzeća, analizu poslovnih prilika i prijetnji, izgradnju komunikacije sa okruženjem, računovodstveno praćenje proizvodnje i trgovine, oporezivanja poduzeća, obrta i pojedinca, razumijevanje financijskih izvještaja i kontrole te primjenu IT tehnologije u poslovanju. Studijem se također stječu i znanje za osnutak, vođenje i razvoj poslovnih sustava u sektoru turizma.

Potrebna znanja, vještine i tehnike, ovisno o odabranom smjeru studija, polaznici usvajaju tijekom predavanja i praktičnih vježbi.

Na vježbama se stječu praktična znanja, a njih, osim nastavnika i suradnika prenose i eksperti iz gospodarske prakse.

UVJETI UPISA:

Završena četverogodišnja srednja škola.

III. DRUGI CIKLUS STUDIJA – DIPLOMSKI STUDIJ:

DIPLOMSKI STUDIJ:

A. Jednogodišnji diplomski studij

B. Dvogodišnji diplomski studij

SMJEROVI:

- Marketing,
- Menadžment,
- Poslovna informatika,
- Poslovanje s EU,
- Računovodstvo i financije.

AKADEMSKI STUPANJ:

MAGISTAR EKONOMIJE
(300 ECTS bodova)

KOMPETENCIJE:

Završetkom diplomskog studija studenti stječu sposobnosti analize, sinteze i oblikovanja rješenja složenih problema iz područja poslovne ekonomije. Pored toga, ovim studijem kandidati razvijaju vještine uporabe analitičkih i statističkih metoda i postupaka u poslovanju. Kroz nastavni i praktični dio nastave polaznicima osigurava stjecanje sposobnosti integriranja znanja u području poslovne ekonomije te kreativno traženje rješenja razvojnih i drugih problema poduzeća ili institucija, kao i njihova organiziranja i vođenja.

A) JEDNOGODIŠNJI DIPLOMSKI STUDIJ

TRAJANJE STUDIJA:

jedna godina (dva semestra)

UVJETI UPISA:

Završen prvi ciklus četverogodišnjeg sveučilišnog studija (ostvareno 240 ECTS bodova) ekonomskog smjera ili završen studij Poslovne ekonomije ili završen VII/1 stupanj obrazovanja po predbolonjskim uvjetima studija na javnoj visokoobrazovnoj instituciji.

B) DVOGODIŠNJI DIPLOMSKI STUDIJ

TRAJANJE:

dvije godine (četiri semestara).

UVJETI UPISA:

Završen trogodišnji sveučilišni preddiplomski studij poslovne ekonomije na javnoj visokoobrazovnoj instituciji (ostvareno 180 ECTS bodova) ili završen trogodišnji stručni studij na javnoj visokoobrazovnoj instituciji uz obvezu polaganja dva razlikovna predmeta Financijske institucije i tržišta i Monetarna politika te polaganje sadržajne razlike iz kolegija Matematika i Statistika ili završen neki drugi trogodišnji ili četverogodišnji studij (ne ekonomsko usmjerenje) na javnoj visokoobrazovnoj in-

stituciji i ostvareno minimalno 180 ETCS bodova uz obvezu polaganja sljedećih predmeta: Osnove ekonomije, Računovodstvo, Marketing, Menadžment, Poslovne financije, Statistika i Matematika (ako se utvrdi da su Statistika i Matematika polagani na završenom studiju utvrđuju se sadržajne razlike koje student polaže) ili završen prvi ciklus i ostvareno minimalno 180 ETCS bodova na nekoj visokoobrazovnoj instituciji koja nije javna uz polaganje utvrđenih razlika.

IV. TREĆI CIKLUS STUDIJA - - POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJ -

TRAJANJE:

tri godine (šest semestara)

AKADEMSKI STUPANJ:

DOKTOR ZNANOSTI

KOMPETENCIJE:

Poslijediplomski doktorski studij u sebi integrira napredne matematičko-statističke metode istraživanja što uz napredna znanja iz ekonomije i poslovne ekonomije, odnosno, pojedinih ekonomskih područja, gospodarskih sektora osigurava kvalitetnu osnovu za ekonomska istraživanja, analizu problema suvremenog gospodarstva i društva u cjelini, kao i iznalaženje inovativnih rješenja za njihovo prevladavanje u dinamičkoj perspektivi suvremenog gospodarstva te mogućnosti educiranja drugih u usvajanju istih ili sličnih znanja i sposobnosti.

UVJETI UPISA:

Završen odgovarajući (ekonomski) sveučilišni diplomski studij i osvojeno najmanje 300 ECTS bodova ili kvalifikacije stečene po studijskim programima prije akademske 2008./2009. godine (uz ispunjenje uvjeta utvrđenih studijskim programom).

NAČIN PROVEDBA RAZREDBENOG ISPITA

Natječaj za upis studenata u prvu godinu objavljuje Sveučilište u Mostaru u svibnju svake godine za cijelo Sveučilište. U njemu su naznačeni rokovi do kada se primaju prijave i kada se održava razredbeni (kvalifikacijski) ispit.

Razredbeni ispit polažu prijavljeni kandidati za četverogodišnji preddiplomski sveučilišni studij poslovne ekonomije koji studij upisuju u statusu redovitog uz potporu ministarstva. Razredbeni ispit se polaže iz predmeta: hrvatski jezik, matematika i informatika. Testovi za razredbeni ispit temelje se na odgovarajućim udžbenicima određenim planovima i programima srednjih škola.

Maksimalan broj bodova koji se mogu osvojiti na ispitu je 90 (po 30 bodova za svaki predmet). Osvojeni bodovi se uvećavaju za ukupan prosječni uspjeh ostvaren u sva četiri razreda srednje škole. Zbrajanjem svih bodova osvojenih na razredbenom ispitu i prosječnih ocjena iz srednje škole utvrđuje se konačna rang lista (maksimalan broj bodova je 110).

Pristupnici koji ostvare pravo upisa, pri upisu su obvezni priložiti originalnu dokumentaciju i originalne svjedodžbe.

Poblize obavijesti o upisima, kao i druge obavijesti, pristupnici mogu dobiti na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.

Detalji o upisima nalaze se na linku:
<http://ef.sum.ba/upisi>

FAKULTET PRIRODOSLOVNO - MATEMATIČKIH I ODGOJNIH ZNANOSTI

88000 Mostar, Matice hrvatske bb

Tel./Fax : ++ 387 36 355-458

Dekanat : ++ 387 36 355-455

Web: www.fpmoz.sum.ba

E-mail: fpmoz@sum.ba

dekan: dr. sc. Mario Vasilj, red. prof.

prodekan

za nastavu: dr. sc. Marin Ćorluka, izv. prof.

prodekan

za znanost i
međunarodnu

suradnju: dr. sc. Tomislav Volarić, doc.

prodekanica

za poslovanje,
ljudske potencijale
i upravljanje

kvalitetom: dr. sc. Lidija Vladić-Mandarić, doc.

pomoćnica

dekana

za studente i

studentska

pitanja: dr. sc. Antea Čilić, doc.

Tajnica: Julijana Markota, dipl. iur.

Žiro račun.: 3381302271308745 Unicredit Bank

Na Fakultetu prirodoslovno - matematičkih i odgojnih znanosti radi se po nastavnim planovima i programima prema kriterijima Bolonjske deklaracije. Studiji se izvode prema programu 3 + 2 + 3 odnosno 4+1+3.

Preddiplomski studij traje tri godine (šest semestara) odnosno četiri godine (osam semestara) i po završetku se stječe naziv prvostupnik/ica (baccalaureus / baccalaurea).

Diplomski studij traje dvije godine (četiri semestra) odnosno jednu godinu (dva semestra) i po završetku se stječe naziv magistar / magistra struke.

Nakon toga se može upisati doktorski studij koji traje tri godine (šest semestara).

Na Fakultetu prirodoslovno - matematičkih i odgojnih znanosti mogu se upisati sljedeći studiji:

A) PREDDIPLOMSKI STUDIJI

1. Biologija
2. Kemija
3. Geografija
4. Geografija, smjer Turizam i zaštita okoliša
5. Fizika
6. Informatika
7. Matematika
8. Pedagogija
9. Kineziologija
10. Stručni studij kineziologije
11. Studij glazbene umjetnosti
  - 11.1. smjer Glazbena kultura
  - 11.2. smjer Glazbena kultura i Etnomuzikologija
  - 11.3. smjer Glazbena kultura i Glazbena teorija
  - 11.4. smjer Klavir
12. Razredna nastava
13. Predškolski odgoj
14. Edukacijska rehabilitacija

B) DIPLOMSKI STUDIJI

1. Biologija
2. Kemija
3. Geografija
4. Geografija, smjer Turizam i zaštita okoliša
5. Fizika
6. Informatika
7. Matematika
8. Pedagogija
9. Kineziologija
10. Stručni studij kineziologije
11. Studij glazbene umjetnosti
  - 11.1. smjer Glazbena kultura
  - 11.2. smjer Glazbena kultura i Etnomuzikologija
  - 11.3. smjer Glazbena kultura i Glazbena teorija
  - 11.4. smjer Klavir
  - 11.5. smjer Violina
  - 11.6. smjer Gitara
12. Razredna nastava
13. Predškolski odgoj
14. Edukacijska rehabilitacija

JEDNOPREDMETNI STUDIJI SU:

1. Kineziologija
2. Stručni studij kineziologije
3. Studij glazbene umjetnosti
  - 3.1. smjer Glazbena kultura
  - 3.2. smjer Klavir
  - 3.3. smjer Violina
  - 3.4. smjer Gitara
  - 3.5. smjer Klasična harmonika
4. Razredna nastava
5. Predškolski odgoj
6. Pedagogija
7. Informatika
8. Matematika

9. Geografija
10. Geografija, smjer Turizam i zaštita okoliša
11. Biologija
12. Kemija
13. Edukacijska rehabilitacija

DVOPREDMETNI STUDIJI su ravnopravni. Mogu se studirati u sljedećim kombinacijama:

1. Biologija i kemija
2. Matematika i fizika
3. Matematika i informatika
4. Studij glazbene umjetnosti
  - 4.1. smjer Glazbena kultura i Etnomuzikologija
  - 4.2. smjer Glazbena kultura i Glazbena teorija

Znanstveno-nastavno vijeće može odrediti i druge studijske grupe sukladno financijskoj i kadrovskoj mogućnosti.

UVJETI UPISA:

Završena srednja četverogodišnja škola i položen razredbeni ispit.

Na Studiju glazbene umjetnosti za sve instrumentalne smjerove uvjeti upisa su završena srednja glazbena škola odabranog instrumenta, te ostvarenih minimalnih 90 ECTS bodova na odabranom instrumentu od mogućih 150 ECTS bodova na razredbenom ispitu.

NAČIN STUDIRANJA:

- Redoviti studij
- Izvanredni studij
- Redoviti studij uz plaćanje

RAZREDBENI POSTUPAK:

Razredbeni postupak temelji se na vrednovanju uspjeha iz srednje škole, te na vrednovanju uspjeha na razredbenom ispitu.

Razredbeni ispit sastoji se od pismenog (i praktičnog na instrumentalnim smjerovima) te usmenog dijela ispita iz područja koje se upisuje.

Pravo upisa ostvaruju pristupnici, koji su svojim rezultatom u razredbenom postupku ostvarili prvenstvo unutar broja pristupnika određenog upisnim kvotama (na dvopredmetnom studiju to se odnosi za oba predmeta).

C) POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJ

1. Poslijediplomski doktorski studij Odgojnih znanosti – pedagogije
2. Poslijediplomski doktorski studij Geografske osnove planiranja u okolišu
3. Poslijediplomski doktorski studij Ekologija, zaštita prirode i okoliša

TRAJANJE

Poslijediplomski doktorski studij traje tri godine (šest semestara).

AKADEMSKI STUPANJ

Doktor znanosti

C) STRUČNI STUDIJ

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ KINEZILOGIJE

Preddiplomski stručni studij kineziologije (za izobrazbu stručnih prvostupnika) izvodi se po modelu 6 semestara odnosno 3 studijske godine (180 ECTS). Studij se ustrojava kao izvanredni studiji. Pristupnici mogu izabrati jedan od pet ponuđenih usmjerenja i to: studij sportskog komuniciranja, studij sportskog menadžmenta, kondicijski trener, trener rekreacije i fitnesa, i sportski trener (smjer: košarka, nogomet, atletika, plivanje, rukomet i drugi sportovi sukladno materijalnim i kadrovskim uvjetima za izvođenje programa). Nakon završenog preddiplomskog stručnog studija prvostupnici se mogu zaposliti u području sporta kao sportski treneri; u području kondicijske pripreme sportaša kao kondicijski treneri; u području rekreacije i fitnesa

kao voditelji sportsko-rekreacijskih programa u slobodno vrijeme osoba svih životnih dobi u različitim ustanovama, organizacijama i poslovnim subjektima; u području sporta i novinarstva kao sportski komunikatori, u području sporta kao sportski menadžeri.

Detaljnije informacije o upisima i uvjetima za izbor pristupnika, kao i druge informacije vezane za studiranje pristupnici mogu dobiti na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti ili na web stranici Fakulteta: www.fpmoz.sum.ba.

KOMPETENCIJE KOJE SE STJEČU ZAVRŠETKOM STUDIJA NA FAKULTETU PRIRODOSLOVNO- MATEMATIČKIH I ODGOJNIH ZNANOSTI SVEUČILIŠTA U MOSTARU

STUDIJ BIOLOGIJE

PREDDIPLOMSKI STUDIJ

Prvostupnik posjeduje znanja iz različitih polja biologije, počevši od stanične i molekularne biologije, zoologije i botanike. Obavljanjem praktičnih vježbi prvostupnik se upoznaje s radom u biološkom laboratoriju, te na taj način stječe znanja koja može primjenjivati u ostalim biološkim laboratorijima. Preddiplomski studij obuhvaća i terenski rad.

Znanja i kompetencije koje je prvostupnik stekao završetkom sveučilišnog preddiplomskog studija su dovoljna za praćenje diplomskog sveučilišnog studija na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti, kao i za praćenje istih na drugim fakultetima sa srodnim programom.

DIPLOMSKI STUDIJ

Završetkom diplomskog studija pristupnik je osposobljen za posao nastavnika, odnosno profesora biologije u osnovnim i srednjim školama. Pristupnik posjeduje proširena znanja iz područja biologije.

Znanja koja je student stekao završetkom sveučilišnog diplomskog studija su dovoljna za praćenje doktorskih sveučilišnih studija na fakultetima s istim ili srodnim programima.

STUDIJ ZNANOST O OKOLIŠU

PREDDIPLOMSKI STUDIJ

Stecene kompetencije: stručnost za obavljanje poslova u djelatnostima koje pokrivaju: zaštitu i upravljanje geološkim resursima, geografskim i biološkim znamenitostima u prirodi; organizaciju biološke i krajobrazne zaštite u nacionalnim parkovima; osiguravanje visokih ekoloških standarda u vođenju i upravljanju tehnološkim procesima i proizvodnji;

Studenti su osposobljeni za laboratorijski složenije poslove vezane uz istraživanja iz aplikativne ekologije, te biološke, geološke i geografske zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti. Unapređivanje praktične primjene rezultata istraživanja na području zaštite ekosustava kopna, slatkih voda i mora.

Ti poslovi uključuju:

- poznavanje opreme, laboratorijskih metoda u analizi fizikalnih i kemijskih obilježja okoliša, laboratorijska i terenska istraživanja i analize;
- prikupljanje i pripremu uzoraka: minerala, stijena, voda, tla i biljnih i životinjskih organizama;
- računalnu obradu i razvrstavanje podataka;
- stručnu pomoć u terenskim istraživanjima;
- održavanje složene terenske i laboratorijske opreme.

DIPLOMSKI STUDIJ

Diplomski istraživački studijski program nastavak je temeljnog preddiplomskog studija.

Kompetencije koje se stječu završetkom diplomskog studija su:

- Unapređenje djelatnosti vezanih za zaštitu prirode: planiranje prostora, izrada ekoloških studija,

upravljanje vodoopskrbnim sustavima i uređajima za pročišćavanje voda i zbrinjavanje otpada, gospodarenje i upravljanje prirodnim resursima;

- Znanstvenoistraživački rad u području prirodnih znanosti, grana ekologija
- Poznavanje geografskih teorija i mogućnost primjene u rješavanju određenih prostornih problema;
- Razumijevanje zakonitosti čimbenika okoliša i njihovo međudjelovanje koje se javlja u prirodno-geografskim procesima;
- Razumijevanje učinka društvenih pojava na geografski prostor;
- Poznavanje osnovnih prostorno-planskih mehanizama, odnosno utjecaja planskih mjera u okolišu;
- Vještine prikupljanja, pripreme, analize i prikazivanja bioloških, geografskih i geoloških podataka, posebice uz pomoć GIS programa;
- Vještine naprednog služenja geografskim i geološkim kartama i kartiranje;
- Samostalni terenski rad;
- Sposobnost korištenja, analiziranja i vrednovanja informacijama, posebice uz pomoć GIS programa;
- Poznavanje i mogućnosti primjene geografskih teorija u rješavanju određenih prostornih problema;
- Poznavanje osnovnih prostorno-planskih mehanizama, odnosno utjecaja planskih mjera u okolišu;
- Vještine naprednog služenja geografskim kartama i kartiranja;
- Vještine samostalnog terenskog rada;
- Sposobnost pretraživanja i vrednovanja informacija;
- Sposobnost samostalnog istraživačkog rada te stručnog izražavanja u usmenoj i pismenoj formi;

Završetkom studija student je osposobljen za sljedeća zanimanja:

- voditelji stručnih službi u nacionalnim parkovima i zaštićenim rezervatima prirode;
- znanstveni i stručni suradnicima istraživačkim projektima za potrebe izrade ekoloških studija kao podloga za planiranje i uređenje prostora;
- voditelj stručnih službi u Državnoj upravi za uređenje prostora i zaštitu prirode;
- voditelji stručnih službi u javnim tvrtkama za upravljanje i gospodarenje prostorom;
- znanstveni i stručni suradnici u zavodima za prostorno planiranje i uređenje;
- stručni suradnici u tijelima državne uprave te lokalne uprave i samouprave;
- istraživači u ekološkim laboratorijima: istraživači, asistenti i znanstveni suradnici;
- stručni suradnici u državnim institucijama uprave kao načelnici odjela za ekološku zaštitu i prostorno uređenje;
- istraživači, asistenti i znanstveni suradnici u znanstvenim ustanovama.

STUDIJ GLAZBENE UMJETNOSTI

Glazbena umjetnost kao bitna sastavnica opće kulture obuhvaća vrlo raznoliko područje djelovanja i animacije. Završetkom odabranog smjera na preddiplomskom i diplomskom Studiju glazbene umjetnosti studenti stječu cijeli niz sposobnosti i kompetencija kao što su:

JEDNOPREDMETNI SMJEROVI:

Glazbena kultura

Prvostupnik/ca (baccalaureus/ea) glazbene kulture ima mogućnost pedagoškog rada u nastavi na predmetu glazbena kultura u osnovnom općem obrazovanju; mogu biti suradnici u glazbenim programima (animatori u kulturi, amaterizmu, surad-

nici u radu zborova, instrumentalnih sastava, notografiranje, itd.); glazbeni suradnici u medijima; glazbeni suradnici u vannastavnim aktivnostima pri osnovnim i srednjim školama

Magistar/ra struke (mag.art.) glazbene kulture. S obzirom na metodičku osposobljenost te niz znanja i vještina navedenih u ishodima učenja (primjerice, ima sposobnost slušno predočiti notni zapis, orijentirati se u partituri; analizirati i tumačiti različite sastavnice glazbenog djela i instrumentaciju kroz harmonijske i polifone komponente, te vlada osnovama pjevačke tehnike za potrebe vođenja zborova), može samostalno voditi nastavu glazbene kulture/glazbene umjetnosti u općim osnovnim i srednjim školama te solfeggia, teorije glazbe i zbora u osnovnim (nižim) glazbenim školama; voditi različite vrste vokalnih skupina i instrumentalnih sastava, odnosno zborova i orkestrara na amaterskoj razini; osposobljeni su za aranžere glazbe, također za uredničke poslove u glazbenim programima različitih medija.

Klavir

Prvostupnik/ca (baccalaureus/ea) klavira ima mogućnost pedagoškog rada u nastavi na predmetu glasovir/klavir u osnovnom (nižem) glazbenom obrazovanju, zamjena u odsustvu nastavnika u osnovnom (nižem) glazbenom obrazovanju, mogućnost korepeticije glavnog predmeta glasovira/klavira u osnovnom (nižem) glazbenom obrazovanju te u kulturno-umjetničkim ustanovama.

Magistar/ra struke (mag.art.) umjetničko-pedagoškog smjera klavira ima sposobnost za niz aktivnosti vezanih uz glazbenu umjetnost. Može biti pianist, koncertant, pianist u komornim sastavima i korepetitor (vokalni ili instrumentalni). Osposobljen je za pedagoški rad i korepeticiju u nastavi glavnog predmeta glasovira/klavira u osnovnom (nižem) i srednjem glazbenom obrazovanju i kulturno-umjetničkim ustanovama, te za rad na visokoškolskoj ustanovi kao asistent (na poziv profesora), predavač ili umjetnički suradnik.

Violina

Magistar/ra struke (mag.art.) umjetničko-pedagoškog smjera violine ima sposobnost zrelog samostalnog glazbenog mišljenja, visoka razina izvođačke vještine. Solistička i komorna djelatnost. Osposobljen je za sviranje u orkestru uz položenu audiciju, za pedagoški rad u nastavi na predmetu violina u osnovnom (nižem) i srednjem glazbenom obrazovanju, te za rad na visokoškolskoj ustanovi kao asistent (na poziv profesora), predavač ili umjetnički suradnik.

Gitara

Magistar/ra struke (mag.art.) umjetničko-pedagoškog smjera gitare ima sposobnost zrelog samostalnog glazbenog mišljenja, visoka razina izvođačke vještine. Solistička i komorna djelatnost. Osposobljen je za sviranje u orkestru uz položenu audiciju, za pedagoški rad u nastavi na predmetu gitara u osnovnom (nižem) i srednjem glazbenom obrazovanju, te za rad na visokoškolskoj ustanovi kao asistent (na poziv profesora), predavač ili umjetnički suradnik.

DVOPREDMETNI SMJEROVI:

Glazbena kultura i etnomuzikologija

Prvostupnik/ca (baccalaureus/ea) glazbene kulture i etnomuzikologije ima mogućnost pedagoškog rada u nastavi na predmetu glazbena kultura i glazbeni folklor/etnomuzikologija u osnovnom općem obrazovanju, zamjena u odsustvu nastavnika u osnovnom općem obrazovanju; može surađivati u glazbenim programima (animatori u kulturi, amaterizmu, suradnici u radu zborova, instrumentalnih sastava, notografiranje, itd.); glazbeni suradnici u medijima; suradnici u vannastavnim aktivnostima pri osnovnim i srednjim školama

Magistar/ra struke (mag.art.) glazbene kulture i etnomuzikologije. S obzirom na metodičku osposobljenost te niz znanja i vještina navedenih u ishodima učenja (primjerice, ima sposobnost slušno predočiti notni zapis, orijentirati se u partituri;

analizirati i tumačiti različite sastavnice glazbenog djela i instrumentaciju kroz harmonijske i polifone komponente, te vlada osnovama pjevačke tehnike za potrebe vođenja zborova), može samostalno voditi nastavu glazbene kulture/glazbene umjetnosti u općim osnovnim i srednjim školama te solfeggia, teorije glazbe i zbora u osnovnim (nižim) glazbenim školama; ima kompetencije profesora etnomuzikologije u osnovnim i srednjim općim i glazbenim školama, može voditi različite vrste vokalnih skupina i instrumentalnih sastava, odnosno zborova i orkestrara na amaterskoj razini; osposobljeni su za aranžere glazbe, također za uredničke poslove u glazbenim programima različitih medija, te za samostalni istraživački i znanstveni rad u području glazbene folkloristike

Glazbena kultura i teorija

Prvostupnik/ca (baccalaureus/ea) glazbene kulture i glazbene teorije ima mogućnost pedagoškog rada u nastavi na predmetu glazbena kultura u osnovnom općem obrazovanju; u nastavi teoretskih predmeta u osnovnom (nižem) glazbenom obrazovanju, zamjena u odsustvu nastavnika u osnovnom (nižem) glazbenom obrazovanju; može surađivati u glazbenim programima (animatori u kulturi, amaterizmu, suradnici u radu zborova, instrumentalnih sastava, notografiranje itd.); glazbeni suradnici u medijima; suradnici u vannastavnim aktivnostima pri osnovnim i srednjim školama.

Magistar/ra struke (mag.art.) glazbene kulture i glazbene teorije ima sposobnost samostalnog izvođenja nastave glazbene kulture/glazbene umjetnosti u općim osnovnim i srednjim školama, sposobnost samostalnog izvođenja nastave u osnovnoj (nižoj) i srednjoj glazbenoj školi na teoretskim predmetima; osim toga, ima cijeli niz sposobnosti kao što su: primijeniti osnovne metode glazbene analize i znanstvenog rada u području glazbene teorije, tj. analizi glazbene forme, skladateljske tehnike i orkestracije, slušno predočiti notni zapis, orijentirati se u partituri; analizirati i tumačiti različite sastavnice

glazbenog djela i instrumentaciju kroz harmonijske i polifone komponente, ima sposobnost vođenja različitih vrsta vokalnih skupina i instrumentalnih sastava odnosno zborova i orkestara na amaterskoj razini, u tu svrhu vlada osnovnim elementima pjevačke tehnike za potrebe vođenja zborova te prilagodbom partiture različitim vrstama vokalnih i instrumentalnih sastava; može biti umjetnički suradnik na području glazbenog stvaralaštva u umjetničkim ustanovama, medijima, knjižnicama i glazbenoj publicistici.

STUDIJ PREDŠKOLSKOG ODGOJA

PREDDIPLOMSKI STUDIJ

Sveučilišni prvostupnik predškolskog odgoja na temelju stečenih kompetencija je profesionalno educiran za samostalno, stručno i odgovorno obavljanje poslova i zadataka njege, brige za zdravlje te odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi u različitim programima. Nakon završenog preddiplomskog Studija predškolskog odgoja studenti stječu pravo zapošljavanja u odgojno-obrazovnim ustanovama predškolskog odgoja za odgojni rad s djecom od rođenja do polaska u školu.

Kompetencije studenata nakon završenog preddiplomskog studija:

- učinkovito i djelotvorno konstruirati odgojno-obrazovni kontekst kao poticajno-razvojni, po mjeri djece i svakog djeteta posebno, u odnosu na njihove sposobnosti, mogućnosti, potrebe i interese te na tim osnovama ostvariti integriranu odgojno obrazovnu praksu;
- samostalno konstruirati, implementirati i evaluirati integrirani kurikulum u ukupnosti svih razvojnih područja (kineziološkom, glazbenom, likovnom, jezično-komunikacijskom te istraživačko-spoznajnom);
- djelovati kao reflektivni praktičar, vrjednovati i samovrjednovati svoju implicitnu pedagogiju propitujući njenu djelotvornost u funkciji stalne tendencije rasta kvalitete;

- graditi bliske, povjerljive recipročne odnose s roditeljima razvojem suradnje na partnerskoj razini, aktivno se angažirati u postizanju kvalitete i intenzivnije sudjelovanje lokalne zajednice u životu dječjeg vrtića.
- kontinuirano profesionalno usavršavati u kontekstu cjeloživotnog obrazovanja i učenja.

DIPLOMSKI STUDIJI

Nakon završenog diplomskog Studija predškolskog odgoja studenti su osposobljeni za rad u predškolskim programima u predškolskim institucijama na kvalitativno višoj razini, istraživačkim projektima, u programima pripreme za školu u različitim kraćim odgojno-obrazovnim predškolskim programima te programima izobrazbe roditelja. Potpunija opća i specifična kompetencija magistra/magistre predškolskog odgoja osposobljava i za obavljanje mentorstva u dječjim vrtićima, vježbaonicama za studente i sudjelovanje u realizaciji programa i projekata stručno-pedagoških službi predškolske institucije (praćenje ostvarenja programa, programi cjeloživotnoga usavršavanja odgojitelja, komunikacija predškolske institucije s javnošću, obrazovanje roditelja, sudjelovanje u istraživačkim projektima i sl.). Stečena kvalifikacija omogućava nositelju organizirati, voditi i realizirati projekte u suradnji sa stručnjacima iz predškolske ustanove, ali i znanstvenicima u visokom obrazovanju, javnom sektoru, državnim tijelima i tijelima jedinica lokalne i regionalne samouprave čiji djelokrug rada obuhvaća skrb o djeci predškolske dobi.

Kompetencije studenata nakon završenog diplomskog studija:

- pokazivati višu razinu stručnih i znanstvenih znanja za aktivno sudjelovanje u kreiranju obrazovne politike u području ranog i predškolskog odgoja;
- analizirati, vrjednovati i unaprjeđivati koncepte, teorije, politiku i praksu suvremenog ranoga i predškolskoga izvanobiteljskoga odgoja;

- angažirati se u kreativnim istraživačkim zadatcima koje će rješavati praktičnim istraživanjima, identifikacijom odgovarajućih metoda rada te analizom i interpretacijom rezultata;
- identificirati i kritički reflektirati kontinuitet i diskontinuitet između znanja i njegove primjene u konkretnoj odgojno-obrazovnoj praksi i načina utjecaja na kvalitetu konačnih učinaka institucionalnog i ranog predškolskog odgoja;
- integracijski promišljati u kontekstu svoje struke te se kontinuirano profesionalno usavršavati u kontekstu cjeloživotnog obrazovanja i učenja.

STUDIJ RAZREDNE NASTAVE

PREDDIPLOMSKI STUDIJ

Prvostupnik primarnog obrazovanja (baccalaureatus) će kroz četverogodišnji studij biti osposobljen za izvođenje suradničkih poslova u razrednoj nastavi, organizaciju i vođenje različitih aktivnosti iz područja glazbene, likovne, tjelesnozdravstvene i tehničke kulture te izradu i pripremu didaktičkih materijala i sredstava u nastavi.

Također će biti osposobljeni za samostalnu organizaciju i vođenje srodnih aktivnosti u kulturnim i umjetničkim društvima, udrugama, muzejima, osnovnim školama - cjelodnevni boravak, te u ustanovama za izvanškolske i izvannastavne odgojno-obrazovne programe poput rada u javnim medijima, nakladništvu i kulturnom menadžmentu.

DIPLOMSKI STUDIJ

Magistar primarnog obrazovanja bit će osposobljen za samostalno izvođenje nastave u svim područjima zastupljenim u nastavnom planu i programu razredne nastave te u izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima.

Studenti diplomskog studija posebno će biti poticani i pripremani na cjeloživotno učenje i na nastavak školovanja radi obavljanja znanstveno-istraživačkog rada u područjima društvenih i humani-

stičkih znanosti, osobito u polju odgojnih znanosti za metodike nastave.

STUDIJ INFORMATIKE

PREDDIPLOMSKI STUDIJ

Stečena temeljna znanja, vještine i razumijevanje iz informatike primjenjiva su:

- za pristup diplomskom studiju informatike
- za pristup srodnim diplomskim studijima u različitim zanimanjima koja zahtijevaju rad stručnjaka s temeljnim znanjem u iz područja tehničkih znanosti
- također prvostupnici su osposobljeni za konkretna zanimanja: laboranti iz informatike u svim obrazovnim ustanovama, institutima te u industriji kao sistem administratori, web dizajneri, administratori baza podataka, web programeri, projektanti računalnih mreža.

DIPLOMSKI STUDIJ

Realizacija nastave informatike u srednjim i osnovnim školama.

Stečena znanja, vještine i razumijevanje iz informatike primjenjiva su:

- u različitim zanimanjima koja zahtijevaju rad visoko obrazovanog stručnjaka iz područja tehničkih znanosti, polja računarstvo kao što su : sistem administratori, web dizajneri, administratori baza podataka, web programeri, programeri mobilnih aplikacija, poslovi u području rudarenja podataka, projektant računalnih mreža, projektiranje i vrednovanje sustava e-učenja.
- za pristup poslijediplomskim studijima informatike, računarstva i srodnih područja
- rad na poslovima koji zahtijevaju korištenje fizičkih i matematičkih modela pri obradi podataka.
- komunikacijske vještine i vještine predavanja na znanstvenim i stručnim skupovima.

- sposobnost podučavanja i korištenja novih izvora znanja.
- sposobnost brzog usvajanja novih znanja i vještina uz prilagodbu novim problemima i situacijama.
- sposobnost istraživačkog rada u području obrazovanja računalne znanosti

STUDIJ TEHNIKE

PREDDIPLOMSKI STUDIJ

Stečena temeljna znanja, vještine i razumijevanje iz informatike primjenjiva su:

- za pristup diplomskom studiju tehnike
- za pristup srodnim diplomskim studijima u različitim zanimanjima koja zahtijevaju rad stručnjaka s temeljnim znanjem u iz područja tehničkih znanosti
- također prvostupnici su osposobljeni za konkretna zanimanja: laboranti iz tehnike u svim obrazovnim ustanovama, institutima te u industriji i primjena robotike u obrazovanju.

STUDIJ KINEZILOGIJE

PREDDIPLOMSKI STUDIJ

Područje rada su vanškolske aktivnosti vezane uz organizaciju i organizirano vježbanje, rad u fitness klubovima, rad u sportskim kolektivima, savezima i svim primijenjenim područjima kineziologije (kineziterapija, fitness trener, dr.)

DIPLOMSKI STUDIJ

Završetkom sveučilišnog diplomskog studija student stječe kompetenciju za rad u odgojno obrazovnim ustanovama svih razina (od osnovne škole do fakulteta). S ovim stupnjem obrazovanja, kompetentan je za rad u svim sportskim savezima i udrugama sa organiziranim radom u području obrazovanja, sporta i rekreacije.

STUDIJ KEMIJE

PREDDIPLOMSKI STUDIJ

Kompetencije koje se stječu završetkom preddiplomskog dvopredmetnog studija:

- Rad u biokemijskim i kemijskim laboratorijima
- Nabavka, transport, špedicija i skladištenje kemijskih materijala
- Stručni suradnik u nastavi

Kompetencije koje se stječu završetkom jednopredmetnog preddiplomskog studija:

- rad u kemijskim laboratorijima koji se bave temeljnim istraživanjima, primijenjenim istraživanjima i nastavom, npr:
- znanstveno istraživački laboratoriji, kemijski laboratoriji prehrambene i kemijske industrije, zaštita i monitoring okoliša, te u zdravstvu.

DIPLOMSKI STUDIJ

Kompetencije koje se stječu završetkom dvopredmetnog diplomskog studija:

- Rad u osnovnoj i srednjoj školi, fakultetima, institutima, prirodoslovnim ustanovama
- Samostalan rad u kemijskim laboratorijima opće, specijalizirane i istraživačke namjene od značaja za one segmente tržišnog i društvenog interesa kod kojih je znanje kemije nužno.

STUDIJ FIZIKE

PREDDIPLOMSKI STUDIJ

Kompetencije koje se stječu:

Studenti stječu temeljna znanja iz fizike potrebna za odgovarajuće diplomske studije. Također prvostupnici su osposobljeni za konkretna zanimanja: laboranti iz fizike u svim obrazovnim ustanovama, institutima te u industriji.

DIPLOMSKI STUDIJ

Kompetencije koje se stječu:

Izvođenje nastave iz predmeta fizike u osnovnim i srednjim školama.

Osim za rad u sustavu obrazovanja, studenti su osposobljeni za poslove u gospodarstvu koja uključuju analitički način razmišljanja, temeljna i naprednija znanja iz područja fizike, sposobnost rada na poslovima koji zahtijevaju korištenje fizikalnih (matematičkih, informatičkih, geografskih i kemijskih) modela pri obradi podataka ovisno o upisanom smjeru. Stječu se sposobnosti i za poslove istraživanja i/ili razvoja u fizikalnim laboratorijima, stručnim i znanstvenim ustanovama.

Stječu se komunikacijske vještine i vještine predavanja na znanstvenim i stručnim skupovima, sposobnost podučavanja i korištenja novih izvora znanja, sposobnost brzog usvajanja novih znanja i vještina uz prilagodbu novim problemima i situacijama, kao i uvjeti za nastavak studiranja na odgovarajućem doktorskom studiju.

STUDIJ MATEMATIKE

PREDDIPLOMSKI STUDIJ:

Kompetencije studenata nakon završenog preddiplomskog studija matematike

Nakon završenog preddiplomskog sveučilišnog studija student stječe znanja i sposobnosti za obavljanje pomoćnih poslova u laboratorijima, u raznim tvrtkama, školama i drugim sličnim organizacijama i ustanovama, te je osposobljen za nastavak studija matematike na nastavničkim i nenastavničkim diplomskim studijima.

Preddiplomski studij svojim nastavnim sadržajima, te oblicima i metodama nastave omogućava usvajanje temeljnih znanja i razumijevanja rezultata glavnih područja matematike kao što su algebra, analiza, geometrija, diferencijalne jednadžbe i drugo, te omogućava razvijanje sposobnosti za postavljanje i kreativno rješavanje problema iz područja matematike. Student se također upoznaje sa različitim primjenama matematike u prirodnim, tehničkim i drugim znanostima i strukama.

Diploma prvog ciklusa završenom studentudaje širok izbor budućeg zanimanja zbog razvijene

sposobnosti apstraktnog razmišljanja, temeljitosti, vještine računanja i kreativnog rješavanja problema korištenjem matematičkih alata i ICT-a.

DIPLOMSKI STUDIJ

Kompetencije studenata nakon završenog diplomskog studija matematike

Nakon završenog diplomskog sveučilišnog studija student stječe znanja koja imaju široku stručnu iznanstvenu primjenu prvenstveno u školskim obrazovnim i u znanstveno istraživačkim ustanovama, zatim u bankama, računarskim centrima, osiguravajućim društvima i sl. Studij također osposobljava student(ice) za daljnje obrazovanje iz područja matematičkih znanosti, računarstva, te odgojno-obrazovnih i ostalih znanosti.

Diplomski sveučilišni studij edukacije matematike osposobljava student(ice) za uspješno realiziranje svih obrazovnih programa iz područja matematike na razini osnovne i srednje škole. Također, studij osposobljava za izvođenje svih vrsta nastave matematike – redovne, dodatne, izborne i dopunske. Studenti također stječu kompetencije za rad u obrazovnom sustavu i školi kao organizaciji, te za svezadaće koje podrazumijeva zanimanje nastavnika/nastavnice (razredništvo, vođenje pedagoške dokumentacije, suradnja s roditeljima, stručnim službama i dr.).

Važno je naglasiti da ovaj studij posebno educira student(ice) matematike za rad s grupama učenika – naprednih mladih matematičara, za pripremanje učenika za matematička natjecanja na svim razinama (od lokalne do državne), te za vođenje učenika pri izradi seminarskih i maturalnih radova. Studij metodički obrazuje i za realizaciju različitih oblika nastave matematike – od tradicionalne frontalne nastave, preko programirane, heurističke i mentorske nastave, pa sve do suvremenih oblika problemske i projektne nastave matematike, kao i za primjenu ICT-a i ostalih medija u nastavi matematike. Studij omogućava upoznavanje sa suvremenim teorijama, strategijama i metodama pedagogije i di-

daktike, mogućnostima njihove primjene u osnovnoj i srednjoj školi, te neposredno upoznavanje s budućim zanimanjem u metodičkoj praksi iz matematike u osnovnoj i srednjoj školi. Osim toga, studij omogućava osposobljavanje studenata za cjeloživotno učenje, tj. za samostalno pronalaženje raznorodnih izvora znanja iz područja matematike i služenje stručnom literaturom, kao i osposobljavanje za samostalno pisanje stručno-metodičkih tekstova.

STUDIJ GEOGRAFIJE

PREDDIPLOMSKI STUDIJ:

Kompetencije koje student stječe završetkom preddiplomskog Studija geografije:

- Poznavanje teorijske i metodološke osnove geografije i njenih suvremenih istraživačkih pravaca
- Poznavanje temeljnih prirodno-geografskih i društveno-geografskih čimbenika
- Poznavanje međudjelovanja društva i okoliša, posebno između ekonomskih aktivnosti i prirodnih sustava
- Vještine služenja geografskim kartama i kartiranja
- Vještine terenskog rada
- Sposobnost pretraživanja i vrednovanja stručnih informacija
- Sposobnost stručnog izražavanja u usmenoj i pismenoj formi, poštujući opće i u geografiji specifične norme

Preddiplomski studijski program nudi integriran temeljni studij systemske geografije, dakle uravnotežen studij prirodne i društvene geografije, poglavito u prvom dijelu preddiplomskog studija. U drugom dijelu preddiplomskog studija izborni kolegiji pružaju mogućnost ostvarivanja težišta na prirodnoj ili društvenoj geografiji, kao i proširenje iz područja geologije. Istraživački usmjereno produbljivanje idaljnja specijalizacija ostvaruje se u višim ciklusima

školovanja (diplomski i poslijediplomski). Uz sistematsku geografiju obrađuju se teorijske postavke geografije. Praktična znanja usvajaju se ponajprije u sklopu sadržaja iz kartografije, geoinformatike, metoda i teorija u geografiji te putem terenske nastave i obvezne izvaninstitucionalne radne prakse.

Preddiplomski studij istraživačkog smjera zamišljen je kao priprava za nastavak studija na diplomskim istraživačkim smjerovima, ali pruža i određene mogućnosti zapošljavanja i bez nastavka studija.

Može se predvidjeti da bi se prvostupnici geografije mogli zapošljavati na poslovima koja se tiču dokumentacije, informacija i komunikacije primjerice upismohranama (kartografska i druga građa), vladinim i nevladinim udrugama, turističkim uredima, kod turoperatora, u istraživanju tržišta, u političkim strankama, u nakladništvu, novinarstvu, medijima i dr. Prvostupnik geografije osposobljen je za poslove prikupljanja i obrade prostornih podataka uznanstvenim ustanovama, prostorno-plannerskim ustanovama, u kartografskim ustanovama i tvrtkama te u tijelima državne i lokalne uprave.

DIPLOMSKI STUDIJ

Kompetencije koje student stječe završetkom diplomskog studija geografije:

- Poznavanje teorijske i metodološke osnove geografije i njenih suvremenih istraživačkih pravaca
- Poznavanje metodičko-didaktičkih principa u geografiji
- Poznavanje temeljnih prirodno-geografskih i društveno-geografskih čimbenika
- Poznavanje regionalnih posebnosti Bosne i Hercegovine, Hrvatske i svijeta
- Poznavanje međudjelovanja društva i okoliša
- Vještine služenja geografskim kartama i kartiranja
- Vještine terenskog rada
- Sposobnost pretraživanja i vrednovanja informacija

- Sposobnost stručnog izražavanja u usmenoj i pismenoj formi, poštujući opće i u geografiji specifične norme
- Sposobnost rada u nastavi te na sličnim poslovima vezanim uz obrazovanje

Nakon završetka studija studenti su osposobljeni za rad u osnovnim i srednjim školama, te poslovima vezanim uz obrazovanje.

SMJER TURIZAM I ZAŠTITA OKOLIŠA:

PREDDIPLOMSKI STUDIJ

Kompetencije koje student stječe završetkom kompleksnog (istraživačkog i praktičnog) preddiplomskog studija geografija - smjer Turizam i zaštita okoliša:

- Poznavanje teorijske i metodološke osnove geografije i njenih suvremenih istraživačkih i primijenjenih pravaca
- Poznavanje temeljnih prirodno-geografskih i društveno-geografskih čimbenika okoliša
- Poznavanje međudjelovanja društva i okoliša, posebno između ekonomskih aktivnosti i prirodnih sustava
- Sposobnost organiziranja i izvođenja turističkih putovanja (ekskurzije, stručni terenski posjeti, seminari i dr.)
- Vještine služenja geografskim kartama i kartiranja
- Vještine terenskog rada
- Sposobnost pretraživanja i vrednovanja stručnih informacija
- Sposobnost stručnog izražavanja u usmenoj i pismenoj formi, poštujući opće i u geografiji specifične norme.

Preddiplomski studijski program nudi integriran temeljni studij sistemske geografije, biologije, osnove turizmologije i menadžmenta dakle inter-

disciplinarni studij prirodne i društvene sastavnica, poglavito u prvom dijelu preddiplomskog studija. U drugom dijelu preddiplomskog studija izborni kolegiji pružaju mogućnost ostvarivanja težišta na prirodnoj ili društvenoj geografiji, kao i proširenje iz područja ekonomije, turizmologije, menadžmenta, ekologije, geoekologije, biologije i dr. Istraživački usmjereno produblјavanje i daljnja specijalizacija ostvaruje se u višim ciklusima školovanja (diplomski i poslijediplomski).

Praktična znanja usvajaju se ponajprije u sklopu sadržaja iz kartografije, geoinformatike, metoda i teorija u geografiji te putem terenske nastave i obvezne izvaninstitucionalne radne prakse.

Preddiplomski studij zamišljen je kao priprava za nastavak studija na diplomskim istraživačkim smjerovima, ali pruža i određene mogućnosti zapošljavanja i bez nastavka studija. Slobodni smo predvidjeti da bi se prvostupnici turizma i zaštite okoliša mogli zapošljavati na poslovima koja se tiču dokumentacije, u turističkim uredima, kod turoperatora, u istraživanju tržišta, u političkim strankama, informacija i komunikacije primjerice u pismohranama (kartografska i druga grana). Prvostupnik Studija geografija - smjer Turizam i zaštita okoliša osposobljen je za poslove prikupljanja i obrade prostornih podataka u znanstvenim ustanovama, prostorno-planerskim ustanovama, u kartografskim ustanovama i tvrtkama te u tijelima državne i lokalne uprave.

DIPLOMSKI STUDIJ

Završetkom diplomskog magistar turizma i znanosti o okolišu osposobljen je za obavljanje poslova u javnim ustanovama za zaštitu prirode, javnim tvrtkama za upravljanje i gospodarenje prostorom, zavodima za prostorno planiranje i uređenje i sličnim ustanovama. Magistar turizma znanosti o okolišu osposobljen je za obavljanje poslova vezanih uz zaštitu prirode, prostorno planiranje, izradu ekoloških studija, upravljanje vodoopskrbnim sustavima, sustavima zbrinjavanja otpada te gospodarenja i upravljanja prirodnim resursima.

STUDIJ PEDAGOGIJE

PREDDIPLOMSKI STUDIJ:

Cilj preddiplomskog studija pedagogije je upoznati studente osnovne odrednice pedagogije, odgojno-obrazovnog/školskog sustava, kao i multidisciplinarni karakter pedagogijske znanosti. U nastavku preddiplomskog studija studenti bi trebali upoznati neke od temeljnih pedagogijskih disciplina važnih za nastavak studija kao i steći određene kompetencije za moguće zaposlenje u području obrazovanja, medija, kulture, državnoj upravi i nevladinom sektoru.

Završeni preddiplomski studij pedagogije osposobljava za različite poslove u kojima se traži poznavanje i razumijevanje pedagogijskih procesa, poznavanje načela znanstvenog i metodologijskog pristupa pedagogijskoj teoriji i odgojno-obrazovnoj praksi, ali ne i profesionalno (ekspertno) djelovanje u institucijama odgoja, obrazovanja i znanosti, kao ni na poslovima pedagoga u predškolskim ustanovama, školama, domovima i sl.

Prvostupnik (bakalaureus) pedagogije osposobljen je za rad u odgoju i obrazovanju, medijima, kulturi, izdavaštvu, državnoj upravi, nevladinom sektoru i sl.

DIPLOMSKI STUDIJ:

Cilj diplomskog studija pedagogije je proširiti, dopuniti i usustaviti stečena znanja u preddiplomskom studiju prema cjelovitom sustavu pedagogijske znanosti, kao pojedinih relevantnih područja/disciplina.

Zadaci studija ostvaruju se u obveznim i izbornim predmetima i/ili modulima tako da svaki sa svog znanstvenog aspekta pridonosi sustavnoj izgradnji pedagogijskog mišljenja, analize i zaključivanja te osposobljava studente za konkretan pedagoški rad stjecanjem odgovarajućeg praktičnog, stručnog i znanstvenog instrumentarija za profesionalno i inovirajuće djelovanje u autentičnim pedagoškim situacijama.

Studenti koji diplomiraju na diplomskom studiju pedagogije osposobljeni su za:

- izvođenje nastave iz pedagogije u srednjim školama, kao i eventualno izvođenje nastave iz druge studijske grupe (dvo predmetni studij) u osnovnim i srednjim školama
- procjenu problema i izradu prijedloga unapređivanja konkretnih prosvjetnih ustanova
- unapređivanje rada u školama iz područja znanosti o odgoju i cjelokupnog odgojno-obrazovnog rada ustanove
- rad u stručno razvojnim službama prosvjetnih ustanova
- savjetodavni rad koji ostvaruju s obitelji ili učenicom koji ima potrebu za osobnu pomoć (djeca s posebnim potrebama: teškoćama u razvoju/daroviti učenici, bolnice, domovi i sl.)
- planiranje i organizaciju osposobljavanja, izobrazbe i usavršavanja u vojnim i policijskim učilištima, administraciji, gospodarskim organizacijama i sl.
- izradu kurikuluma
- planiranje i organizaciju rada prosvjetnih ustanova
- didaktičko osmišljavanje i organizaciju procesa nastave, muzeja, kulturnih institucija, ekskurzije i sl.
- upravljanje s manjim i većim školskim, prosvjetnim i kulturnim ustanovama
- suradnju ili samostalno istraživanje općih i posebnih pedagoških pitanja iz raznolikih područja pedagojske teorije i pedagoške prakse
- savjetodavne, administrativne i upravne poslove
- specijalističke i poslijediplomske doktorske studije, kao i cjeloživotno učenje.

STUDIJ EDUKACIJSKE REHABILITACIJE

PREDDIPLOMSKI STUDIJ:

Prvostupnik edukacijske rehabilitacije može sudjelovati, uz superviziju magistra struke, u:

- kreiranju i primjeni programa podrške u ranom razvoju
- odgoju i obrazovanju
- zapošljavanju i uključivanju u život socijalne zajednice djece s teškoćama u razvoju i odraslih osoba s invaliditetom.

Prvostupnici su osposobljeni za pretraživanje literature, baza podataka i drugih izvora informacija. Imaju razvijenu svijest o provođenju profesionalne etike i odgovornosti u edukacijsko-rehabilitacijskoj praksi te prepoznaju potrebu i spremnost za uključivanje u cjeloživotno učenje.

Završetkom preddiplomskog studija edukacijske rehabilitacije stječe se naziv *prvostupnik/ica edukacijske rehabilitacije*.

DIPLOMSKI STUDIJ:

Magistar edukacijske rehabilitacije (modul: inkluzivna edukacija i rehabilitacija) ima usvojena znanja i vještine potrebne za:

- profesionalnu interdisciplinarnu suradnju (u edukaciji, rehabilitaciji i kliničkoj praksi)
- neposredni odgojno-obrazovni rad
- savjetovanje drugih stručnjaka i roditelja, kao i za superviziju rada prvostupnika koji je završio preddiplomski studij edukacijske rehabilitacije
- pretraživanje literature, baza podataka i drugih izvora informacija
- planiranje i provođenje znanstvenih istraživanja
- razvijenu svijest o provođenju profesionalne etike i odgovornosti u edukacijsko-rehabilitacijskoj praksi te prepoznaju potrebu i spremnost za uključivanje u cjeloživotno učenje.

Nositelj ove kvalifikacije ovlašten je izvršavati stručni posao u području za koje je stekao/la naziv. Studij je zasnovan na znanjima iz interdisciplinarnog područja odgojno-obrazovnih rehabilitacijskih znanosti pod kojima se podrazumijevaju različiti dijagnostički, odgojno-obrazovni i rehabilitacijski postupci koji su povezani s teškoćama učenja, deficitom pažnje/hiperaktivnim poremećajem (ADHD), intelektualnim teškoćama, poremećajima iz autističnog spektra, višestrukim teškoćama. Završetkom ovoga studija student stječe kompetencije koje mu omogućavaju zapošljavanje na poslove visoke složenosti.

Završetkom diplomskog studija edukacijske rehabilitacije (modul: inkluzivna edukacija i rehabilitacija) stječe se naziv *magistar/ica edukacijske rehabilitacije*.

Mogućnosti zapošljavanja

Prvostupnik i magistar edukacijske rehabilitacije mogu raditi u:

- ustanovama u području odgoja i obrazovanja, socijalne skrbi, zdravstvene skrbi
- službama i servisima u lokalnoj zajednici (mobilni timovi, službe podrške u zajednici, savjetova lišta, privatna praksa, nevladine organizacije)
- državnim i neovisnim tijelima.

FAKULTET STROJARSTVA, RAČUNARSTVA I ELEKTROTEHNIKE

88000 Mostar, Matice hrvatske bb

Tel.: +387 36 337 001

Fax: +387 36 337 012

Web: <http://fsre.sum.ba>

E-mail: fsre@sum.ba

Dekan: izv. prof. dr. sc. Željko Stojkić

Prodekan
za znanost: prof. dr. sc. Remzo Dedić

Tajnica: Suzana Marić, dipl. iur.

Žiro račun: 3381302271326593 - UniCredit Zagrebačka banka
BiH

Fakultet strojarstva, računarstva i elektrotehnike obrazuje stručnjake na sveučilišnim i stručnim studijima iz područja:

- *strojarstva,*
- *računarstva i*
- *elektrotehnike.*

Studiji strojarstva, računarstva i elektrotehnike svrstavaju se u studije iz grupacije tehničkih znanosti i obrazuju stručnjake i potencijalne mlade znanstvenike za ovo važno područje koje ima značajnu ulogu u tehnološkom i svekolikom razvoju.

Strojarstvo, računarstvo i elektrotehnika suvremena su polja znanosti i struke. Ona su izuzetno interdisciplinarna, te sadrže ili dodiruju i niz disciplina pripadnih, ponegdje, i posve drugim područjima znanosti. Njihovo značenje je osobito naglašeno pri stvaranju novih vrijednosti, rezultat čega je gospodarsko-ekonomski razvitak.

STUDIJ STROJARSTVA

Strojarstvo je orijentirano stvaranju novih vrijednosti i po tome je jedno od rijetkih područja koja omogućuju funkcioniranje i razvitak svake zajednice. Danas je napredak u tehnici isključivo rezultat znanstveno istraživačkog rada i razvoja, a ne vještog domišljanja novih rješenja.

Iako nazivljem jednoznačno određeno strojarstvo je izuzetno interdisciplinarno jer sadrži čitav niz disciplina koje pripadaju posve drugim područjima kao npr. umjetna inteligencija, računalno vođenje procesa, ekonomika i organizacija proizvodnje, projekt menadžment, robotika, automatika, ekologija itd.

Na preddiplomskom, diplomskom i poslijediplomskom sveučilišnom studiju strojarstva studenti se osposobljavaju za rad na razvoju, konstruiranju,

izgradnji, uporabi i održavanju postrojenja, strojeva, alata, uređaja i ostale opreme, projektiranju proizvodnih procesa i mehatroničkih sustava, automatizacije, robotizacije, vođenja procesa, osiguranja kvalitete, mjerenja, te rukovođenja i unapređenja proizvodnje i organizacije rada i proizvodnje.

Cilj studija strojarstva je osposobiti studente za visokostručni rad u strojarstvu, uključujući sposobnost komuniciranja na jednom od svjetskih jezika u struci i sposobnost rukovođenja i upravljanja proizvodnjom i poduzećima.

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ

trajanje: 6 semestara

Studij strojarstva sa smjerovima:

1. Proizvodno inženjerstvo
2. Konstruiranje i razvoj proizvoda
3. Industrijsko inženjerstvo i menadžment
4. Mehatronika

STRUČNI NAZIV:

BACCALAUREUS (PRVOSTUPNIK)

Stječene kompetencije

Završetkom preddiplomskog studija stječu se temeljna znanja iz područja strojarstva, osposobljenost za samostalan rad u struci, kao i mogućnost nastavka studiranja na diplomskom studiju. Stječu se znanja i vještine koje omogućavaju obavljanje stručnih poslova i osposobljenost za neposredno uključivanje u radni proces u području strojarstva od proizvodnje, održavanja, konstruiranja do zaštite na radu. Studenti su osposobljeni za proračunavanje i oblikovanje jednostavnijih konstrukcija i alata, korištenje CAD programskih alata, izbor konstrukcijskih materijala i tehnologija izradbe, te organizaciju proizvodnje, kao i primjenu metoda automatizacije u proizvodnji.

DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ

trajanje: 4 semestra

studij strojarstva (nastavak preddiplomskog studija s istim smjerovima)

STRUČNI NAZIV:

MAGISTAR STROJARSTVA

Stječene kompetencije

Završetkom diplomskog studija strojarstva stječe se sposobnost analize i sinteze mehaničkih konstrukcija, njihovo oblikovanje i metodičko konstruiranje, konstrukciju obradnih strojeva, primjenu računalnih metoda proračuna, zatim projektiranje i upravljanje procesima. Stječe se osposobljenost za izučavanje materijala i tehnologija, projektiranje tehnoloških i proizvodnih procesa, kontrolu kvalitete, automatizaciju i održavanje tehničkih sustava, organizaciju i vođenje proizvodnje, kao i metode zaštite na radu. Uz sve to ostvaruju se i pretpostavke za daljnje znanstveno i stručno usavršavanje u polju strojarstva.

POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJ

trajanje: 6 semestara

STRUČNI NAZIV:

DOKTOR ZNANOSTI IZ OBLASTI STROJARSTVA

Poslijediplomski doktorski studij zastupljen je u pet smjerova:

- Strojarske tehnologije;
- Konstruiranje i razvoj proizvoda;
- Industrijsko inženjerstvo i menadžment;
- Mehatronika;
- Procesno-energetski smjer

Stječene kompetencije

Završetkom poslijediplomskog studija strojarstva za znanstveno usavršavanje stječe se zvanje i

kompetencije doktora znanosti. Doktori znanosti su osposobljeni prije svega za primjenu znanstvene metodologije i samostalan znanstvenoistraživački rad. Završetkom studija doktori znanosti stječu i kompetencije za vođenje razvoja na znanju temeljenih novih tehnologija, proizvoda i usluga, za uvođenje novih znanstveno temeljenih pristupa projektiranju i proizvodnji, kao i za poslove planiranja i odlučivanja temeljenih na znanstvenim metodama prikupljanja, obradbe i analize informacija.

Završetkom poslijediplomskog znanstvenog studija strojarstva posebno se stječu kompetencije za znanstveno i razvojno djelovanje u područjima:

- analize i sinteze mehaničkih konstrukcija, njihovog oblikovanja i metodičkog konstruiranja, konstrukciju procesnih energetske i obradnih strojeva, te primjenu računalnih metoda proračuna,
- projektiranja i upravljanja procesnim, energetskim i termotehničkim strojevima i postrojenjima,
- izučavanja materijala i tehnologija, projektiranja tehnoloških i proizvodnih procesa, kontrole kvalitete, automatizacije i održavanja tehničkih sustava,
- industrijskog inženjerstva te organizacije i vođenja proizvodnje.

STUDIJ RAČUNARSTVA

Računarstvo i računarska znanost obuhvaćaju teoriju, metode analize i sinteze, projektiranje i konstrukciju, primjenu i djelovanje računalnih sustava. Objekt proučavanja u računarstvu jest cjelokupnost sklopovlja i programske podrške, te postupaka i načina primjene računala.

Preddiplomskim i diplomskim programom studija računarstva studenti se osposobljavaju za pri-

mjenu usvojenih znanja u rješavanju specifičnih problema projektiranjem sklopovskih i programskih proizvoda. To uključuje sposobnost jasnog definiranja problema, određivanja izvedivosti njegovog rješenja, te proučavanja, specificiranja, oblikovanja, ostvarivanja, ispitivanja, preoblikovanja i dokumentiranja rješenja. Studenti računarstva dobivaju inženjersko obrazovanje, posebice oslonjeno na elektroniku kao osnovnu tehnologiju računarstva. Osim osnovnih znanja iz matematike, fizike i elektrotehnike studenti računarstva usvajaju znanja još iz područja: algoritmi i strukture podataka, diskretna matematika, analiza i projektiranje digitalnih sustava, mikroprogramirani i mikroprogramljivi funkcijski blokovi, ostvarivanje algoritama sklopovljem, povezivanje računala s vanjskim svijetom, baze podataka, sučelje čovjek stroj, programiranje, programski sustavi za računalom podržano projektiranje, robotski vid, i drugih područja računalnih znanosti. Studenti dodatna znanja stječu kroz izborne kolegije na višim godinama studija.

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ

trajanje: 6 semestara

STRUČNI NAZIV:

BACCALAUREUS (PRVOSTUPNIK)

Stečene kompetencije

Završetkom preddiplomskog studija računarstva stječu se temeljna teorijska znanja i praktična stručna znanja iz područja računarstva uz sposobnost usvajanja novih znanja i tehnologija. Stječe se sposobnost dizajniranja, implementacije i održavanja srednje složenih računalnih sustava koji uključuju integraciju softverskih i hardverskih rješenja. Završetkom studija ostvaruju se i pretpostavke za nastavak studija u okviru diplomskog studija kojim se formira cjelovito obrazovan stručnjak sposoban za rješavanje najslabijih inženjerskih zadataka i sudjelovanje u znanstvenoistraživačkom radu.

DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ

trajanje: 4 semestra

Pri upisu diplomskog studija student se odlučuje za jedan od sljedećih usmjerenja:

- Programsko inženjerstvo i informacijski sustavi
- Računalni sustavi i mreže

STRUČNI NAZIV:

MAGISTAR RAČUNARSTVA

Stječene kompetencije

Završetkom diplomskog studija računarstva stječe se osposobljenost za dizajn, implementaciju i održavanje složenih računalnih sustava koji uključuju integraciju softverskih i hardverskih rješenja i formira se cjelovito obrazovan stručnjak sposoban za rješavanje najsloženijih inženjerskih zadataka teza sudjelovanje u znanstvenoistraživačkom radu.

Završetkom diplomskog studija ostvarene su pretpostavke za daljnje znanstveno usavršavanje studenata na poslijediplomskim znanstvenim ili specijalističkim studijima.

POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJ

trajanje: 6 semestara

STRUČNI NAZIV:

DOKTOR ZNANOSTI IZ
OBLASTI RAČUNARSTVA

Poslijediplomski doktorski studij usko je povezan sa suvremenim znanstvenim spoznajama u znanstvenom području tehničkih znanosti, znanstveno polje računarstvo, znanstvenim granama informacijski sustavi, obrada informacija, umjetna inteligencija, programsko inženjerstvo i arhitektura računalnih sustava.

Stečene kompetencije

Završetkom poslijediplomskog doktorskog studija računarstva stječe se zvanje i kompetencije doktora znanosti iz znanstvenog područja tehničkih znanosti. Doktori znanosti su osposobljeni prije svega za primjenu znanstvene metodologije i samostalan znanstvenoistraživački rad. Završetkom studija doktori znanosti stječu i kompetencije za vođenje razvoja na znanju temeljenih novih tehnologija, proizvoda i usluga, za uvođenje novih znanstveno temeljenih pristupa projektiranju i proizvodnji, kao i za poslove planiranja i odlučivanja temeljenih na znanstvenim metodama prikupljanja, obrade i analize informacija.

DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ MEDICINSKE INFORMATIKE

Fakultet strojarstva, računarstva i elektrotehnike i Medicinski fakultet Sveučilišta u Mostaru zajednički organiziraju diplomski studij iz područja medicinske informatike pod nazivom: Diplomski studij medicinske informatike. Zdravstvo je informacijski vrlo intenzivna djelatnost. Ukupna količina podataka, informacija i znanja u zdravstvenoj zaštiti vrlo je velika i eksponencijalno raste, što izaziva informacijsku krizu. Medicinska informatika sa svoje strane sudjeluje u rješavanju problema obrade podataka te proizvodnje informacija i prijenosu tih informacija te na taj način doprinosi izbjegavanju, ili bar ublažavanju, informacijske krize. Medicinska informatika se bavi sistematiziranom obradom podataka, informacija i znanja u medicini i zdravstvu. Medicinska informatika je kombinacija područja informacijskih tehnologija i medicine s ciljem razvoja sustava potrebnih za administrativno širenje informacija, unaprjeđenja kliničkog tijeka rada te poboljšanja sigurnosti sustava zdravstva. To uključuje integraciju informacijskih znanosti, računalne tehnologije i medicine u cilju prikupljanja, organiziranja i sigurnosti informacijskih sustava i zdravstvenih podataka.

trajanje: 4 semestra

STRUČNI NAZIV:

MAGISTAR MEDICINSKE INFORMATIKE

Stečene kompetencije

Završetkom diplomskog studija medicinske informatike studenti će steći znanja kojima će biti osposobljeni za obavljanje poslova kao što su:

- formulirati probleme te se suočavati se s izazovima u području medicine i zdravstvene skrbi primjenom informacijske tehnologije,
- preporučiti rješenje u oblasti medicinske informatike (informacijski sustavi, obrada medicinske slike, obrada fizioloških biosignala),
- primijeniti tehnologiju i telekomunikacijsko softversko inženjerstvo u zdravstvu kroz rješavanje problema primjenom i razvojem rješenja iz područja e-medicine u skladu s međunarodnim propisima i standardima,
- primijeniti i dizajnirati osnovne metode za obradu i analizu fizioloških signala i analizu medicinskih slika,
- razvijati sposobnost stjecanja i primjene teorijskih i praktičnih znanja u uvođenju informacijskih tehnologija u zdravstvene procese, u automatizaciji dijelova zdravstvenih i medicinskih procesa,
- primijeniti stečena posebna znanja u razvoju proizvoda primjenom računalnih CAD i tehnologija brze izrade prototipova,
- definirati i predlagati nove strateške pristupe u oblasti medicinske informatike (e-medicina),
- uspješno komunicirati na područjima stručnog znanja iz područja medicinske informatike sa kolegama, širom znanstvenom i stručnom zajednicom i društvom.

STUDIJ ELEKTROTEHNIKA

Na preddiplomskom studiju elektrotehnike studenti se osposobljavaju za rad u različitim područjima elektrotehnike koje s razvojem informatičkih tehnologija postaje jedno od glavnih područja razvitka cjelokupnog društva. Završetkom studija studenti su osposobljeni za održavanje, implementaciju i projektiranje srednje složenih naprava, uređaja i sustav iz elektrotehničkog inženjerstva koji uključuju integraciju softverskih, hardverskih i procesnih rješenja zajedno osposobljenosti za izradom, održavanjem tehničke dokumentacije i odgovarajućih formi stručnog izvješćivanja. Primjena suvremenih informatičkih alata uz obvezno poznavanje minimalno jednog stranog jezika su osnove studiranja na preddiplomskom studiju elektrotehnike koje će omogućiti budućim stručnjacima integriranje u europsko društvo znanja bilo kroz zapošljavanje ili nastavak studija na slijedećim ciklusima.

Cilj studija elektrotehnike jeste obrazovanje stručnjaka sposobnih za razvitak gospodarskih djelatnosti temeljenih na elektrotehnici koji će biti u stanju prilagoditi se stalnim promjenama u području elektrotehnike. Obrazovanje obuhvaća izgradnju potrebnih osnova iz područja elektrotehnike i tehnike općenito. Cilj studija jeste i razvijanje sposobnosti primjene i korištenja elektrotehničkih tehnologija s posebnom primjenom na proces održavanja elektrotehničke opreme u širokom spektru primjene od procesne automatizacije do elektroenergetskih postrojenja.

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ

trajanje: 6 semestara

STRUČNI NAZIV:

BACCALAUREUS (PRVOSTUPNIK)

Stečene kompetencije

Završetkom preddiplomskog studija elektrotehnike studenti će steći znanja kojima će biti osposobljeni za obavljanje poslova kao što su:

- temeljna analiza i proračun električnih mreža,
- temeljna analiza proizvodnje i distribucije električne energije,
- rad s analognim i digitalnim sklopovima, koji su dio veće cjeline, primjena simulacijskih računalnih alata za projektiranje elektroničkih sklopova,
- kreiranje matematičkih modela energetske i industrijske postrojenja,
- primjena programskih paketa za simuliranje procesa u energetske i industrijske postrojenjima,
- projektiranje i primjena upravljačkih uređaja za automatizaciju energetske i industrijske postrojenja i procesa,
- korištenje razvojne opreme za projektiranje i ispitivanje sklopova, uređaja i sustava,
- nadzor i održavanje energetske opreme te opreme za automatizaciju postrojenja i procesa,
- planiranje i instaliranje energetske opreme te opreme za automatizaciju postrojenja i procesa.

DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ

trajanje: 4 semestara

Pri upisu diplomskog studija student se odlučuje za jedan od sljedećih smjerova:

1. Sustavi upravljanja i automatizacija;
2. Elektroenergetika.

STRUČNI NAZIV:

MAGISTAR ELEKTROTEHNIKE

Stečene kompetencije

Završetkom studija studenti su osposobljeni za razvoj, projektiranje, implementiranje i održavanje naprava, uređaja i sustava iz elektrotehničkog inženjerstva koji uključuju integraciju softverskih,

hardverskih i procesnih rješenja zajedno s izradom i održavanjem tehničke dokumentacije i odgovarajućih formi stručnog izvješćivanja. Primjena suvremenih informatičkih alata, uz obvezno poznavanje minimalno jednog stranog jezika, su osnove studiranja na diplomskom studiju elektrotehnike, a koje će omogućiti budućim stručnjacima integriranje u europsko društvo znanja.

Završetkom diplomskog studija ostvarene su pretpostavke za daljnje znanstveno usavršavanje studenata na poslijediplomskim znanstvenim ili specijalističkim studijima.

UVJETI UPISA NA PREDDIPLOMSKE STUDIJE:

Završena četverogodišnja srednja škola i zadovoljen razredbeni postupak.

NAČIN STUDIRANJA:

- Redoviti studenti koji studiraju uz potporu resornog Ministarstva;
- Redoviti studenti koji sami plaćaju studij
- Izvanredni studenti.

RAZREDBENI POSTUPAK

Razredbeni postupak temelji se na:

- Vrednovanju općeg uspjeha u srednjoj školi i prosjeku ocjena iz matematike i fizike.
- Razredbenom ispitu (provjera znanja testom za pristupnike preddiplomskog studija strojarstva, računarstva i elektrotehnike) iz predmeta matematika i fizika.

Podrobnije informacije o upisima i uvjetima za izbor pristupnika, ali i ostale informacije o mogućnostima i načinu studiranja mogu se dobiti u Tajništvu Fakulteta.

FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA

88000 Mostar,
Zrinskog Frankopana 34

Tel.: ++ 387 36 337 050
Fax.: ++ 387 36 337 051
E-mail: fzs@fzs.sum.ba
Web: fzs.sum.ba

Dekan: dr. sc. Ivan Vasilj, red. prof.
Prodekan
za nastavu: dr. sc. Vajdana Tomić, izv. prof.
Prodekan
za znanost: dr. sc. Dragan Babić, red. prof.
Tajnik: Vedran Ramljak, mag. iur.

Žiroračun: 3381302271325623 - UniCredit Zagrebačka banka BiH

Fakultet zdravstvenih studija je visokoobrazovna u sastavu Sveučilišta u Mostaru, koja izvodi preddiplomske i diplomske sveučilišne studije, obavlja stručni i znanstveni rad u znanstvenom području biomedicine, kliničke medicine i javnog zdravstva, te provodi izdavačku djelatnost za potrebe nastave.

Svi studiji ustrojani su u dva studijska programa: preddiplomski sveučilišni studij u trajanju od tri godine (180 ECTS bodova) i diplomski sveučilišni studij u trajanju od dvije godine (120 ECTS bodova).

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJI

- Preddiplomski sveučilišni studij sestrinstva
- Preddiplomski sveučilišni studij fizioterapije
- Preddiplomski sveučilišni studij radiološke tehnologije
- Preddiplomski sveučilišni studij sanitarnog inženjerstva
- Preddiplomski sveučilišni studij primaljstva

TRAJANJE STUDIJA

Svi preddiplomski studiji traju tri godine (šest semestara)

STRUČNI NAZIV

Sveučilišni prvostupnik/ca (baccalaureus/baccalaurea) (univ. bacc.)

Kompetencije sveučilišnog prvostupnika/ce sestrinstva

Po završetku studija prvostupnici sestrinstva će biti sposobni:

- raditi po načelima jedinstvene sestrinske skrbi poštujući individualnost štićenika, primjenjujući holistički pristup i partnerski odnos,
- primijeniti proces sestrinske skrbi, tj. izvršiti procjenu potreba za zdravstvenom njegom, postaviti ciljeve i odrediti prioritete, planirati i implementirati adekvatne postupke (izvođenje), te evaluirati i po potrebi modificirati plan njege;

- voditi sestrinsku dokumentaciju i ocijeniti rezultate,
- organizirati sestrinsku skrb za različite korisnike u različitim zdravstvenim i socijalnim ustanovama kao i u njegovom domu i nadzirati njezino provođenje,
- pratiti rast i razvoj čovjeka kroz sve životne cikluse i poduzimati aktivnosti koje doprinose unapređenju rasta i razvoja,
- suvereno vladati znanjima i vještinama koje doprinose unapređenju zdravlja, te poduzimati aktivnosti koje služe održavanju dobrog zdravlja i zaštiti od bolesti pojedinca, obitelji i zajednice,
- procijeniti potrebe za edukacijom i primijeniti načela i tehnike podučavanja pojedinca, obitelji i zajednice,
- primijeniti adekvatnu komunikaciju sa štićenici-ma, obiteljima, članovima tima i drugima,
- brinuti se za održavanje zdrave i sigurne okoline u kojoj korisnik boravi i spriječiti sve rizike,
- vladati znanjem i vještinama praćenja zdravstvenog stanja bolesnika i životno ugroženih i intervenirati sukladno ovlastima,
- sudjelovati u planiranju i provođenju dijagnostičkih i terapijskih zahvata koji su ordinirani i provode se pod nadzorom liječnika,
- uključiti se i djelovati u zdravstvenom timu na svim razinama zdravstvene zaštite, kao i surađivati u multidisciplinarnom timu,
- rukovoditi timom zdravstvene njege, organizirati i rukovoditi sestrinskom službom na svim razinama zdravstvene zaštite,
- razvijati profesionalan odnos i odgovornost, ponašati se sukladno zakonskim, moralnim i etičkim normama,
- zalagati se za poboljšanje standarda sestrinske prakse,
- prepoznati vlastite potrebe i mogućnosti daljnjeg učenja, pratiti srodne znanosti i znanja primjenjivati u struci, pratiti istraživanja u sestrinstvu i sudjelovati u njima,

- sudjelovati u obrazovanju sestara i ostalih zdravstvenih djelatnika, a po potrebi i ostalih.

Kompetencije sveučilišnog prvostupnika/ce fizioterapije

Prvostupnik fizioterapije će biti sposoban za:

- procjenu statusa korisnika i potrebe za fizioterapeutskim tretmanom,
- provođenje kineziometrijskih i drugih mjerenja u svrhu dijagnosticiranja funkcije lokomotornog sustava,
- planiranje i programiranje fizioterapeutskih postupaka,
- primjenu posebnih fizioterapeutskih postupaka sukladno potrebama korisnika, uz evaluaciju učinaka tretmana,
- sudjelovanje u obrazovanju fizioterapeuta i ostalih zdravstvenih djelatnika,
- sudjelovanje u istraživanjima u području fizioterapije,
- osposobljavanje za timski rad, osobito za transdisciplinarni model u rješavanju problema korisnika,
- kontinuiranu vlastitu edukaciju, kao i rad na unapređenju struke.

Kompetencije sveučilišnog prvostupnik/ce radiološke tehnologije

Prvostupnik radiološke tehnologije će biti sposoban za obavljanje:

- Prihvata, obavijesnog razgovora i pripreme bolesnika za dijagnostički ili terapijski postupak,
- Nadgledanje pravne i stručne vjerodostojnosti uputnice za pretragu ili terapiju,
- Odabir i pripremu radiološkog ili radioterapeutskog uređaja i pribora,
- Planiranje i odabir promjenjivih parametara za izvođenje dijagnostičkog ili terapijskog postupka,
- Namještanje, imobiliziranje i zaštitu bolesnika tijekom pretrage ili terapije,

- Planiranje, nadgledanje i provođenje dijagnostičkog ili terapijskog postupka u standardnim ili dodatnim inačicama, uz primjenu modifikacije u suradnji s liječnikom,
- Praćenje stanja bolesnika tijekom postupka,
- Prikupljanje i prezentiranje podataka prema protokolu ili računalnom programu,
- Obrada, pohranjivanje, prijenos i dokumentiranje dijagnostičkog signala ili drugih pokazatelja karakterističnih za metodu,
- Nabavljanje, nadzor i korištenje pribora i potrošnih medicinskih materijala,
- Nadgledanje svih uređaja i procesa u području rada,
- Zaštitu radnog prostora i svih uposlenih od infekcije i radioaktivnog zračenja,
- Praćenje napretka u struci i usvajanje novih metoda,
- Pomaganje u planiranju dijagnostičkih i terapijskih postupaka,
- Pomaganje pri anesteziološkim postupcima,
- Pomaganje pri radiološkoj intervenciji,
- Primjenu kontrastnog sredstva i radiofarmaka u prisutnosti liječnika,
- Namještanje bolesnika u nestandardne i modificirane položaje za snimanje ili zračenje,
- Primjenu metode snimanja i monitoringa u operacijskim dvoranama, ambulantom hitnog prijema ili jedinicama intenzivne skrbi,
- Primjenu metode kod bolesnika poremećene svijesti i onih s infektivnim bolestima
- Intervenciju lijekova i oživljavanja bolesnika pri nepoželjnim reakcijama ili nuspojavama vezanim uz radiološki postupak, sukladno naputku liječnika,
- Nadgledanja procesa, dokumentiranja i pohranjivanja na digitalne ili analogne nosače signala, multipliciranje i kopiranje slikovnog materijala.

Kompetencije sveučilišnog prvostupnika/ce sanitarnog inženjerstva

Po završetku studija prvostupnici sanitarnog inženjerstva će biti sposobni:

- Razviti znanje studenta u oblasti okoliša i zdravlja;
- Biti će sposobni prepoznati i opisati načine ekspoziције ljudi noksama iz okoliša;
- Identificirati zdravstvene hazarde;
- Definirati održivi razvoj u smislu okolišnog i profesionalnog zdravlja;
- Razumjeti etičke i zakonske principe koji se primjenjuju na okolišno i profesionalno zdravlje;
- Objasniti nove trendove u zakonodavstvu;
- Razumjeti osnovne koncepte okolišnog i profesionalnog zdravlja zasnovanog na dokazima;
- Procijeniti zdravstvene i sigurnosne rizike, te uvoditi preventivne mjere;
- Razmatrati načine za razvoj strategija prevencije za ciljne grupe na osnovu specifičnih rizika;
- Biti sposobni pisati stručna izvješća o problematici okoliša i zdravlja;
- Biti sposobni sudjelovati u javnim debatama;
- Biti sposobni informirati javnost o konceptima rizika;
- Biti sposobni sudjelovati u aktivnostima promocije zdravlja i prevencije bolesti;
- Uzimati uzorke za laboratorijske analize;
- Razumjeti metode laboratorijskih mjerenja;
- Prepoznati koje laboratorijske metode su primjerene za identificiranje zdravstvenih rizika;
- Obavljati sanitarne inspeksijske poslove.

Kompetencije sveučilišnog prvostupnika/ce primaljstva

Po završetku studija prvostupnik primaljstva bit će sposoban da:

- procjenjuje potrebe, planira, organizira i evaluira primaljsku njegu tijekom perinatalnog razdoblja planira i provodi zdravstvenu edukaciju žena tijekom trudnoće i babinja ,
- pruža primaljsku skrb tijekom trudnoće, poroda i babinja te kod ginekoloških bolesnica primjenjujući pritom proces primaljske njege: utvrđi-

vanje potreba za primaljskom njegom, definiranje problema, ciljeva, provođenje tj. intervencija te evaluacija,

- pruža stručnu pomoć pri porođaju tj. vodi fiziološki porođaj u bolnici roditelje,
- planira i provodi primaljsku njegu novorođenčadi, ugrožene novorođenčadi i nedonoščadi tijekom boravka u rodilištu i kasnije u kući puerpere,
- organizira i nadzire provođenje primaljske njege na ginekološko-porođajnim odjelima provodi individualnu i grupnu edukaciju trudnica i babinjača prema utvrđenim potrebama, program pripreme trudnice za porođaj,
- bude uključena u programe ranog otkrivanja malignih bolesti u žena, u rješavanje problema žena u menopauzi te u organiziranje savjetovanja kroz udruge žena i razne asocijacije,
- sudjeluje u svim suvremenim dijagnostičkim postupcima (fizikalni pregled, UZV dijagnostika, CTG, amnioskopija, pH metrija...) te provodi one za koje je posebno educirana,
- prepoznaje patološka stanja u vrijeme trudnoće, porođaja ili babinja te promptno reagira i pomaže porodničaru pri vođenju rizičnih porođaja i provodi zdravstvenu njegu,
- bude odgovorna za ginekološke i porodničke instrumente, uključujući njihovu pripremu i sterilizaciju provodi primjenu ordinirane lokalne, peroralne i parenteralne terapije,
- bude odgovorna za trajnu edukaciju primalja i drugog osoblja.

UVJETI UPISA

Završena četverogodišnja škola i položen razredbeni ispit

NAČIN STUDIRANJA

Redoviti studij

Redoviti studij uz plaćanje

Izvanredni studij

RAZREDBENI POSTUPAK

Razredbeni postupak temelji se na:

- vrednovanju općeg uspjeha u srednjoj školi i prosjeku ocjena iz biologije i kemije za studij sestrinstva i primaljstva, a za studij fizioterapije, radiološke tehnologije i sanitarnog inženjerstva iz biologije, kemije i fizike.
- uspjehu na razredbenom ispitu (provjera znanja testom).

Predmeti iz kojih se polaže razredbeni ispit su:

- Preddiplomski sveučilišni studij sestrinstva: anatomija , fiziologija i njega bolesnika.
- Preddiplomski sveučilišni studij fizioterapije: anatomija , fiziologija i fizika.
- Preddiplomski sveučilišni studij radiološke tehnologije: anatomija , fiziologija i fizika.
- Preddiplomski sveučilišni studij sanitarnog inženjerstva: biologija, kemija i fizika.
- Preddiplomski sveučilišni studij primaljstva: anatomija , fiziologija i njega bolesnika.

DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJI

- Klinička zdravstvena njega
- Klinička fizioterapija
- Radiološka tehnologija
- Sanitarno inženjerstvo

TRAJANJE STUDIJA

Svi diplomski studiji-magisterij (II stupanj) traju dvije godine (četiri semestara)

STRUČNI NAZIV

- Magistar/Magistra sestrinstva
- Magistar/Magistra fizioterapije
- Magistar/Magistra radiološke tehnologije
- Magistar/Magistra sanitarnog inženjerstva

Kompetencije magistra/ce sestrinstva

- Educiranje unutar obrazovanja iz područja sestrinstva (priprema i izvođenje nastave i vježbi),
- Poznavanje suvremenih obrazovnih teorija i metoda,
- Planiranje, upravljanje i rukovođenje zadacima i procesima zdravstvene njege i bolničkim tehnologijama,
- Analiza podataka i sakupljanje statističkih informacija na kojima se temelji dugoročno planiranje,
- Kontrola dokumentacije bolesnika i drugih povjerljivih informacija,
- Rad u timskom vođenju odjela,
- Odlučivanje u svakodnevnom djelovanju,
- Korištenje sinergije znanja i informatike, medicine i medicinske tehnologije, etike, upravljanja,
- Pomaganje u razvijanju sustava koji će doprinijeti uspješnijem liječenju, medicinskom istraživanju, planiranju, promjenama i inovacijama u sustavu te financijskom boljitku organizacijskih jedinica kao i zdravstvene ustanove u cijelosti,
- Usvajanje i provođenje mjera za kontrolu kvalitete prema usvojenim međunarodnim standardima iz područja zdravstvene njege,
- Provođenje marketinga u zdravstvu,
- Provođenje opće njege, nadziranje rada mehaničkog ventilatora, provođenje invazivnog monitoringa, postavljanje perifernih venskih putova, asistiranje pri postavljanju centralnih venskih katetera, provođenje enteralne i parenteralne prehrane, vršenje kontinuirane analgezije, provođenje izolacije i postupaka s zaraznim bolesnikom, provođenje reanimacijskog postupka, uočavanje hitnih stanja, poznavanje načina rukovanja cjelokupnom medicinskom opremom,

- Sposobnost kritičke i točne procjene, planiranja, interveniranja i evaluacije zdravlja i bolesnih stanja bolesnika (pojedinaca, obitelji i društva općenito).

Kompetencije magistra/ce fizioterapije:

- Sudjelovanje u procjeni stanja bolesnika,
- Sudjelovanje u terapiji, prevencije i evaluacije,
- Prikupljanje obavijesti potrebne za planiranje i provedbu uspješnog tretmana,
- Osiguravanje usluga u privatnom i javnom sektoru, u ambulantskim službama, bolnicama rehabilitacijskim središtima, ustanovama socijalne skrbi, klinikama, vrtićima, školama, športsko rekreacionim centrima, radnim organizacijama i u samom domu korisnika,
- Otkrivanje i prevencija putem istraživanja,
- Organiziranje aktivnosti bolesnika, savjetovanje o izradi programa rekreacije i športa, savjetovanje za izradu programa djelatnika u industriji i poljoprivredi,
- Provođenje dijagnostičkih postupaka za koje ima potrebna znanja i vještine,
- Provođenje specifične fizioterapeutske procjene u cilju što kvalitetnije dijagnostike,
- Planiranje i usavršavanje terapijskih program, primjenjujući različite fizikalne tehnike,
- Razvijanje pozitivnih odnosa s bolesnikom i njegovom obitelji u cilju smanjenja tjeskobe uz stvaranje motivacije neophodne u terapijskom postupku,
- Komuniciranje s članovima različitih zdravstvenih terapijskih i rehabilitacijskih timova,
- Samostalan stručni rad pri zdravstvenim ustanovama, bavljenje istraživačkim radom, učešće u nastavnom procesu na dodiplomskom studiju,
- Sudjelovanje u upravljanju.

Kompetencije magistra/ce radiolološke tehnologije

Kompetencije u pedagoško obrazovnom procesu, u upravljačkom procesu, u stručnom procesu, analognoj i digitalnoj dijagnostičkoj radiologiji, u IT primijenjenoj u radiološkoj tehnologiji, u intervencijskoj radiologiji, u radioterapiji i onkologiji i u nuklearnoj medicini.

Kompetencije magistra sanitarnog inženjerstva:

Po završetku studija magistar sanitarnog inženjerstva će:

- Razviti znanje studenta u oblasti okoliša i zdravlja;
- Biti će sposobni prepoznati i opisati načine ekspozicije ljudi noksama iz okoliša;
- Identificirati zdravstvene hazarde;Definirati održivi razvoj u smislu okolišnog i profesionalnog zdravlja;
- Razumjeti etičke i zakonske principe koji se primjenjuju na okolišno i profesionalno zdravlje;
- Objasniti nove trendove u zakonodavstvu;
- Razumjeti osnovne koncepte okolišnog i profesionalnog zdravlja zasnovanog na dokazima;
- Procijeniti zdravstvene i sigurnosne rizike, te uvoditi preventivne mjere;
- Razmatrati načine za razvoj strategija prevencije za ciljne grupe na osnovu specifičnih rizika;
- Biti sposobni pisati stručna izvješća o problematici okoliša i zdravlja; kao relevantne planove i programe mjere zdravstvene zaštite;
- Biti sposobni sudjelovati u javnim debatama;
- Biti sposobni informirati javnost o konceptima rizika;
- Biti sposobni sudjelovati u aktivnostima promocije zdravlja i prevencije bolesti;
- Uzimati uzorke za laboratorijske analize;

- Razumjeti metode laboratorijskih mjerenja;
- Prepoznati koje laboratorijske metode su primjerene za identificiranje zdravstvenih rizika;
- Obavljati sanitarne inspekcijske poslove;
- Biti sposoban izvršiti procjenu zdravstvenih rizika sukladno suvremenim metodama zdravstveno ekološkog;
- Biti sposobni za istraživanja;
- Biti sposoban organizirati mjere zaštite na radu;
- Razviti didaktičke i komunikacijske vještine.

UVJETI UPISA

Završen preddiplomski sveučilišni studij ili stručni trogodišnji studij i specijalizacija sa 60–90 ECTS bodova.

FARMACEUTSKI FAKULTET

88000 Mostar, Matice hrvatske bb

Tel./fax: +387 36 312 791
Web: <http://farf.sum.ba>

Dekanica: dr. sc. Monika Tomić, red. prof
Prodekan
za nastavu: dr. sc. Dubravka Šimić, izv. prof.
Prodekan
za znanost: dr. sc. Ivica Brizić, izv. prof.
Tajnik: Mirjana Marić, dipl. iur.

Ž. r.: 3381302271311267 pri UniCredit bank

Sveučilišni studij farmacije osposobljava studente za obavljanje poslova u znanosti i visokom obrazovanju u području biomedicine i zdravstva, kao i za razvoj i primjenu znanstvenih i stručnih dostignuća.

Cilj ovog fakulteta je osigurati kontinuirano obrazovanje i osposobljavanje studenata, budućih ljekarnika, koji doprinosi zdravstvenoj zaštiti pacijenata koristeći principe i metode farmaceutskih i srodnih prirodnih znanosti. Studenti farmacije, također, stječu znanja i vještine za aktivno sudjelovanje u promociji zdravlja, prevenciji i liječenju bolesti.

Kao što je poznato, uloga suvremenog farmaceuta u pružanju zdravstvene njege značajno je drukčija od klasične slike ljekarnika koji priprema i izdaje lijekove na osnovu propisanih recepata. Magistri farmacije su školovani stručnjaci za lijekove, savjetuju liječnike i pacijente o prikladnosti medikamenata i terapije za tretiranje određenih zdravstvenih stanja. U kliničkim timovima imaju zadaću voditi brigu o primjeni lijekova, interakcijama te nuspojavama. U proizvodnji i pripremi lijekova daju ekspertizu o sastavu lijeka; kemijskim, biološkim i fizičkim karakteristikama, te o načinu proizvodnje, čuvanju i upotrebi lijekova. U lancu medicinske njege ključni su stručnjaci koji ljudima pomažu postići najbolje rezultate s raspoloživim lijekovima. Između svih medicinskih profesionalaca, farmaceuti su najbolji poznavatelji lijekova i najlakše su dostupni pacijentima. Magistri farmacije mogu obavljati zdravstvenu djelatnost za koju se obrazuju u poljima farmacije (javne, privatne i bolničke ljekarne, farmaceutska industrija, marketing i registracija lijekova, agencije za lijekove) i kliničke biokemije (medicinsko-biokemijski laboratoriji poliklinika, općih i specijalnih bolnica, klinika, kliničkih bolničkih centara kao i privatnih zdravstvenih ustanova).

SVEUČILIŠNI INTEGRIRANI PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJ

STRUČNI NAZIV

MAGISTAR FARMACIJE

TRAJANJE STUDIJA

- Integrirani sveučilišni studij traje 5 godina (10 semestara)

UVJETI ZA UPIS

- Završena četverogodišnja škola i položen razredbeni ispit

NAČIN STUDIRANJA

- Redoviti studij

RAZREDBENI POSTUPAK

Razredbeni postupak temelji se na:

- Vrednovanje završnih ocjena iz srednje škole iz predmeta biologije, kemije i matematike za sva četiri razreda te općeg uspjeha.
- Provjera znanja testom iz biologije, kemije i matematike

Tijekom obrazovanja student će steći sposobnosti i vještine vezane za:

- operativno korištenje analitičkih metoda i tehnika
- rukovanje aparatima i opremom
- laboratorijski rad
- kvalitativne i kvantitativne analize u farmaciji
- sigurno rukovanje kemijskim i farmaceutskim materijalom
- predviđanje rizika za farmaceutske procedure i praksu
- izradu magistarskih i galenskih pripravaka
- praćenje i unaprjeđenje procesa proizvodnje
- procjenu i tumačenje podataka laboratorijskih ispitivanja
- prepoznavanje osnovnih simptoma i znakova bolesti

- prepoznavanje interakcija, neželjenog i toksičnog učinka lijeka
- usmene i pismene komunikacije sa pacijentima, ljekarima, drugim zdravstvenim radnicima i javnošću
- izrada i izdavanje lijekova
- savjetovanje i informiranje o djelovanju i ispravnoj primjeni lijeka
- praćenje tijeka i ishoda farmakoterapije
- kliničke, tehničke, znanstvene i komunikacijske kompetencije iz područja laboratorijske dijagnostike
- sposobnost rada u dijagnostičkim laboratorijima u sustavu zdravstva, istraživačkim laboratorijima svih područja biomedicine, industrijskim laboratorijima, javno-zdravstvenim institucijama i akademskim ustanovama
- razumijevanje humane fiziologije i patofiziologije bolesti
- optimiranje i izvođenje laboratorijskih analiza, potrebnih u raznim područjima zdravstvene skrbi
- poznavanje izvora pogrešaka i varijabilnosti rezultata laboratorijskih pretraga
- poznavanje načela i provođenje dobre laboratorijske prakse
- razumijevanje kemijsko-fizikalnih osnova analitičkih tehnologija i njihovo operativno korištenje
- razumijevanje kliničke značajnosti promjena rezultata laboratorijskih pretraga

Pobliže obavijesti o upisima i uvjetima za izbor pristupnika te druge obavijesti, pristupnici mogu dobiti na Farmaceutskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru ili na stranicama Fakulteta www.farf.sum.ba

FILOZOFSKI FAKULTET

88000 Mostar , Matice hrvatske bb

Tel.: +387 36 355-400 (centrala),
355-410 (dekanat)
355-404 (studentska referada),
355-403 (tajništvo)

Faks: +387 36 355-401

Web: www.ff.sum.ba

E-mail: ff@sum.ba

Dekan: dr. sc. Ivica Musić, izv. prof.

Prodekan

za nastavu: dr. sc. Marko Odak, doc.

Prodekan

za znanost: dr. sc. Mate Buntić, izv. prof.

Prodekanica

za međunarodnu
i međusveučilišnu

suradnju: dr. sc. Ružica Zeljko-Zubac, izv. prof.

Tajnik: Maja Sesar, dipl. iur.

Žiro račun: 3381302271315826 pri UniCredit banci BiH

O FAKULTETU

Filozofski fakultet proizašao je iz Pedagoškog fakulteta akademske godine 2005./2006., s prvotnim nazivom Fakultet filozofsko-humanističkih znanosti.

Od osnutka Fakultet djeluje po programu Bolonjske deklaracije 3+2+3. Tri godine traje preddiplomski studij i po završetku se stječe naziv prvostupnik. Dvije godine traje diplomski studij i po završetku se stječe naziv magistar struke. Nakon toga se može upisati doktorski studij, koji traje još tri godine.

ORGANIZACIJA STUDIJA

U akademskoj godini 2020./2021. Filozofski fakultet budućim studentima na preddiplomskim studijima nudi jedanaest jednopredmetnih i trinaest dvopredmetnih studija. Dvopredmetni studiji su ravnopravni i mogu se kombinirati u svim mogućim kombinacijama.

JEDNOPREDMETNI STUDIJI

1. Arheologija
2. Engleski jezik i književnost
3. Hrvatski jezik i književnost
4. Informacijske znanosti
5. Logopedija
6. Novinarstvo
7. Njemački jezik i književnost
8. Odnosi s javnošću
9. Politologija
10. Psihologija
11. Socijalni rad

DVOPREDMETNI STUDIJI

1. Arheologija
2. Engleski jezik i književnost
3. Filozofija
4. Hrvatski jezik i književnost
5. Informacijske znanosti

6. Komparativna književnost
7. Latinski jezik i rimska književnost
8. Novinarstvo
9. Njemački jezik i književnost
10. Povijest
11. Povijest umjetnosti
12. Ruski jezik i književnost
13. Talijanski jezik i književnost

RAZREDBENI POSTUPAK

Pravo upisa na studij imaju osobe koje su završile četverogodišnju srednju školu. Razredbeni postupak temelji se na vrednovanju uspjeha iz srednje škole, te na vrednovanju uspjeha na razredbenom ispitu. Razredbeni ispit sastoji se od provjere znanja testom iz područja koje se upisuje i usmenoga dijela ispita na studijima stranih jezika.

Pravo upisa ostvaruju pristupnici koji su svojim rezultatom u razredbenom postupku izborili prvenstvo unutar broja pristupnika određenog upisnim kvotama (na dvopredmetnom studiju to se odnosi za oba studija).

Na web stranici Filozofskog fakulteta objavljuje se *Vodič za buduće studente* u kojem je detaljno opisan razredbeni postupak, navedena literatura i ogledni testovi za prijamni ispit za sve studije Fakulteta.

STUDIJ ARHEOLOGIJE

Studij arheologije može se studirati kao jednopredmetni ili kao dvopredmetni studij. Dvopredmetni studij može se kombinirati sa svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu. Jednopredmetni i dvopredmetni Studij arheologije mogu se studirati u statusu redovitoga studenta i redovitoga studenta uz plaćanje.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski jednopredmetni i dvopredmetni Studij arheologije pruža studentima temeljna znanja iz različitih grana arheologije (prapovijest, antika i

srednji vijek), pomoćnih disciplina i kolegija koji se odabiru s komplementarnih studija, te omogućuje ovladavanje osnovnim tehnologijama i tehnikama terenskog i muzejskog rada.

Po završetku preddiplomskoga jednopredmetnog i dvopredmetnog Studija arheologije stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik arheologije*.

Prvostupnici arheologije ne mogu obavljati poslove kustosa niti poslove konzervatora u institucijama iz područja zaštite, niti mogu samostalno voditi nijedan oblik arheoloških istraživanja na terenu. Svršeni prvostupnici arheologije mogu nastaviti izobrazbu na diplomskom studiju institucije izvođača ili na srodnim studijima drugih institucija. Nadalje, mogu obavljati pomoćne muzejske i tehničke poslove u različitim javnim i privatnim znanstvenoistraživačkim i kulturnim ustanovama, državnoj upravi i sl., kao i svim ostalim državnim i pravnim institucijama iz oblasti kulture, znanosti, medija ili turizma koje iskazuju potrebu za stručnjacima toga profila.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski jednopredmetni i dvopredmetni Studij arheologije omogućava studentima razvijanje i stjecanje specijalističkih znanja iz različitih grana arheologije ključnih za sudjelovanje u procesu arheoloških istraživanja, zatim ovladavanje njihovom praktičnom primjenom, te ovladavanje metodologijom arheoloških istraživanja i metodologijom znanstvenoga rada.

Po završetku diplomskoga jednopredmetnog i dvopredmetnog Studija arheologije stječe se akademski naziv *magistar arheologije*.

Mogućnost zapošljavanja svršenih magistara arheologije nudi se prije svega u institucijama javnoga sektora i državne uprave, koje iskazuju najveće potrebe za takvim visokostručnim i znanstveno-profiliranim kadrom: muzejskim ustanovama, znanstveno-istraživačkim institutima, državnoj upravi za zaštitu kulturne i prirodne baštine, itd. Dio kadra svoje mjesto će naći i na visokim učilištima ili sveučilištima u zvanju asistenata. Svrha studija je, međutim,

ponuditi visokostručni kadar i privatnome sektoru, odnosno tvrtkama specijaliziranim za arheološka iskapanja i konzervatorsko-restauratorke radove.

STUDIJ ENGLESKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

Studij engleskog jezika i književnosti može se studirati kao jednopredmetni ili kao dvopredmetni studij. Dvopredmetni studij može se kombinirati sa svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu. Jednopredmetni i dvopredmetni Studij engleskog jezika i književnosti mogu se studirati u statusu redovitoga studenta i redovitoga studenta uz plaćanje.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski jednopredmetni i dvopredmetni Studij engleskog jezika i književnosti pruža studentima široko zasnovano solidno obrazovanje iz cjelokupnoga područja struke i omogućava stjecanje jezične kompetencije u engleskome jeziku na razini C1 Europskoga okvira referentnih stupnjeva.

Po završetku preddiplomskoga jednopredmetnog i dvopredmetnog Studija

engleskog jezika i književnosti stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik engleskog jezika i književnosti*.

Svršeni prvostupnici engleskog jezika i književnosti mogu upisati diplomski studij anglistike ili srodan studij ili se uključiti u razna područja rada, npr. rad u izdavaštvu i knjižarstvu, u medijima, državnoj upravi, u javnim i privatnim ustanovama kulture, politike i kulturnog posredovanja, na poslovima propagande, marketinga, *public relations* te raznih slobodnih profesija (npr. publicisti, pisci i sl.).

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski jednopredmetni i dvopredmetni Studij engleskog jezika i književnosti izvodi se kao nastavnički smjer te osposobljava studente za organizaciju procesa učenja i podučavanja engleskoga jezika u nastavi s učenicima različitih uzrasta i za različite tipove nastave. Tijekom studija studenti

stječu visoku jezičnu kompetenciju u engleskome jeziku na razini C2 Europskoga okvira referentnih stupnjeva.

Po završetku diplomskoga jednopredmetnog i dvopredmetnog Studija engleskog jezika i književnosti - nastavnički smjer stječe se akademski naziv: *magistar engleskog jezika i književnosti*.

Svršeni magistri engleskog jezika i književnosti bit će osposobljeni samostalno izvoditi nastavu ili nastaviti 3. ciklus studija. Mogućnost zapošljavanja: u obrazovanju (predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, kao asistenti u visokoobrazovnim institucijama), u znanosti, u medijima, agencijama, tvrtkama, državnim institucijama, itd.

Na svim studijima nastavničkoga smjera na Filozofskome fakultetu student će po završetku petogodišnjega studija steći kvalifikaciju nastavnika u osnovnom i srednjem obrazovanju prema EU standardu od minimalno 60 ECTS bodova iz kolegija koji nose nastavničke kompetencije unutar ukupnih 300 ECTS bodova. Standard od navedenih 60 ECTS bodova student stječe na studiju nastavničkoga smjera i na zajedničkim kolegijima (kroz Nastavnički modul), tijekom preddiplomskog i diplomskog studija.

STUDIJ FILOZOFIJE

Studij filozofije može se studirati samo kao dvopredmetni studij, u kombinaciji sa svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu, u statusu redovitoga studenta, redovitoga studenta uz plaćanje i izvanrednoga studenta.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski dvopredmetni Studij filozofije nudi studentima uvid u razvoj filozofske misli kroz povijest te uvid u filozofske probleme od antike do suvremenoga doba.

Po završetku preddiplomskoga dvopredmetnog Studija filozofije stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik filozofije*.

Svršeni prvostupnici filozofije mogu obavljati pomoćne poslove u upravnim, konzularnim, kulturnim i drugim državnim ustanovama, medijskim agencijama i sl. Studenti također mogu nastaviti s diplomskim studijem na srodnim studijima. Spособnosti koje nudi Studij filozofije kao što su pojednostavljivanje složenih ideja, primjećivanje izostavljenih pretpostavki, uočavanje uzročnih veza te viđenje stvarnosti u širem kontekstu izuzetno su tražene u svakoj struci pa tako završeni prvostupnici filozofije, osim svoje struke, dobivaju i dobre početne pretpostavke za bavljenje mnoštvom drugih poslova.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski dvopredmetni Studij filozofije izvodi se kao nastavnički smjer te donosi studentima proširenja znanja i vještina s preddiplomske razine. Poseban naglasak stavljen je na neke aktualne probleme suvremene filozofije te na povezivanje dosad usvojenih spoznaja s pedagoškim i didaktičko-metodičkim načelima te njihovo prikladno predstavljanje učenicima.

Po završetku diplomskoga dvopredmetnog Studija filozofije - nastavnički smjer stječe se akademski naziv *magistar filozofije*.

Svršeni magistri filozofije bit će osposobljeni samostalno izvoditi nastavu ili nastaviti 3. ciklus studija. Mogućnost zapošljavanja: u obrazovanju (srednjoškolsko obrazovanje iz kolegija filozofija, logika i etika, kao asistenti u visokoobrazovnim institucijama), u znanosti, u medijima, agencijama, tvrtkama, državnim institucijama itd.

Na svim studijima nastavničkoga smjera na Filozofskome fakultetu student će po završetku petogodišnjega studija steći kvalifikaciju nastavnika u osnovnom i srednjem obrazovanju prema EU standardu od minimalno 60 ECTS bodova iz kolegija koji nose nastavničke kompetencije unutar ukupnih 300 ECTS bodova. Standard od navedenih 60 ECTS bodova student stječe na studiju nastavničkoga smjera

i na zajedničkim kolegijima (kroz Nastavnički modul), tijekom preddiplomskog i diplomskog studija.

STUDIJ HRVATSKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

Studij hrvatskog jezika i književnosti može se studirati kao jednopredmetni ili kao dvopredmetni studij. Dvopredmetni studij može se kombinirati sa svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu. Jednopredmetni i dvopredmetni Studij hrvatskog jezika i književnosti mogu se studirati u statusu redovitoga studenta, redovitoga studenta uz plaćanje i izvanrednoga studenta.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Na preddiplomskome Studiju hrvatskog jezika i književnosti stječu se znanja iz cjelokupnoga područja struke: iz gramatike hrvatskoga jezika i svih njezinih razina, povijesti hrvatskoga jezika te kronološkoga pregleda hrvatske književnosti.

Završetkom preddiplomskoga jednopredmetnog i dvopredmetnog Studija hrvatskog jezika i književnosti stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik hrvatskog jezika i književnosti*.

Svršeni prvostupnici hrvatskoga jezika i književnosti mogu upisati diplomski studij kroatistike ili srodan studij. Također su osposobljeni za obavljanje stručnih suradničkih poslova u nastavi, u izdavačkim kućama, knjižnicama, medijima i drugim srodnim ustanovama.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski Studij hrvatskog jezika i književnosti izvodi se kao nastavnički smjer, gdje studenti pored znanja i vještina stečenih na preddiplomskome studiju postaju osposobljeni za samostalnu interpretaciju i vrjednovanje književnih tekstova te povezivanje teorijskih znanja s potrebama praktične nastave hrvatskoga jezika i književnosti, u svrhu organizacije procesa učenja i podučavanja hrvatskoga jezika i književnosti u nastavi s učenicima različitih uzrasta i za različite tipove nastave.

Završetkom diplomskoga jednopredmetnog i dvopredmetnog Studija hrvatskog jezika - nastavnički smjer stječe se akademski naziv *magistar hrvatskog jezika i književnosti*.

Pored znanja i vještina stečenih na preddiplomskome studiju, svršeni magistri hrvatskog jezika i književnosti bit će osposobljeni za samostalan rad u nastavi, lektoriranje pisanoga i govornoga teksta, priređivanje rukopisa za tisak, uredničke i suradničke novinarske poslove, a imaju i mogućnost nastavka 3. ciklusa studija. Mogućnost zapošljavanja: u obrazovanju (predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, kao asistenti u visokoobrazovnim institucijama), u znanosti, u knjižnicama, medijskim kućama, institutima i sl.

Na svim studijima nastavnčkoga smjera na Filozofskome fakultetu student će po završetku petogodišnjega studija steći kvalifikaciju nastavnika u osnovnom i srednjem obrazovanju prema EU standardu od minimalno 60 ECTS bodova iz kolegija koji nose nastavničke kompetencije unutar ukupnih 300 ECTS bodova. Standard od navedenih 60 ECTS bodova student stječe na studiju nastavnčkoga smjera i na zajedničkim kolegijima (kroz Nastavnički modul), tijekom preddiplomskog i diplomskog studija.

STUDIJ INFORMACIJSKIH ZNANOSTI

Studij informacijskih znanosti može se studirati kao jednopredmetni ili kao dvopredmetni studij. Diplomski Studij informacijskih znanosti izvodi se u više smjerova: istraživački smjer informatika može se studirati samo kao jednopredmetni studij, nastavnički smjer informatologija može se studirati samo kao dvopredmetni studij, a smjer bibliotekatsvo se može studirati kao jednopredmetni ili kao dvopredmetni studij. Dvopredmetni studij može se kombinirati sa svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu. Jednopredmetni i dvopredmetni Studij informacijskih znanosti mogu se studirati u

statusu redovitoga, redovitoga studenta uz plaćanje i izvanrednoga studenta.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski jednopredmetni i dvopredmetni Studij informacijskih znanosti pruža studentima široko zasnovano solidno obrazovanje iz cjelokupnoga područja struke.

Po završetku preddiplomskoga jednopredmetnog i dvopredmetnog Studija informacijskih znanosti stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik informacijskih znanosti*.

Svršeni prvostupnici imaju mogućnost zapošljavanja na radnim mjestima koja traže znanja informacijskih stručnjaka na razini kompetencija preddiplomskoga studija informacijskih znanosti. Studenti su osposobljeni za obavljanje poslova u različitim informacijskim ustanovama kao i u tijelima javne uprave i vlasti, poduzećima i tvrtkama koje imaju potrebu za osobama koje znaju rukovati informacijama u novome tehnološkom okruženju. Također, mogu upisati diplomski Studij informacijskih znanosti, u više smjerova: istraživački smjer informatika, nastavnički smjer informatologija te smjer bibliotekarstvo.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Cilj diplomskoga studija, ovisno o izabranoj disciplini ili disciplinama studija u području informacijskih znanosti su kompetencije koje studentu omogućuju rad na složenim i vodećim poslovima organizacije i upravljanja informacijama i znanjem u informacijskim institucijama. Zahvaljujući modularnoj organizaciji studija student se može specijalizirati u pojedinome području informacijskih znanosti čime stječe stručne kompetencije potrebne za rad u određenim strukama gdje može obavljati poslove visoke složenosti.

Po završetku diplomskoga jednopredmetnoga Studija informacijskih znanosti - istraživački smjer

informatika stječe se akademski naziv *magistar informacijskih znanosti*.

Svršeni magistri informacijskih znanosti mogu se zaposliti u poduzećima i ustanovama koje koriste računalnu opremu kao potporu svojoj djelatnosti. Studenti su osposobljeni za obavljanje složenih poslova u različitim informacijskim ustanovama kao i u tijelima javne uprave i vlasti, poduzećima i tvrtkama koje imaju potrebu za osobama koje znaju raditi u novome tehnološkom okruženju

Napomena: Student na Studiju informacijskih znanosti - istraživački smjer informatika ne stječe nastavničke kompetencije niti ima nastavničko zvanje, ali zbog prirode studija i programa istraživački smjer informatika daje studentima dio kompetencija koje se mogu nazvati nastavničkim. Takvi bi studenti uz upis *Programa za stjecanje nastavničkih kompetencija* na Filozofskome fakultetu, zahvaljujući kojemu bi stekli dodatne nastavničke kompetencije, mogli biti kompetentni i za rad u nastavi. Pri upisu *Programa* studentima bi se priznali kolegiji koje su položili u redovitome studiju, a koji nose nastavničke kompetencije, te bi u *Programu* polagali samo razliku predmeta.

Po završetku diplomskoga dvopredmetnoga Studija informacijskih znanosti - nastavnički smjer informatologija stječe se akademski naziv *magistar informatologije*.

Svršeni magistri informatologije bit će osposobljeni samostalno izvoditi nastavu. Imaju mogućnost zapošljavanja u obrazovanju te na radnim mjestima koja traže znanja informacijskih stručnjaka na razini kompetencija diplomskoga studija. Studenti su osposobljeni za obavljanje složenih poslova u različitim informacijskim ustanovama kao i u tijelima javne uprave i vlasti, poduzećima i tvrtkama koje imaju potrebu za osobama koje znaju rukovati informacijama u novome tehnološkom okruženju.

Na svim studijima nastavničkoga smjera na Filozofskome fakultetu student će po završetku petogodišnjega studija steći kvalifikaciju nastavnika u osnovnome i srednjem obrazovanju prema EU standardu od minimalno 60 ECTS bodova iz kolegija koji nose nastavničke kompetencije unutar ukupnih 300 ECTS bodova. Standard od navedenih 60 ECTS bodova student stječe na studiju nastavničkoga smjera i na zajedničkim kolegijima (kroz Nastavnički modul) tijekom preddiplomskoga i diplomskoga studija.

Po završetku diplomskoga jednopredmetnog i dvopredmetnog Studija informacijskih znanosti - smjer bibliotekarstvo stječe se akademski naziv *magistar bibliotekarstva*.

Svršeni magistri bibliotekarstva su osposobljeni za obavljanje poslova u različitim kulturnim, informacijskim i obrazovnim institucijama. Imaju mogućnost zapošljavanja u javnim i privatnim gradskim knjižnicama, nacionalnim i sveučilišnim knjižnicama i drugim specijaliziranim knjižnicama. Knjižničarske poslove mogu obavljati i u drugim ustanovama u kojima postoji knjižničarska građa o kojoj je potrebno voditi evidenciju te biti na usluzi korisnicima. To mogu biti osnovne i srednje škole, znanstvene i obrazovne ustanove kao što su instituti, visoke škole, fakulteti i dr.

STUDIJ KOMPARATIVNE KNJIŽEVNOSTI

Studij komparativne književnosti može se studirati samo kao dvopredmetni studij, u kombinaciji sa svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu, u statusu redovitoga studenta, redovitoga studenta uz plaćanje i izvanrednoga studenta.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski dvopredmetni Studij komparativne književnosti pruža studentima široko zasnovano obrazovanje iz cjelokupnoga područja opće povijesti književnost, teorije književnosti i metodo-

logije proučavanja književnosti, poredbene povijesti hrvatske književnosti, teatrologije, filmologije, kulturalnih studija, filozofije i srodnih disciplina te omogućava stjecanje općih i specifičnih kompetencija prilagođenih razini preddiplomskoga studija.

Po završetku preddiplomskoga dvopredmetnoga Studija komparativne književnosti stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik komparativne književnosti*.

Svršeni prvostupnici komparativne književnosti mogu upisati diplomski Studij komparativne književnosti, odnosno srodan studij na drugim institucijama, ili se uključiti u razna područja rada, npr. rad u izdavaštvu i knjižarstvu, u medijima, državnoj upravi, u javnim i privatnim ustanovama kulture, političkom i kulturnom posredovanju te u raznim slobodnim profesijama (npr. publicisti, pisci, prevoditelji i sl.).

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski dvopredmetni Studij komparativne književnosti pruža studentima znanja i kompetencije iz područja književnih teorija, metodologije proučavanja književnosti, poredbenoga pristupa djelima iz hrvatske književnosti, teatrologije, filmskih interpretacija, kulturalnih studija, prevoditeljstva, filozofije i srodnih disciplina, te omogućava stjecanje stručnih vještina potrebnih za obavljanje širokoga spektra poslova.

Po završetku diplomskoga dvopredmetnoga Studija komparativne književnosti stječe se akademski naziv *magistar komparativne književnosti*.

Svršeni magistri komparativne književnosti bit će osposobljeni samostalno obavljati poslove iz područja kulturnih politika, kazališta, kinematografije, znanstvenih instituta, sveučilišta, medijskih korporacija, izdavačke djelatnosti, i sl. Također će biti sposobni upisati srodan poslijediplomski studij.

STUDIJ LATINSKOG JEZIKA I RIMSKE KNJIŽEVNOSTI

Studij latinskog jezika i rimske književnosti može se studirati samo kao dvopredmetni studij, u kombinaciji sa svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu, u statusu redovitoga studenta i redovitoga studenta uz plaćanje.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski dvopredmetni Studij latinskog jezika i rimske književnosti pruža studentima široko zasnovano solidno obrazovanje iz cjelokupnoga područja struke i kvalitetno poznavanje latinskoga jezika i filologije dostatno da sam razumije i prevede latinski tekst, te da se pritom koristi standardnom referentnom literaturom i ostalim stručnim pomagalima.

Po završetku preddiplomskoga dvopredmetnoga Studija latinskog jezika i rimske književnosti stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik latinskog jezika i rimske književnosti*.

Svršeni prvostupnici latinskog jezika i rimske književnosti mogu upisati diplomski studij latinskoga jezika i rimske književnosti ili srodan studij na drugim institucijama, odnosno uključiti se u razna područja rada, npr. u kulturnim ili informativnim djelatnostima (izdavaštvo, muzeji, arhivi, mediji), te u javnim i privatnim ustanovama kulture, politike i kulturnog posredovanja, te raznih slobodnih profesija (npr. publicisti, pisci i sl.).

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski dvopredmetni Studij latinskog jezika i rimske književnosti izvodi se kao nastavnički smjer te osposobljava studente za organizaciju procesa učenja i podučavanja latinskoga jezika u nastavi s učenicima različitih uzrasta i za različite tipove nastave.

Po završetku diplomskoga dvopredmetnoga Studija latinskog jezika i rimske književnosti - nastavnički smjer stječe se akademski naziv *magistar latinskoga jezika i rimske književnosti*.

Svršeni magistri latinskog jezika i rimske književnosti bit će osposobljeni samostalno izvoditi nastavu ili nastaviti 3. ciklus studija. Mogućnost zapošljavanja: u obrazovanju (najčešće općim i klasičnim gimnazijama, srednjim medicinskim i upravnim školama, te kao asistenti u visokoobrazovnim institucijama), potom u znanstvenim i kulturnim institucijama, arhivskim zbirkama, specijaliziranim knjižnicama, te u medijima i državnim institucijama.

Na svim studijima nastavničkoga smjera na Filozofskome fakultetu student će po završetku petogodišnjega studija steći kvalifikaciju nastavnika u osnovnome i srednjem obrazovanju prema EU standardu od minimalno 60 ECTS bodova iz kolegija koji nose nastavničke kompetencije unutar ukupnih 300 ECTS bodova. Standard od navedenih 60 ECTS bodova student stječe na studiju nastavničkoga smjera i na zajedničkim kolegijima (kroz Nastavnički modul) tijekom preddiplomskoga i diplomskoga studija.

STUDIJ LOGOPEDIJE

Studij logopedije može se studirati samo kao jednopredmetni studij, u statusu redovitoga studenta i redovitoga studenta uz plaćanje.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski jednopredmetni Studij logopedije pruža studentima primjerenu razinu obrazovanja iz cjelokupnoga područja ove znanosti i omogućuje stjecanje stručnih kompetencija zasnovanih na temeljnim znanjima iz humane komunikacije.

Po završetku preddiplomskoga jednopredmetnoga Studija logopedije stječe se akademski naziv: *bachelor/prvostupnik logopedije*.

Svršeni prvostupnici logopedije mogu upisati diplomski studij logopedije, a potencijalni diplomski programi koje bi još mogao pratiti su: studij psihologije, pedagogije, hrvatskoga jezika, socijalnoga rada i razredne nastave. Mogućnost zapošljavanja: završetkom studija, prvostupnik može sudjelovati u

habilitaciji i/ili rehabilitaciji govorenoga, pisanoga i znakovnog jezika, te potpomognute (augmentativne i alternativne) kao i socijalne komunikacije pod nadzorom magistra logopedije.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski jednopredmetni Studij logopedije osposobljava studente za rad na prevenciji, detekciji, dijagnosticanju i tretmanu poremećaja humane komunikacije pod kojom se podrazumijevaju svi oni procesi i funkcije koji su povezani s produkcijom govora, te s percepcijom i produkcijom oralnoga i pisanoga jezika, kao i oblicima neverbalne komunikacije.

Po završetku diplomskoga jednopredmetnoga Studija logopedije stječe se akademski naziv *magistar logopedije*.

Svršeni magistri logopedije bit će osposobljeni samostalno raditi u struci kao logopedi i/ili nastaviti 3. ciklus studija. Mogućnost zapošljavanja: u centrima za rehabilitaciju slušanja i govora, centrima za medicinsku rehabilitaciju, centrima i posebnim ustanovama za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju, otorinolaringološkim, neurološkim, psihijatrijskim, audiološkim, fonijatrijskim i pedijatrijskim klinikama, ustanovama za mentalno zdravlje i savjetovalištima, gerijatrijskim ustanovama, predškolskim ustanovama, osnovnim školama, školskim dispanzerima, privatnoj praksi, istraživačkim centrima i dr.

STUDIJ NOVINARSTVA

Studij novinarstva može se studirati kao jednopredmetni ili kao dvopredmetni studij. Dvopredmetni studij može se kombinirati sa svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu. Jednopredmetni i dvopredmetni Studij novinarstva mogu se studirati u statusu redovitoga studenta, redovitoga studenta uz plaćanje i izvanrednoga studenta.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski jednopredmetni i dvopredmetni Studij novinarstva pruža studentima temeljna zna-

nja iz različitih grana novinarstva, te omogućuje ovladavanje osnovnim tehnologijama i tehnikama novinarskoga rada.

Po završetku preddiplomskoga jednopredmetnog i dvopredmetnog Studija novinarstva stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik novinarstva*.

Svršeni prvostupnici novinarstva mogu upisati diplomski studij novinarstva ili srodan studij s područja informacijskih i komunikacijskih znanosti ili se uključiti u različita područja rada, od rada u redakcijama tiskanih medija, televizije, radija do redakcija u novim medijima. Pruža im se mogućnost rada i u državnoj upravi, u javnim poduzećima, gospodarskim društvima, kao i u nevladinim organizacijama na poslovima rada s medijima, odnosa s javnošću i drugim srodnim poslovima.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski jednopredmetni i dvopredmetni Studij novinarstva omogućava studentima specifične kompetencije i sposobnosti kako bi mogli izvršavati profesionalne zadaće u medijima, javnim službama, u različitim dijelovima kulture i svih drugih industrija, uključujući nove tehnologije, kao i kompetencije potrebne za redakcijske aktivnosti u različitim oblicima medija i za stvaranje medijskih tekstova.

Po završetku diplomskoga jednopredmetnog i dvopredmetnog Studija novinarstva stječe se akademski naziv *magistar novinarstva*.

Svršeni magistri novinarstva moći će raditi u svim medijskim redakcijama, uređivati njihove programe ili ih samostalno osmišljavati. Pruža im se mogućnost rada i u državnoj upravi, u javnim poduzećima, gospodarskim društvima, kao i u nevladinim organizacijama na poslovima rada s medijima, odnosa s javnošću, komunikologije i drugim srodnim poslovima.

STUDIJ NJEMAČKOGA JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

Studij njemačkog jezika i književnosti može se studirati kao dvopredmetni i jednopredmetni studij. Dvopredmetni studij može se kombinirati sa

svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu. Jednopedmetni i dvopredmetni Studij njemačkog jezika i književnosti mogu se studirati u statusu redovitoga studenta i redovitoga studenta uz plaćanje.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski jednopedmetni i dvopredmetni Studij njemačkog jezika i književnosti pruža studentima široko zasnovano solidno obrazovanje iz cjelokupnoga područja struke i omogućuje stjecanje jezične kompetencije u njemačkome jeziku na razini C1 Europskoga okvira referentnih stupnjeva.

Po završetku preddiplomskoga jednopedmetnog i dvopredmetnog Studija njemačkog jezika i književnosti stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik njemačkog jezika i književnosti*.

Svršeni prvostupnici njemačkog jezika i književnosti mogu upisati diplomski studij germanistike ili srodan studij ili se uključiti u razna područja rada, npr. rad u izdavaštvu i knjižarstvu, u medijima, državnoj upravi, u javnim i privatnim ustanovama kulture, politike i kulturnog posredovanja, na poslovima propagande, marketinga, *public relations*, te raznih slobodnih profesija (npr. publicisti, pisci i sl.).

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski jednopedmetni i dvopredmetni Studij njemačkog jezika i književnosti izvodi se kao nastavnički smjer te osposobljava studente za organizaciju procesa učenja i podučavanja njemačkoga jezika u nastavi s učenicima različitih uzrasta i za različite tipove nastave. Poseban naglasak stavlja se na teorijske temelje učenja i podučavanja njemačkoga jezika kao stranog jezika. Tijekom studija studenti stječu visoku jezičnu kompetenciju u njemačkom jeziku na razini C2 Europskoga okvira referentnih stupnjeva.

Po završetku diplomskoga jednopedmetnog i dvopredmetnog Studija njemačkog jezika i književnosti - nastavnički smjer stječe se akademski naziv *magistar njemačkog jezika i književnosti*.

Svršeni magistri njemačkog jezika i književnosti će biti osposobljeni samostalno izvoditi nastavu ili nastaviti 3. ciklus studija. Mogućnost zapošljavanja: u obrazovanju (predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, kao asistenti u visokoobrazovnim institucijama), u znanosti, u medijima, agencijama, tvrtkama, državnim institucijama, itd.

Na svim studijima nastavničkoga smjera na Filozofskome fakultetu student će po završetku petogodišnjega studija steći kvalifikaciju nastavnika u osnovnome i srednjem obrazovanju prema EU standardu od minimalno 60 ECTS bodova iz kolegija koji nose nastavničke kompetencije unutar ukupnih 300 ECTS bodova. Standard od navedenih 60 ECTS bodova student stječe na studiju nastavničkoga smjera i na zajedničkim kolegijima (kroz Nastavnički modul) tijekom preddiplomskoga i diplomskoga studija.

STUDIJ ODNOSA S JAVNOŠĆU

Preddiplomski Studij odnosa s javnošću može se studirati samo kao jednopredmetni studij, u statusu redovitoga studenta, redovitoga studenta uz plaćanje i izvanrednoga studenta.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski jednopredmetni Studij odnosa s javnošću pruža studentima obrazovanje iz cjelokupnoga područja struke i omogućuje teorijsko i praktično razumijevanje odnosa s javnošću, te stjecanje temeljnih znanja potrebnih za strateško upravljanje programima odnosa s javnošću i njihovu primjenu u korporativnom sektoru i javnim institucijama uz korištenje naprednih komunikacijskih alata i metodologije. Također, ostvaruju se uvjeti za nastavak sveučilišnoga diplomskoga studija na području informacijskih i komunikacijskih znanosti kojim se dodatno proširuju znanja.

Završetkom preddiplomskoga jednopredmetnoga Studija odnosa s javnošću stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik odnosa s javnošću*.

Svršeni prvostupnici odnosa s javnošću mogu upisati diplomski studij ili srodan studij ili se uključiti u razna područja rada, npr. rad u medijima, državnoj upravi, u javnim i privatnim ustanovama kulture i politike, u nevladinim organizacijama, u gospodarskom sektoru na poslovima propagande, marketinga i odnosa s javnošću.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Nakon završetka diplomskoga jednopredmetnoga Studija odnosa s javnošću student posjeduje visoku razinu stručnih znanja te sposobnosti razumijevanja i primjene tehnika i alata u struci odnosa s javnošću koje ga osposobljavaju za poslove u gospodarskim, upravnim i kulturnim ustanovama te rad u medijima i izdavaštvu.

Po završetku diplomskoga jednopredmetnoga Studija odnosa s javnošću stječe se akademski naziv *magistar odnosa s javnošću*.

Svršeni magistri odnosa s javnošću će posjedovati odgovarajuća znanja i metodologije koje će omogućavati socijalnu analizu, znanja o novim tehnologijama komunikacije u funkciji upravljanja i organizacije ureda odnosa s javnošću u svim vrstama profitnih i neprofitnih organizacija, te će biti sposoban voditi, organizirati i upravljati ovim sustavima. Mogućnost zapošljavanja: institucije javne vlasti, političke organizacije, nevladine udruge, mediji, gospodarski subjekti, itd.

STUDIJ POLITOLOGIJE

Studij politologije može se studirati samo kao jednopredmetni studij, u statusu redovitoga studenta, redovitoga studenta uz plaćanje i izvanrednoga studenta.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski jednopredmetni Studij politologije omogućava studentima stjecanje osnovnih stručnih kompetencija uz pomoć znanja koja su obuhvaćena svim granama društvenoga polja poli-

tologije, političke teorije i povijesti politike, politike Europske unije, komparativne politike, međunarodnih odnosa i nacionalne sigurnosti te javnih politika i javnog upravljanja.

Po završetku preddiplomskoga jednopredmetnoga Studija politologije stječe se akademski naziv: *bachelor/prvostupnik politologije*.

Svršeni prvostupnici politologije mogu upisati diplomski studij politologije ili neki drugi srodan studij ili se uposliti u javnim službama, državnim organima, političkim strankama, medijima, tvrtkama, nevladinim organizacijama i lokalnoj samoupravi.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski jednopredmetni Studij politologije izvodi se u dva smjera: 1. međunarodna politika i diplomacija i 2. unutarnja politika (lokalna samouprava i javna uprava). Stečene kompetencije ovise o specijalizaciji diplomskoga studija. Specijalizacija donosi proširenje znanja sa preddiplomskoga studija, osposobljava za samostalni istraživački rad i objavljivanje znanstvenih radova.

Po završetku diplomskoga jednopredmetnoga Studija politologije stječe se akademski naziv *magistar politologije*.

Svršeni magistri politologije bit će osposobljeni primijeniti specifična stručna znanja analitičara i samostalnoga organizatora te mogu nastaviti i 3. ciklus studija. Mogućnost zapošljavanja: u javnim službama, državnim organima, političkim strankama, medijima, tvrtkama, nevladinim organizacijama i lokalnoj samoupravi.

STUDIJ POVIJESTI

Studij povijesti može se studirati samo kao dvopredmetni studij, u kombinaciji sa svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu, u statusu redovitoga studenta, redovitoga studenta uz plaćanje i izvanrednoga studenta.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski dvopredmetni Studij povijesti pruža studentima stjecanje znanja o najvažnijim povijesnim procesima i događajima iz svjetske, hrvatske i bosanskohercegovačke povijesti iz svih povijesnih razdoblja.

Po završetku preddiplomskoga dvopredmetnoga Studija povijesti stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik povijesti*.

Svršeni prvostupnici povijesti osposobljeni su za rad gdje se traži prvi stupanj visoke stručne spreme: različiti oblici rada u novinstvu, u knjižnicama, u turističko-agencijskim organizacijama, u diplomaciji, te raznim ustanovama. Također, mogu upisati odgovarajući diplomski studij nastavničkog smjera na Filozofskome fakultetu ili pak nastavničkoga ili stručnoga smjera na drugim sveučilištima u zemlji i inozemstvu.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski dvopredmetni Studij povijesti izvodi se kao nastavnički smjer te osposobljava studente za organizaciju procesa učenja i podučavanje povijesti u osnovnim i srednjim školama. Studij omogućava studentima dopunu stečenih znanja, a posebno iz područja koja su predmet njihova užega zanimanja (starovjekovna povijest, srednjovjekovna povijest, ranonovovjekovna povijest, povijest modernoga i suvremenoga doba).

Po završetku diplomskoga dvopredmetnoga Studija povijesti - nastavnički smjer stječe se akademski naziv *magistar povijesti*.

Svršeni magistri povijesti bit će osposobljeni samostalno izvoditi nastavu ili nastaviti 3. ciklus studija. Mogućnost zapošljavanja: izvođenje nastave povijesti u školskim odgojno-obrazovnim ustanovama; različiti poslovi u prosvjetnim ustanovama, arhivima i muzejima (gdje se traži povijesna struka); rad u knjižnicama, u novinstvu, na radiju i TV, u lokalnoj i državnoj upravi, diplomatskoj službi itd.

Na svim studijima nastavničkoga smjera na Filozofskome fakultetu student će po završetku petogodišnjega studija steći kvalifikaciju nastavnika u osnovnome i srednjem obrazovanju prema EU standardu od minimalno 60 ECTS bodova iz kolegija koji nose nastavničke kompetencije unutar ukupnih 300 ECTS bodova. Standard od navedenih 60 ECTS bodova student stječe na studiju nastavničkoga smjera i na zajedničkim kolegijima (kroz Nastavnički modul) tijekom preddiplomskoga i diplomskoga studija.

STUDIJ POVIJESTI UMJETNOSTI

Studij povijesti umjetnosti može se studirati samo kao dvopredmetni studij, u kombinaciji sa svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu, u statusu redovitoga studenta i redovitoga studenta uz plaćanje.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski dvopredmetni Studij povijesti umjetnosti razrađen je prema kolegijima i pripadajućim ECTS bodovima. Studij omogućuje sveobuhvatno obrazovanje iz područja povijesti umjetnosti.

Po završetku preddiplomskoga dvopredmetnoga Studija povijesti umjetnosti stječe se akademski naziv: *bachelor/prvostupnik povijesti umjetnosti*.

Svršeni prvostupnici povijesti umjetnosti mogu upisati diplomski studij povijesti umjetnosti ili srodan studij ili se uključiti u razna područja rada, npr. poslovi manje razine zahtjevnosti u muzejima, galerijama, službama zaštite spomenika, rad u turističkim djelatnostima (npr. pomoćnik u muzeju ili galerijskoj djelatnosti u uredu zaštite kulturnih dobara, turistički vodič), djelatnostima u upravnim poslovima vezanima uz umjetničku baštinu (npr. referenti za kulturu u republičkim, županijskim i gradskim upravama), trgovinu umjetničkim predmetima, mogućnost vođenja amaterskih grupa i radionica lijepih umjetnosti, pomoćnik u novinarskim rubrikama kulture i umjetnosti, i sl.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski dvopredmetni Studij povijesti umjetnosti izvodi se kao nastavnički smjer te osposobljava studente za organizaciju procesa učenja i podučavanja povijesti umjetnosti u nastavi s učenicima različitih uzrasta i za različite tipove nastave. Tijekom studija studenti stječu visoke kompetencije za izvođenje nastave povijesti umjetnosti u raznim odgojno-obrazovnim ustanovama.

Po završetku diplomskoga dvopredmetnoga Studija povijesti umjetnosti - nastavnički smjer stječe se akademski naziv *magistar povijesti umjetnosti*.

Svršeni magistri povijesti umjetnosti bit će osposobljeni samostalno izvoditi nastavu ili nastaviti 3. ciklus studija. Mogućnost zapošljavanja: profesor likovne umjetnosti, profesor povijesti umjetnosti, znanstveni istraživač, likovni kritičar, kustos u muzejskoj djelatnosti, konzervator, djelatnik državne uprave u službi zaštite spomeničkog nasljeđa, turistički radnik, novinar, publicist.

Na svim studijima nastavničkoga smjera na Filozofskome fakultetu student će po završetku petogodišnjega studija steći kvalifikaciju nastavnika u osnovnome i srednjem obrazovanju prema EU standardu od minimalno 60 ECTS bodova iz kolegija koji nose nastavničke kompetencije unutar ukupnih 300 ECTS bodova. Standard od navedenih 60 ECTS bodova student stječe na studiju nastavničkoga smjera i na zajedničkim kolegijima (kroz Nastavnički modul) tijekom preddiplomskoga i diplomskoga studija.

STUDIJ PSIHLOGIJE

Studij psihologije može se studirati samo kao jednopredmetni studij, u statusu redovitoga studenta i redovitoga studenta uz plaćanje.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski studij pruža studentima temeljna znanja iz područja psihologije. Stečena znanja mogu

im poslužiti za nastavak studija psihologije ili srodnih studijskih programa.

Po završetku preddiplomskoga jednopredmetnoga Studija psihologije stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik psihologije*.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski studij osposobljava studenta za samostalnu profesionalnu djelatnost psihologa ili za poslijediplomsko obrazovanje. Tijekom studija studenti stječu istraživačke i stručne kompetencije u psihologiji.

Po završetku diplomskoga jednopredmetnoga Studija psihologije stječe se akademski naziv *magistar psihologije*.

Svršeni magistri psihologije bit će osposobljeni za samostalan rad psihologa. Mogućnosti zapošljavanja psihologa su u svim djelatnostima društva: u obrazovanju (predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, kao asistenti u visokoobrazovnim institucijama), socijalnoj skrbi, zdravstvu, industriji, marketingu, zapošljavanju, policiji itd.

Napomena: Studij psihologije pokrenut je samo kao studij usmjeren na razvoj istraživačkih i stručnih kompetencija pa studenti ne stječu nastavničke kompetencije niti imaju nastavničko zvanje, ali zbog prirode studija i program za razvoj istraživačkih i stručnih kompetencija daje studentima dio kompetencija koje se mogu nazvati nastavničkim. Takvi bi studenti uz upis *Programa za stjecanje nastavničkih kompetencija* na Filozofskome fakultetu, zahvaljujući kojemu bi stekli dodatne nastavničke kompetencije, mogli biti kompetentni i za rad u nastavi. Pri upisu *Programa* studentima bi se priznali kolegiji koje su položili u redovitome studiju, a koji nose nastavničke kompetencije, te bi u *Programu* polagali samo razliku predmeta.

STUDIJ RUSKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

Studij ruskog jezika i književnosti može se studirati samo kao dvopredmetni studij, u kombinaciji sa

svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu, u statusu redovitoga studenta i redovitoga studenta uz plaćanje.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski dvopredmetni Studij ruskog jezika i književnosti pruža studentu temeljna znanja iz ruskoga jezika, književnosti i kulture. Po završetku preddiplomskoga studija student posjeduje visoku razinu jezičnoga znanja i razvijene vještine komunikacije na ruskom jeziku te sposobnosti razumijevanja i interpretacije sadržaja iz područja proučavanja ruskoga jezika i književnosti.

Po završetku preddiplomskoga dvopredmetnoga Studija ruskog jezika i književnosti stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik ruskog jezika i književnosti*.

Svršeni prvostupnici ruskog jezika i književnosti mogu upisati diplomski studij rusistike ili srodan studij ili se uključiti u razna područja rada, npr. rad jezičnog posredovanja u gospodarskim, javnim i privatnim ustanovama kulture, politike i kulturnog posredovanja, rad u medijima, izdavaštvu i knjižničarstvu, rad na poslovima propagande, marketinga, odnosa s javnošću i raznih slobodnih profesija. Također, se ostvaruju uvjeti za nastavak sveučilišnoga diplomskoga Studija ruskog jezika i književnosti ili odgovarajućega diplomskoga studija na drugim sveučilištima u zemlji ili inozemstvu.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski dvopredmetni Studij ruskog jezika i književnosti izvodi se kao nastavnički smjer te osposobljava studente za organizaciju procesa učenja i podučavanja ruskoga jezika u nastavi s učenicima različitih uzrasta i za različite tipove nastave, te stječu jezičnu i književnu kompetenciju na ruskom jeziku, poznavanje kulture zemalja ruskoga govornoga područja, poznavanje književno-znanstvene terminologije i metodologije i tehnika istraživačkoga rada s obzirom na proces učenja i poučavanja ruskoga jezika i književnosti.

Po završetku diplomskoga dvopredmetnoga Studija ruskog jezika i književnosti - nastavnički smjer stječe se akademski naziv *magistar ruskog jezika i književnosti*.

Svršeni magistri ruskog jezika i književnosti bit će osposobljeni samostalno izvoditi nastavu ili nastaviti 3. ciklus studija. Mogućnost zapošljavanja: u obrazovanju (predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, kao asistenti u visokoobrazovnim institucijama), u znanosti, u medijima, turističkim agencijama, tvrtkama, državnim i kulturnim institucijama, diplomatskim i konzularnim predstavništvima, na poslovima jezičnoga posredovanja u višejezičnim i višekulturnim kontekstima, sudstvu, itd.

Na svim studijima nastavničkoga smjera na Filozofskome fakultetu student će po završetku petogodišnjega studija steći kvalifikaciju nastavnika u osnovnome i srednjem obrazovanju prema EU standardu od minimalno 60 ECTS bodova iz kolegija koji nose nastavničke kompetencije unutar ukupnih 300 ECTS bodova. Standard od navedenih 60 ECTS bodova student stječe na studiju nastavničkoga smjera i na zajedničkim kolegijima (kroz Nastavnički modul) tijekom preddiplomskoga i diplomskoga studija.

STUDIJ SOCIJALNOG RADA

Studij socijalnog rada može se studirati samo kao jednopredmetni studij, u statusu redovitoga studenta, redovitoga studenta uz plaćanje i i izvanrednoga studenta.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski jednopredmetni Studij socijalnog rada omogućava studentima ovladavanje stručnom terminologijom i osnovnim znanjima iz područja socijalnoga rada i srodnih disciplina: pravo, sociologija, psihologija, socijalna medicina, socijalna psihijatrija, specijalna pedagogija.

Po završetku preddiplomskoga jednopredmetnoga Studija socijalnog rada stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik socijalnog rada*.

Prvostupnici socijalnog rada će biti angažirani na suradničkim poslovima organizacije službi kad su u pitanju specifični poslovi: situacije socijalno-psihičkoga rizika, devijantne situacije u različitim sektorima, ovisnosti o opijatima, emigracija, ali i u programima općega ljudskoga razvoja, borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Mogućnost zapošljavanja postoji i u javnim i u privatnim institucijama koje se izravno ili neizravno bave problematikom zaštite najugroženijih slojeva društva, kao i u javnim i privatnim institucijama socijalnoga, zdravstvenoga, ekonomskog i političkog karaktera te u organizacijama nevladinoga sektora.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski jednopredmetni Studij socijalnog rada omogućava studentima napredno ovladavanje područjima socijalnoga rada, socijalne politike i socijalnog menadžmenta, izražene analitičke sposobnosti interpretacije socijalnih fenomena te znanstveno istraživački pristup u analizi i rješavanju problema u društvu.

Po završetku diplomskoga jednopredmetnoga Studija socijalnog rada stječe se akademski naziv *magistar socijalnog rada*.

Magistri socijalnog rada su visoko formirani profesionalci koji su ovladali različitim disciplinama te su sukladno tome sposobni za interdisciplinarno djelovanje. Bit će sposobni samostalno upravljati i organizirati javne i privatne institucije i voditi opsežne i zahtjevne interdisciplinarne projekte na područjima socijalnoga rada, socijalne politike i socijalnoga menadžmenta.

STUDIJ TALIJANSKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

Studij talijanskog jezika i književnosti može se studirati samo kao dvopredmetni studij, u kombinaciji sa svim dvopredmetnim studijima na Filozofskome fakultetu, u statusu redovitoga studenta i redovitoga studenta uz plaćanje.

PREDDIPLOMSKI STUDIJ (6 SEMESTARA - 180 ECTS)

Preddiplomski dvopredmetni Studij talijanskog jezika i književnosti pruža studentima široko zasnovano solidno obrazovanje iz cjelokupnoga područja struke (talijanski jezik, književnost i kultura) i omogućuje stjecanje jezične kompetencije u talijanskome jeziku na razini B2 Europskoga okvira referentnih stupnjeva.

Po završetku preddiplomskoga dvopredmetnoga Studija talijanskog jezika i književnosti stječe se akademski naziv *bachelor/prvostupnik talijanskog jezika i književnosti*.

Svršeni prvostupnici talijanskog jezika i književnosti mogu upisati diplomski studij talijanistike ili srodan studij ili se uključiti u razna područja rada, npr. rad jezičnoga posredovanja u gospodarskim, javnim i privatnim ustanovama kulture, politike i kulturnoga posredovanja, rad u medijima, izdavaštvu i knjižničarstvu, rad na poslovima propagande, marketinga, odnosa s javnošću i raznih slobodnih profesija.

DIPLOMSKI STUDIJ (4 SEMESTRA - 120 ECTS)

Diplomski dvopredmetni Studij talijanskog jezika i književnosti izvodi se kao nastavnički smjer te osposobljava studente za organizaciju procesa učenja i podučavanja talijanskoga jezika u nastavi s učenicima različitih uzrasta i za različite tipove nastave. Tijekom studija studenti stječu visoku jezičnu kompetenciju u talijanskome jeziku na razini C1/C2 Europskoga okvira referentnih stupnjeva.

Po završetku diplomskoga dvopredmetnoga Studija talijanskog jezika i književnosti - nastavnički smjer stječe se akademski naziv *magistar talijanskog jezika i književnosti*.

Svršeni magistri talijanskog jezika i književnosti bit će osposobljeni samostalno izvoditi nastavu ili nastaviti 3. ciklus studija. Mogućnost zapošljavanja: u obrazovanju (predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, kao asistenti u visokoobrazovnim institucijama), u znanosti, u medijima, turističkim agencijama, tvrtkama, državnim i kulturnim insti-

tucijama, diplomatskim i konzularnim predstavništvima, na poslovima jezičnoga posredovanja u višejezičnim i višekulturnim kontekstima, sudstvu, itd.

Na svim studijima nastavničkoga smjera na Filozofskome fakultetu student će po završetku petogodišnjega studija steći kvalifikaciju nastavnika u osnovnome i srednjem obrazovanju prema EU standardu od minimalno 60 ECTS bodova iz kolegija koji nose nastavničke kompetencije unutar ukupnih 300 ECTS bodova. Standard od navedenih 60 ECTS bodova student stječe na studiju nastavničkoga smjera i na zajedničkim kolegijima (kroz Nastavnički modul) tijekom preddiplomskoga i diplomskoga studija.

GRAĐEVINSKI FAKULTET

88000 Mostar,
Matice hrvatske b.b.

Tel.: (+387 36) 355 000

Fax: (+387 36) 355 001

Web: <http://gf.sum.ba>

E-mail: gf@sum.ba

dekan: dr. sc. Maja Prskalo, izv. prof.

prodekan
za nastavu: dr. sc. Dragan Ćubela, docent

prodekan
za znanost: dr. sc. Amira Galić, izv. prof.

Tajnik
fakulteta: Branka Šunjić, dipl. iur.

Transakcijski račun: 3381302271309618

UniCredit bank d.d. Mostar

Građevinski fakultet Sveučilišta u Mostaru je visokoškolska ustanova u području građevinarstva. Počeo je s radom 1. rujna 1978., a službeno je registriran 11. svibnja 1979. godine, Rješenjem Privrednog suda u Mostaru broj U-1248/79.

Građevinski fakultet Sveučilišta u Mostaru za vodilju u svom djelovanju ima izvrsnost, s osnovnim ciljem obrazovanja mladih ljudi. Nastoje se osigurati svi potrebni uvjeti kako bi oni postali kvalitetan stručni i znanstveni kadar koji na pravi način može odgovoriti izazovima i zahtjevima suvremenog građevinarstva. Od svog osnutka pa sve do danas Fakultet je gradio svoj identitet na zavidnim moralnim i stručnim osnovama vodeći računa o kriterijima važnim za građevinsku struku.

Na 78. sjednici Fakultetskog vijeća održanoj 27. rujna 2005. godine, usvojen je Nastavni plan i program za studijski program građevinarstva koji je podijeljen u dva ciklusa:

- 1. ciklus: **Sveučilišni preddiplomski studij građevinarstva** u trajanju od tri godine, odnosno šest semestara (nosi 180 ECTS bodova) i
- 2. ciklus: **Sveučilišni diplomski studij građevinarstva** u trajanju od dvije godine, odnosno četiri semestra (nosi 120 ECTS bodova).

Ovaj Nastavni plan i program počeo se primjenjivati od akademske 2005./2006. godine.

Sveučilišni preddiplomski studij građevinarstva je u najvećoj mjeri sličan studiju na Fakultetu građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu, u Republici Hrvatskoj. Naime, preddiplomski studij na oba navedena sveučilišta traje tri godine (180 ECTS bodova), a nastavni planovi i programi, kao i broj ECTS bodova po pojedinim predmetima odnosno skupinama predmeta su vrlo slični. Stoga, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu smatramo referentnim.

Nakon višegodišnjih priprema, Fakultet je, uz veliku podršku Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u akademskoj 2017./2018. godini pokrenuo **Sveučilišni preddiplomski studij arhitekture**

i urbanizma. Nastavni plan i program preddiplomskog studija arhitekture i urbanizma koncipiran je s ciljem postizanja usporedivosti, prvenstveno, s tri srodna studija u Republici Hrvatskoj, na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na Fakultetu građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu i na Građevinskom fakultetu Sveučilišta Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku, a potom, i sa studijima na fakultetima u bližem europskom okruženju, Austriji, Sloveniji, Njemačkoj, a posebice s preddiplomskim studijima arhitekture na sveučilištima u Beču (Technische Universität Wien) i Grazu (Technische Universität Graz).

Od akademske 2019./2020. uvodi se Sveučilišni preddiplomski studij **geodezije i geoinformatike**.

U smislu horizontalne pokretljivosti ovaj studij okrenut je primarno prema preddiplomskom sveučilišnom studiju koji se izvodi na referentnom Fakultetu građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu, ali i prema preddiplomskom sveučilišnom studiju Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te prema ostalim geodetskim i geoinformatičkim studijima unutar BiH, zemalja članica EU-a i zemalja regije.

Zadaće Fakulteta su:

- organiziranje i obavljanje znanstveno-nastavnog rada za obrazovanje kadrova s visokom stručnom spremom za potrebe gospodarskih i drugih javnih djelatnosti u području građevinarstva sa zvanjima:
- sveučilišni prvostupnik/prvostupnica građevinarstva, magistar/magistra građevinarstva i sveučilišni prvostupnik/prvostupnica arhitekture i urbanizma,
- sveučilišni prvostupnik/prvostupnica geodezije i geoinformatike.
- organiziranje i obavljanje znanstveno-istraživačkog rada za stjecanje znanstvenog stupnja doktora znanosti.
- organiziranje sustavnog praćenja i korištenja znanstvenih dostignuća, te priprema kadrova za samostalan znanstveno-istraživački rad.

- osiguravanje uvjeta za izradu udžbenika i priručnika za potrebe znanstveno-nastavnog procesa.
- usklađivanje, neposredno ili preko drugih institucija, potreba gospodarstva sa suvremenim znanstvenim i tehničkim razvojem.
- suradnja s drugim znanstveno-istraživačkim institucijama i visokim učilištima u zemlji i inozemstvu kako u organiziranju i unapređivanju zajedničkih znanstveno-istraživačkih projekata tako i u znanstveno-nastavnom procesu.

Fakultet je punopravni član "Udruge hrvatskih građevinskih fakulteta".

Kroz to članstvo osiguran je prvi stupanj mobilnosti studenata dogovorom o međusobnom usklađivanju i priznavanju nastavnih planova i programa svih hrvatskih građevinskih fakulteta, dok harmonizacija programa u odnosu na europske standarde daje perspektivu pokretljivosti na europskoj razini.

Menadžment Fakulteta čine: dekan, prodekan za znanost, prodekan za nastavu i tajnik.

Studentski zbor ima izravnu komunikaciju s menadžmentom Fakulteta i putem svojih predstavnika sudjeluje u radu Fakultetskog vijeća.

Studenti svoje predstavnike po godinama studija biraju izravno na studentskim izborima.

U svrhu boljeg ustrojstva i radi usklađivanja djelatnosti Fakulteta, te razmatranja pitanja od zajedničkog interesa za izvođenje znanstvenog i nastavnog rada, na Fakultetu djeluju katedre:

- za mehaniku, materijale i konstrukcije,
- za hidrotehniku i geotehniku,
- za prometnice i organizaciju i tehnologiju građenja
- za arhitekturu i urbanizam. .

Administracijski dio organizacije Fakulteta čine: asistent za međunarodnu suradnju, referada, računovodstvo, knjižnica i prateće osoblje (portir, spremačice, ...).

Kao tehničku i digitalnu potporu Fakultet koristi Informacijski Sustav Sveučilišta (ISS). Pravila kori-

štenja ISS-a, kojih su se dužni pridržavati svi nastavnici i studenti, donijelo ja Fakultetsko vijeće Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru.

U svibnju 2017. godine osnovana je Udruga "Alumni", dragovoljno udruženje u kojeg su učlanjeni svi oni koji su završili neki od studija (studij stupnja VII/1, sveučilišni diplomski studij), magistrirali ili doktorirali na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.

O prepoznatljivosti našeg Fakulteta u okruženju najbolje govori činjenica da iz godine u godinu raste interes za upis na naš Fakultet i da sve relevantne tvrtke iz područja građevinarstva koje djeluju u našem gradu i široj regiji pažljivo prate studente tijekom studiranja, kako dodjelom stipendija tako i zapošljavanjem odmah po završetku studija.

1 CIKLUS: SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ GRAĐEVINARSTVA

Stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija:

SVEUČILIŠNI PRVOSTUPNIK/PRVOSTUPNICA
(BACCALAUREUS/BACCALAUREA)
GRAĐEVINARSTVA

TRAJANJE:

3 godine

ECTS: 180

UVJETI ZA UPIS:

- Završena srednja škola u trajanju od četiri (4) godine koja u sve četiri godine ima predmet Matematika.
- Zadovoljeni kriteriji razredbenog postupka.

Kompetencije koje se stječu završetkom studija:

Opće (generičke) kompetencije

- sposobnost analiziranja i razmjenjivanja informacija, ideja, problema i rješenja sa stručnim i s laičkim osobama,

- sposobnost prilagodbe promjenama u tehnologiji i metodama rada u sklopu cijelo životnog obrazovanja,
- sposobnost učinkovite suradnje u stručnim skupinama i prilagodbe zahtjevima radne okoline,
- sposobnost razumijevanja utjecaja građevinarstva na društvo i okolinu, te jasno izgrađen moralni i etički stav pri rješavanju stručnih problema,
- sposobnost primjene usvojenih spoznaja i navika u svom daljnjem stručnom i akademskom obrazovanju,
- sposobnost kritičke procjene argumenata, pretpostavki i podataka pri donošenju odluka, te rješavanje stručnih problema na kreativan način.

Akaderske (specifične) kompetencije

- sposobnost primjene stečenih znanja iz svih grupacija predmeta studija i tehnologije u građevinarstvu,
- sposobnost pripreme i provedbe eksperimenata, te analize i interpretacije rezultata,
- sposobnost uočavanja, prepoznavanja, opisivanja i rješavanja stručnih građevinskih problema,
- sposobnost prepoznavanja međudjelovanja između projektiranja, građenja i zahtjeva korisnika,
- sposobnost korištenja uobičajenih računalnih alata za izradu dokumenata, prezentacija, provedbu proračuna i simulacija,
- sposobnost projektiranja građevina na osnovnoj razini,
- sposobnost vođenja manjeg građevinskog zahvata,
- sposobnost dimenzioniranja manjih građevinskih konstrukcija,
- sposobnost sudjelovanja u svojstvu suradnika u planiranju, projektiranju, izvedbi, nadziranju i održavanju većih građevinskih zahvata.

MOGUĆNOSTI NASTAVKA STUDIJA:

Sveučilišni diplomski studij građevinarstva

1. CIKLUS: SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ ARHITEKTURE I URBANIZMA

Stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija:

SVEUČILIŠNI PRVOSTUPNIK/PRVOSTUPNICA
(BACCALAUREUS/BACCALAUREA)
ARHITEKTURE I URBANIZMA

TRAJANJE:

3 godine

ECTS: 180

UVJETI ZA UPIS:

- Završena srednja škola u trajanju od četiri (4) godine.
- Zadovoljeni kriteriji razredbenog postupka.
- Zadovoljeni kriteriji prijemnog ispita

Kompetencije koje se stječu završetkom studija:

Opće (generičke) kompetencije

- sposobnost analiziranja i razmjenjivanja informacija, ideja, problema i rješenja sa stručnim i s laičkim osobama,
- sposobnost prilagodbe promjenama u tehnologiji i metodama rada u sklopu cijelo životnog obrazovanja,
- sposobnost učinkovite suradnje u stručnim skupinama i prilagodbe zahtjevima radne okoline,
- sposobnost razumijevanja utjecaja arhitekture i urbanizma na društvo i okolinu, te jasno izgrađen moralni i etički stav pri rješavanju stručnih problema,
- sposobnost primjene usvojenih spoznaja i navika u svom daljnjem stručnom i akademskom obrazovanju,
- sposobnost kritičke procjene argumenata, pretpostavki i podataka pri donošenju odluka, te rješavanje stručnih problema na kreativan način.

Akaderske (specifične) kompetencije

- sposobnost primjene stečenih znanja iz svih grupacija predmeta studija i tehnologije u arhitekturi i urbanizmu,
- sposobnost pripreme i provedbe eksperimenata, te analize i interpretacije rezultata,
- sposobnost uočavanja, prepoznavanja, opisivanja i rješavanja stručnih problema,
- sposobnost prepoznavanja međudjelovanja između projektiranja, građenja i zahtjeva korisnika,
- sposobnost korištenja uobičajenih računalnih alata za izradu dokumenata, prezentacija, provedbu proračuna i simulacija,
- sposobnost projektiranja građevina na osnovnoj razini,
- sposobnost vođenja manjeg građevinskog zahvata,
- sposobnost dimenzioniranja manjih građevinskih konstrukcija,
- sposobnost sudjelovanja u svojstvu suradnika u planiranju, projektiranju, izvedbi, nadziranju i održavanju većih građevinskih zahvata.

MOGUĆNOSTI NASTAVKA STUDIJA:

Sveučilišni diplomski studij arhitekture i urbanizma

1. CIKLUS: SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ GEODEZIJE I GEOINFORMATIKE

Stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija:

**SVEUČILIŠNI PRVOSTUPNIK/PRVOSTUPNICA
(BACCALAUREUS/BACCALAUREA)
GEODEZIJE I GEOINFORMATIKE**

TRAJANJE:

3 godine

ECTS: 180

UVJETI ZA UPIS:

- Završena srednja škola u trajanju od četiri (4) godine koja u sve četiri godine ima predmet Matematika.
- Zadovoljeni kriteriji razredbenog postupka.

Kompetencije koje se stječu završetkom studija:

Opće (generičke) kompetencije

- sposobnost analiziranja i razmjenjivanja informacija, ideja, problema i rješenja sa stručnim i s laičkim osobama,
- sposobnost prilagodbe promjenama u tehnologiji i metodama rada u sklopu cijelo životnog obrazovanja,
- sposobnost učinkovite suradnje u stručnim skupinama i prilagodbe zahtjevima radne okoline,
- sposobnost razumijevanja utjecaja geodezije i geoinformatike na društvo i okolinu, te jasno izgrađen moralni i etički stav pri rješavanju stručnih problema,
- sposobnost primjene usvojenih spoznaja i navika u svom daljnjem stručnom i akademskom obrazovanju,
- sposobnost kritičke procjene argumenata, pretpostavki i podataka pri donošenju odluka, te rješavanje stručnih problema na kreativan način.

Akadske (specifične) kompetencije

- sposobnost primjene stečenih znanja iz svih grupacija predmeta studija i tehnologije u geodeziji i geoinformatici,
- sposobnost pripreme i provedbe eksperimenata, te analize i interpretacije rezultata,
- sposobnost uočavanja, prepoznavanja, opisivanja i rješavanja stručnih geodetskih problema,
- sposobnost korištenja uobičajeni računalnih alata za izradu dokumenata, prezentacija, provedbu proračuna i simulacija,

- sposobnost vrjednovanja mjernih metode, tehnologija, metoda računске obrade i vizualizacije mjerenja i geopodataka,
- sposobnost samostalnog tumačenja zakona i propisa koji uređuju geodetske i geoinformatičke poslove,
- sposobnost samostalnog izvođenja geodetskih mjerenja i procjena njihove kvalitete,
- sposobnost projektiranja i samostalnog izrađivanja planova i karti te geoprostorne analize,
- sposobnost razlučivanja izvora i prirode pogrešaka u geodetskim mjerenjima ili računskoj obradi podataka,
- sposobnost organiziranja timskog rad na uredskim i terenskim poslovima u slučajevima kada je zadatak složeniji, ima veći obim ili dulje trajanje.

MOGUĆNOSTI NASTAVKA STUDIJA:

Sveučilišni diplomski studij geodezije i geoinformatike

**2. CIKLUS: SVEUČILIŠNI DIPLOMSKI
STUDIJ GRAĐEVINARSTVA**

Stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija:

MAGISTAR/MAGISTRA GRAĐEVINARSTVA
SMJERA ...

TRAJANJE:

2 godine

ECTS: 120

SMJEROVI:

- Opći
- Konstrukcije
- Hidrotehnika i Okolišno Inženjerstvo

UVJETI ZA UPIS:

- Završen preddiplomski sveučilišni studij građevinarstva na Građevinskom fakultetu Sveu-

čilišta u Mostaru ili preddiplomski sveučilišni studij građevinarstva na drugim sveučilištima u Bosni i Hercegovini i u svijetu.

- Završen stručni studij građevinarstva s ustanova koje održavaju takve studije u Bosni i Hercegovini ili svijetu, uz prethodno polaganje razlikovnih ispita.
- Završen preddiplomski sveučilišni studijski program drugih tehničkih znanosti, bilo iz Bosne i Hercegovine ili inozemstva, uz prethodno polaganje razlikovnih ispita.

Kompetencije koje se stječu završetkom studija:

Osobne kompetencije (povrh onih iz 1. ciklusa studijskog programa)

- sposobnost prihvaćanja analitičkog pristupa radu koji se temelji na širem poznavanju znanosti,
- sposobnost preuzimanja vodeće uloge u tvrtkama i istraživačkim organizacijama i institucijama,
- sposobnost pridonosa inovacijama,
- sposobnost planiranja, nadziranja i izvođenja stručnih, razvojnih i znanstvenih projekata,
- sposobnost tumačenja svojih zamisli i projekata suradnicima,
- sposobnost pronalaska rješenja tehničkih i ljudskih problema u radnoj sredini,
- sposobnost primjene stečenih znanja na kreativan način pri donošenju odluka na odgovornim radnim mjestima,
- sposobnost rada na međunarodnoj razini, uzimajući u obzir kulturne, jezične, socijalne i ekonomske utjecaje,
- sposobnost prihvaćanja odgovornosti za vlastite odluke,
- sposobnost prihvaćanja zahtjeva drugih struka i spremnost sudjelovanja u interdisciplinarnim aktivnostima.

Akaderske kompetencije (povrh onih iz 1. cilusa studijskog programa)

- sposobnost sveobuhvatnog razumijevanja općih fenomena i problema građevinarstva, a posebice u grani građevinarstva u kojoj se specijalizira,
- sposobnost primjene stečenih znanja i vještina pri planiranju, projektiranju, građenju, nadziranju i održavanju složenih građevinskih konstrukcija, zahvata i sustava u grani svoje specijalizacije sa stanovišta stabilnosti, sigurnosti, uporabivosti, zaštite okoliša i troškova,
- sposobnost primjene stečenih znanja i vještina za prepoznavanje, formuliranje i analiziranje problema te pronalaženja jednog ili više prihvatljivih rješenja u grani građevinarstva u kojoj se specijalizirao,
- sposobnost pridonosa razvoju grane građevinarstva u kojoj se specijalizirao, uvažavajući spoznaje iz drugih znanstvenih disciplina,
- sposobnost tumačenja socijalnog aspekta građevinskih pothvata na kojima radi kao i njihovog društvenog konteksta,
- sposobnost pokazivanja visokog stupnja profesionalnog znanja i ponašanja u građevinarstvu,
- sposobnost povezivanja znanja iz građevinskog, hidrotehničkog i ekološkog područja,
- sposobnost sudjelovanja u izradi studija utjecaja na okoliš, a posebice segmenata čiji je temelj građevno inženjerstvo u korelaciji s hidrotehničkim projektima,
- sposobnost identificiranja i analize faktora koji su bitni za urbani prostor te funkcionalne potrebe u njemu s aspekta hidrotehnike i ekologije,
- sposobnost stalnog praćenja struke i stalnog usavršavanja.

MOGUĆNOSTI NASTAVKA STUDIJA:

Sveučilišni poslijediplomski studij građevinarstva

MEDICINSKI FAKULTET

88000 Mostar, Kralja Petra Kresimira IV, (Bijeli Brijeg)
Tel./fax: ++387 36 335 600, 335 601

Web: <http://mef.sum.ba>

E-mail: mef@sum.ba

Dekan: dr. sc. Milenko Bevanda , dr. med., red. prof.

Prodekani: dr. sc. Danijel Pravdić , dr. med., izv. prof.

dr. sc. Katarina Vukojević , dr. med., izv. prof.

dr. sc. Ivan Ćavar , dr. med., izv. prof.

Tajnik: Marinko Bukovac, dipl. iur.

Ž. r.: 338 130 227 1310 394 - UniCredit Zagrebačka banka BiH

SVEUČILIŠNI INTEGRIRANI PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJ Studij medicine

Studenti Medicinskog fakulteta (Studij medicine) obrazuju se za zvanje liječnika opće medicine, odnosno za liječnika osposobljenog za poslove primarne zdravstvene zaštite. Nakon završenog studija student stječe zvanje doktor medicine.

STRUČNI NAZIV:

doktor medicine

TRAJANJE STUDIJA:

Sveučilišni integrirani preddiplomski i diplomski studij traje šest godina (dvanaest semestara)

UVJETI UPISA:

Završena četverogodišnja srednja škola u kojoj se najmanje dvije godine učila kemija, biologija, fizika, latinski jezik i položen razredbeni ispit.

NAČIN STUDIRANJA:

Redoviti studij

RAZREDBENI POSTUPAK:

Razredbeni postupak temelji se na:

- Vrednovanju općeg uspjeha u srednjoj školi i prosjeku ocjena iz predmeta fizika, kemija i biologija.
- Razredbenom ispitu (provjera znanja testom). Predmeti iz kojih se polaže razredbeni ispit su: fizika, kemija i biologija.

SVEUČILIŠNI INTEGRIRANI PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJ Studij dentalne medicine

Studenti Medicinskog fakulteta (Studij dentalne medicine) obrazuju se za zvanje liječnika dentalne medicine, odnosno za liječnika osposobljenog za poslove primarne dentalne zdravstvene zaštite. Nakon završenog studija student stječe zvanje doktora dentalne medicine.

STRUČNI NAZIV:

doktor dentalne medicine

TRAJANJE STUDIJA:

Sveučilišni integrirani preddiplomski i diplomski studij traje šest godina (dvanaest semestara)

UVJETI UPISA:

Završena četverogodišnja srednja škola u kojoj se najmanje dvije godine učila kemija, biologija, fizika, latinski jezik, položen test psihotjelesnih sposobnosti i položen razredbeni ispit.

NAČIN STUDIRANJA:

Redoviti studij

RAZREDBENI POSTUPAK:

Prije razredbenog postupka provodi se test psihomotoričkih sposobnosti. Razredbeni postupak temelji se na:

- Vrednovanju općeg uspjeha u srednjoj školi i prosjeku ocjena iz predmeta fizika, kemija i biologija.
- Razredbenom ispitu (provjera znanja testom). Predmeti iz kojih se polaže razredbeni ispit su: fizika, kemija i biologija.

**SVEUČILIŠNI INTEGRIRANI
PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJ
Studij medicine na engleskome jeziku
(Medical Studies in English)**

Studenti Medicinskog fakulteta (Studij medicine na engleskome jeziku) obrazuju se za zvanje liječnika opće medicine, odnosno za liječnika osposobljenog za poslove primarne zdravstvene zaštite. Nakon završenog studija student stječe zvanje doktor medicine (Medical Doctor -MD).

STRUČNI NAZIV:

doktor medicine - **Medical Doctor (MD)**

TRAJANJE STUDIJA:

Sveučilišni integrirani preddiplomski i diplomski studij traje šest godina (dvanaest semestara)

UVJETI UPISA:

- Završeno srednjoškolsko obrazovanje ili ekvivalent iz države u kojoj se obrazovanje steklo (ukupan prosjek četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja koji obuhvaća popis svih ocjena, s posebnim naglaskom ocjena iz predmeta biologije, kemije i fizike).
- Potvrda o psihofizičkoj sposobnosti kandidata za studij medicine na engleskome jeziku.

NAČIN STUDIRANJA:

Redoviti studij

RAZREDBENI POSTUPAK:

Razredbeni ispit se ne provodi. Fakultetsko povjerenstvo će obaviti intervju s pristupnicama.

PRAVNI FAKULTET

88000 Mostar,
Matice hrvatske bb , B i H

Telefon: +387 36 337-150 (centrala)
337-153 (dekanat)
337-154 (tajništvo)
337-182 (studentska referada)

Faks: +387 36 337-163

Web: <http://pf.sum.ba>

E-mail: pf@sum.ba

Dekanica: dr. sc. Sabrina Horović, red. prof.

Prodekanica
za nastavu: dr. sc. Alena Jurić, izv. prof.

Prodekanica
za znanost i
razvitak: dr. sc. Snježana Pehar, izv. prof.

Prodekan
za financije: dr. sc. Zvonko Miljko, izv. prof.

Tajnica: Emilija Miletić, dipl. iur.

Ž. r.: 3381302271331831 UniCredit Bank d.d.

Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru ustrojava i izvodi:

- a) preddiplomski sveučilišni studij Pravo (I. ciklus),
- b) diplomski sveučilišni studij Pravo (II. ciklus),
- c) preddiplomski sveučilišni studij Kriminalistika i sigurnosni menadžment (I. ciklus)
- d) diplomski sveučilišni studij Kriminalistika i sigurnosni menadžment (II. ciklus)
- e) poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti (III. ciklus)

Nakon završenog sveučilišnog diplomskog studija studenti se mogu upisati na poslijediplomski znanstveni studij za stjecanje zvanja doktora pravnih znanosti.

A) I. CIKLUS **PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ PRAVO**

TRAJANJE STUDIJA:

četiri godine (osam semestara)

ECTS: 240

AKADEMSKI STUPANJ-STRUČNI NAZIV:

prvostupnik (bachelor) prava

KOMPETENCIJE:

Nositelj kvalifikacije stječe kompetencije za obavljanje:

- pravnih poslova i zadaća u pravosuđu (u sudovima u svim stupnjevima i specijalizaciji, tužiteljstvu, pravobraniteljstvu, odvjetničkom ili notarskom uredu), u instituciji ombudsmena, u tijelima uprave (vladinim agencijama i poduzećima, mirovinskim fondovima i sl.), gospodarskim društvima ili drugim pravnim osobama, te obavljanje drugih stručnih poslova u tim tijelima;
- poslova u diplomatskim i konzularnim službama i sl.

Osposobljen je za:

- samostalno vođenje upravnog postupka i obrada svih pravnih akata i obavljanje drugih pravnih poslova u tijelima državne uprave, lokalne uprave i samouprave;
- pravne pomoći strankama, pomoć sudskim i drugim tijelima i sl.

NAČIN STUDIRANJA:

- Redoviti studij
- Izvanredni studij

UVJETI UPISA:

Završena četverogodišnja srednja škola

RAZREDBENI POSTUPAK:

Razredbeni postupak temelji se na:

- vrjednovanju općeg uspjeha u srednjoj školi i
- prosjeku ocjena iz predmeta hrvatskog jezika, povijesti i filozofije.

MOGUĆNOST NASTAVKA STUDIJA

Diplomski sveučilišni pravni studij

B) II. CIKLUS

DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ PRAVO

TRAJANJE STUDIJA:

jedna godina (dva semestra)

ECTS: 60

AKADEMSKI STUPANJ-STRUČNI NAZIV:

magistar prava

KOMPETENCIJE:

Završetkom sveučilišnog diplomskog studija prava student stječe:

- opća i posebna teorijska i praktična znanja nužna za visoko profesionalno obavljanje pravnih poslova u pravosuđu, upravi, gospodarstvu i slobodnim profesijama;

- samostalno obavljanje pravnih poslova i zadaća u pravosuđu (u sudovima u svim stupnjevima i specijalizaciji, tužiteljstvu, pravobraniteljstvu, odvjetničkom ili notarskom uredu), u instituciji ombudsmena, u tijelima uprave (vladinim agencijama i poduzećima, mirovinskim fondovima i sl.), gospodarskim društvima ili drugim pravnim osobama, te obavljanje drugih stručnih poslova u tim tijelima;
- samostalno vođenje upravnog postupka i obrada svih pravnih akata i obavljanje drugih pravnih poslova u tijelima državne uprave, lokalne uprave i samouprave;
- samostalno obavljanje svih pravnih poslova u gospodarskim društvima, drugim društvima, udrugama, sindikatima i organizacijama;
- samostalno obavljanje pravnih poslova u diplomatskoj i konzularnoj službi izrada nacрта međunarodnih instrumenata;
- pravna pomoć strankama, pomoć sudskim i drugim tijelima.

NAČIN STUDIRANJA:

- Redoviti studij
- Izvanredni studij

UVJETI UPISA:

Završen sveučilišni preddiplomski pravni studij na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru ili sveučilišni preddiplomski pravni studij na drugom sveučilištima u Bosni i Hercegovini i u inozemstvu.

MOGUĆNOST NASTAVKA STUDIJA

Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti

C) I. CIKLUS

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ KRIMINALISTIKA I SIGURNOSNI MENADŽMENT

TRAJANJE STUDIJA:

tri godine (šest semestara)

AKADEMSKI STUPANJ-STRUČNI NAZIV:

prvostupnik (bachelor) kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta

KOMPETENCIJE:

Nakon završenog studija studenti će steći znanja kriminaliste i menadžera sigurnosti. To su najprije operativna znanja o kaznenom djelu, počinitelju, žrtvi, okolnostima pojavnim oblicima kaznenih djela i sigurnosnih problema u doticaju s izvanpravnim područjima koja su neophodna u suvremenoj kriminalistici i sigurnosnom menadžmentu. Prvostupnici kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta moći će obavljati poslove u svim državnim tijelima koja se bave kriminalističkim istraživanjima i problemima sigurnosti. To su MUP-ovi na svim razinama, SIPA, OSA, Granična policija, detektivske i zaštitarske tvrtke. Završetkom trogodišnjeg studija, student će se osposobiti za nastavak daljnjeg dvogodišnjeg studija, za dopunsko specijalitičko obrazovanje koje bi ga osposobilo za istraživanje u užim područjima, ali i za komuniciranje na razini europske i međunarodne kaznenopravne i policijske suradnje.

NAČIN STUDIRANJA:

- Redoviti studij
- Izvanredni studij

UVJETI UPISA:

Završena četverogodišnja srednja škola.

Razredbeni postupak temelji se na:

- vrjednovanju općeg uspjeha u srednjoj školi i
- prosjeku ocjena iz predmeta hrvatskog jezika, povijesti i filozofije.

MOGUĆNOST NASTAVKA STUDIJA

Diplomski sveučilišni studij Kriminalistika i sigurnosni menadžment

D) II. CIKLUS
DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ
KRIMINALISTIKA I SIGURNOSNI MENADŽMENT

TRAJANJE STUDIJA:

dvije godine (četiri semestra)

ECTS: 120

AKADEMSKI STUPANJ-STRUČNI NAZIV:

magistar kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta

KOMPETENCIJE:

Završetkom ovoga Studija student očekivano stječe sljedeća znanja, vještine i kompetencije:

- isplanirati provođenje nužnih mjera i radnji u cilju otkrivanja i procesuiranja počinitelja;
- provesti planirane mjere i radnje u cilju otkrivanja i procesuiranja počinitelja;
- primijeniti odredbe materijalnog i procesnog kaznenog prava;
- kreirati i koristiti kriminalističke evidencije u cilju suzbijanja kriminaliteta;
- provoditi teorije i sustave sigurnosti, obavještajne sustave;
- poznavati sustave nacionalne, međunarodne, regionalne sigurnosti;
- moći primijeniti metode daktiloskopske identifikacije i identifikacije metodama analize DNA;
- razvijati modele privatne sigurnosti;
- rješavati krizne situacije;
- prikupljati, obrađivati, sortirati, analizirati podatke u informatičkim sustavima;
- upravljati ljudskim resursima unutar relevantne institucije ili ustanove;
- predlagati i donositi strateške odluke;
- preuzeti etičku i društvenu odgovornost za izvršavanje povjerenih zadataka te kritički prosuđivati i samoevaluirati izvršavanje istih.

NAČIN STUDIRANJA:

- Redoviti studij
- Izvanredni studij

UVJETI UPISA:

Završen sveučilišni preddiplomski studij Kriminalistika i sigurnosni menadžment na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru ili sveučilišni preddiplomski studij kriminalistike na drugim sveučilištima u Bosni i Hercegovini i inozemstvu sa ostvarenih najmanje 180 ECTS bodova.

MOGUĆNOST NASTAVKA STUDIJA

Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti

E) III. CIKLUS

POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJ IZ PRAVNIH ZNANOSTI

TRAJANJE STUDIJA:

tri godine (šest semestara)

ECTS: 180

AKADEMSKI STUPANJ-STRUČNI NAZIV:

doktor pravnih znanosti

KOMPETENCIJE:

Završetkom doktorskog studija, tj. stjecanjem doktorata pravnih znanosti studenti se osposobljavaju:

- za izgrađivanje akademske karijere na nekoj od znanstveno-nastavnih ili znanstvenih institucija, odnosno obavljanje visoko specijaliziranih poslova u pravnoj profesiji u privatnom i javnom sektoru;
- za samostalno osmišljavanje i provođenje istraživanja u polju pravnih znanosti;
- za produbljenu kritičku analizu, evaluaciju i sintezu sadržaja iz područja pravnih znanosti (autorstva, uredništva, recenzije udžbenika, knjiga, monografija, članaka i sl.);

- za primjenu tehnika i metodologija i prilagođavanje procesa istraživanja u području pravnih znanosti;
- za komunikaciju i evaluaciju postignutih rezultata istraživanja u polju pravnih znanosti;
- za promicanje izvrsnosti u akademskom i profesionalnom kontekstu u polju pravnih znanosti u okviru društva utemeljenog na znanju;
- za suvereno temeljno poznavanje i razumijevanje kazneno pravne; povijesno pravne; ustavno pravne; međunarodno pravne; građansko pravne i ekonomsko pravne problematike i rješavanje praktičnih problema iz navedenih smjerova;
- za teorijsko i praktično povezivanje znanja uže pravne discipline sa znanjima iz polja prava i drugih područja društvenih znanosti;
- za kritičko praćenje suvremenih zakonodavnih i znanstvenih stajališta pravne znanosti.

AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI

Kardinala Stepinca 16,
88220 Široki Brijeg.

Tel.: 00387 39 708 578
Fax: 00387 39 708 632
Web: <http://alu.sum.ba/>
Email: alu@sum.ba

Dekan: Stjepan Skoko, red. prof.
Prodekanica za
umjetnički rad: dr. art. Silva Radić, izv. prof.
Prodekan za
nastavu i
studente: doc. Svetislav Cvetković, dr. art.
Prodekan
za međunarodnu
suradnju: dr. art. Branimir Bartulović, izv. prof.
Tajnik: Nikol Zadro, dipl. iur.

Ž. r.: 3382202200172004 - UniCredit Zagrebačka banka BiH

Nastavnim planom i programom Akademije studentima je omogućeno teoretsko i praktično obrazovanje i usavršavanje za izabrani profil izobrazbe.

Naziv studija:	Preddiplomski sveučilišni studijski program
Vrsta studija:	Preddiplomski studij likovnih umjetnosti
Područje:	Umjetnost
Polje:	Likovna umjetnost
Grane:	Slikarstvo, kiparstvo, grafika
Nositelj studija:	Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru
Trajanje:	6 semestara (3 godine)
Broj ECTS bodova:	180
Akademski stupanj (ili titula) koji se stječe završetkom studija:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Prvostupnik slikarstva, • prvostupnik kiparstva, • prvostupnik grafike

Naziv studija:	Diplomski sveučilišni studijski program
Vrsta studija:	Diplomski studij slikarstva
Područje:	Umjetnost
Polje:	Likovna umjetnost
Grana:	Slikarstvo
Nositelj studija:	Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru
Trajanje:	4 semestra (2 godine)
Broj ECTS bodova:	120
Akademski stupanj (ili titula) koji se stječe završetkom studija:	
	Magistar slikarstva (profesor likovne kulture).

Naziv studija: **Diplomski sveučilišni studijski program**
Vrsta studija: **Diplomski studij kiparstva**
Područje: Umjetnost
Polje: Likovna umjetnost
Grana: Kiparstvo
Nositelj studija: Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru
Trajanje: 4 semestra (2 godine)
Broj ECTS bodova: 120
Akademski stupanj (ili titula) koji se stječe završetkom studija:
Magistar kiparstva (profesor likovne kulture).

Naziv studija: **Diplomski sveučilišni studijski program**
Vrsta studija: **Diplomski studij grafike**
Područje: Umjetnost
Polje: Likovna umjetnost
Grana: Grafika
Nositelj studija: Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru
Trajanje: 4 semestra (2 godine)
Broj ECTS bodova: 120
Akademski stupanj (ili titula) koji se stječe završetkom studija:
Magistar grafike (profesor likovne kulture).

Naziv studija: **Diplomski sveučilišni studijski program**
Vrsta studija: **Diplomski studij grafičkog dizajna**

Nositelj studija: Akademija likovnih
umjetnosti Sveučilišta u
Mostaru

Trajanje: 4 semestra (2 godine)

Broj ECTS bodova: 120

UVJETI UPISA U PRVU GODINU:

Završena četverogodišnja srednja škola i položen razredbeni ispit. Kandidati su dužni uz prijavu, osim propisane dokumentacije, predati mapu domaćih radova koja treba sadržavati slobodne radove po opservaciji i imaginaciji tridesetak radova u boji i crtežu. Radovi trebaju biti u mapi tvrdih korica, formata 70 x 100 cm.

NAČIN STUDIRANJA:

Redoviti studij

RAZREDBENI POSTUPAK:

Razredbeni postupak temelji se na:

- Pregledu mapa,
- Praktičnom dijelu ispita.

Ovaj dio ispita sadrži: crtanje glave, modeliranje portreta, crtanje prostora i kompoziciju te pismene radnje.

Detaljnije informacije vezane uvjete upisa možete dobiti na Akademiji likovnih umjetnosti.

SVEUČILIŠNI ODJEL: PROMET I LOGISTIKA

88000 Mostar, Matice hrvatske b.b.

Tel.: +387 36 355 455

Web: [http:// www.fpmoz.sum.ba](http://www.fpmoz.sum.ba)

E mail: promet.logistika@fpmoz.sum.ba
fpmoz@sum.ba

Pročelnik odjela: dr. sc. Mario Vasilj, red. prof.

Preddiplomski studij traje tri godine (šest semestara) i po završetku se stječe naziv prvostupnik / ica (baccalaureus/ baccalaurea).

Diplomski studij traje 2 godine (četiri semestra) i po završetku se stječe naziv sveučilišni magistar inženjer prometa.

Kompetencije po završetku preddiplomskog Studija:

Na preddiplomskoj razini studenti u sklopu obveznih predmeta stječu znanja iz područja: analize rada i eksploatacije cestovnih prijevoznih sredstava, projektiranja i održavanja cestovnih prometnica, osnovnih elemenata sigurnosti cestovnog prometa, tehnologije cestovnog prometa s naglaskom na prijevoz robe, održavanja cestovnih vozila i špediter-skog poslovanja.

Temeljem usvojenih znanja i vještina prvostupnici su u stanju svladati zahtjeve rada u prometnoj operativi i rješavati prometno-tehnološke zadatke u praksi prometne grane za koju su specijalizirani, kao i u dodatnim djelatnostima prometne industrije. Što se tiče zapošljavanja u pravilu se sa cestovnim smjerom zapošljavaju u: prijevozna poduzeća, projektnim biroima, gradskim ili županijskim uredima za promet, logističkim tvrtkama i sl.

Kompetencije po završetku diplomskog Studija:

U sklopu studijskog programa cestovnog prometa studenti se na diplomskom studiju obrazuju u području upravljanja prometnim tokovima, tehnologije prijevoza robe i putnika, projektiranja prometnica i raskrižja, sigurnosti prometa, prometnog planiranja i vrednovanja projektnih rješenja. Završetkom studija cestovnog smjera stječu se kompetencije za rad u mnogobrojnim organizacijama i tvrtkama u području cestovnog prometa. Osim teorijskih znanja, radom u laboratoriju i praktičnom nastavom studenti se osposobljavaju za korištenje i primjenu novih tehnologija na budućem radnom mjestu.

Na diplomskoj razini studenti produbljuju svoja znanja iz sigurnosti cestovnog prometa s naglaskom na prometno-tehnička vještačenja prometnih nesreća. Nadalje, stječu kompetencije u području prijevozne logistike i tehnologije prijevoza putnika. Studenti se upoznaju s teorijom prometnog toka i mogućnostima njene primjene na prometno-tehnološko rješavanje raskrižja cesta i upravljanje prometnim tokovima. Osim teorijske podloge primjenom programskih alata upoznaju se s modeliranjem i prognoziranjem prometnih tokova kao i metodama vrednovanja i odabira adekvatnog rješenja između više varijantnih prometnih rješenja. Na izbornim predmetima omogućeno je stjecanje dodatnih znanja iz područja simulacija prometnih tokova, optimizacije prometnih procesa, geoinformacijskih sustava (GIS) i operacijskih istraživanja.

Temeljem usvojenih znanja i vještina magistri su u stanju svladati zahtjeve rada u prometnoj operativi i rješavati prometno-tehnološke zadatke u praksi prometne grane za koju su specijalizirani, kao i u dodatnim djelatnostima prometne industrije.

Pored navedenog magistri su osposobljeni poznavati načela i temeljna znanja iz područja prirodnih i tehničkih znanosti, demonstrirati pojmovno razumjevanje metoda mjerenja i ispitivanja primjenom naprednih tehnologija, upotrijebiti teorijska i praktična znanja iz područja prirodnih i tehničkih znanosti u prometnom inženjerstvu, koristiti metodologiju sustavske analize prometnih sustava i procesa, dizajnirati manje složen prometni proces u području smjera studija, primijeniti programske alate za izradu inženjerske dokumentacije, povezati zakonski, ekonomski i sigurnosni aspekt prometnog sustava sa ciljem održivog razvoja, odabrati metode za izračun pokazatelja prometnog sustava, riješiti prometno-tehnološke i prometno-tehničke probleme, dimenzionirati osnovne elemente prometne infrastrukture u području smjera studija, usporediti prometno-tehnološka rješenja i prometne procese operatora u području smjera studija, odrediti transportne kapacitete u području smjera studija, pre-

zentirati i objasniti probleme i rješenja u području smjera studija te komunicirati sa stručnjacima i širom javnošću, primijeniti stečene vještine učenja u savladavanju novih znanja i spoznaja iz tehnologije prometa i transporta te za nastavak obrazovanja na višoj razini te aktivno pratiti trendove razvoja tehnike, tehnologije i sigurnosti prometa.

Što se tiče zapošljavanja u pravilu se sa cestovnim smjerom zapošljavaju u: prijevozna poduzeća, projektnim biroima, gradskim ili županijskim uredima za promet, logističkim tvrtkama i sl.

**USTANOVA U
SASTAVU SVEUČILIŠTA
STUDENTSKI CENTAR – STUDENTSKI DOM**

88000 Mostar, Stjepana Radića 84 A

Tel: 036/337 200
Fax: 036/315 364
Tel. studentski servis: 036/ 318 847
Mail: info@scm.ba
Web: www.scm.ba

Ravnatelj: Dragan Mikulić, dipl.oec.

Sektor za smještaj: Franjo Filipović, mag.iur.

Sektor općih i
pravnih poslova: Dalila Mišić, dipl.iur.

Sektor računovodstva: Anđela Ćorić, dipl.oec.

Sektor
društvenih djelatnosti: Anita Glibić, mag.nov.

Ž. r.: Addiko bank d.d. 3060210000038129;
NLB Banka 1327002000753718.

Studentski centar Mostar raspolaže sa dva smještajna paviljona u kojima tijekom akademske godine boravi 500 studenata. Studentske sobe opremljene su internetskim i kablovskim priključcima, sanitarnim čvorovima, grijanjem i toplom vodom kroz 24 sata.

U restoranu Studentskog Centra, studentima su omogućena 3 obroka: doručak, ručak i večera, a dnevno se pripremi oko 2000 objeda za studente. Osim studenata koji borave u Centru prehranu koriste i vanjski studenti mostarskog Sveučilišta.

Dodatni sadržaji Centra: Fitnes centar SCM, Edukacijski kutak SCM, dvije čitaonice, studentski caffe bar, vešeraj, kopirnica.

Od rujna 1995.godine u Centru djeluje i Studentski servis koji pruža usluge posredovanja kod privremenog i povremenog zapošljavanja studenata.

Studentski centar Mostar u svom sastavu broji i:

- Sportsku udrugu studenata Studentskog centra Mostar
(<http://susscmo.pogled.ba/>)
- Studentski košarkaški klub Student
(<https://www.facebook.com/SKKStudentMostar/>)
- Studentski odbojkaški klub Mostar
(<https://www.facebook.com/OkMostar/>)
- Studentski kickboxing klub Eagles SCM
(<https://www.facebook.com/Kickboxing-klub-Eagles-SCM/>)
- Studentski taekwondo klub Student
(<https://www.facebook.com/Taekwondo-klub-Student-308566219671740/>)
- Informativni portal Pogled.ba (www.pogled.ba).

UPISI U I. GODINU STUDIJA NA FAKULTETE SVEUČILIŠTA U MOSTARU AKADEMSKE 2019./2020. GODINE

A) OPĆI DIO

I. STUDENTI SE U PRVU GODINU UPISUJU U STATUSU:

- a) redovitih studenta za koje sredstva osigurava Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa;
- b) redovitih studenata koji sami plaćaju svoj studij;
- c) izvanrednih studenata, za koje sredstva osiguravaju poduzeća ili ustanove u kojima su zaposleni ili sami plaćaju troškove svog studiranja.
- d) studenti strani državljani koji se upisuju u status pod b. ili c.

II. PRIJAVE ZA UPIS

1. Prijave za upis primaju se:

- za I. (srpanjski) razredbeni rok od 6 do 11. srpnja, 2020.
- za II. (rujanski) razredbeni rok od 7. do 12. rujna, 2020.

Prijave za II. rok primat će se samo za studije za koje ostane slobodnih mjesta nakon I. roka. Broj slobodnih mjesta za II. rok objavit će se na oglasnim pločama fakulteta/ akademije, Sveučilišta u Mostaru.

Pristupnici na Akademiji likovnih umjetnosti prijave podnose osobno.

2. Prijave za razredbeni postupak pristupnici predaju odgovarajućem fakultetu/ akademiji na kojem žele studirati i prilažu potrebne dokumente:

- a) izvadak iz matične knjige rođenih,
- b) svjedodžbu o završenom ispitu (maturi) i svjedodžbe svih razreda odgovarajuće srednje škole u četverogodišnjem trajanju,

- c) potvrdu o priznavanju svjedodžbi o završnom ispitu (maturi) i svjedodžbi svih razreda srednje škole ili potvrdu da je pokrenut postupak priznavanja istih (za kandidate koji su diplome stekli u inozemstvu),
- c) liječničko uvjerenje o psihofizičkim sposobnostima (za pristupnike na Medicinski fakultet, Farmaceutski fakultet, Fakultet zdravstvenih studija, na Fakultet prirodoslovnih i odgojnih znanosti- studij kineziologije),
- d) pristupnici na Akademiju likovnih umjetnosti prilažu i mapu s domaćim radovima (slikari i grafičari: 30-ak radova u boji i crtežu; kipari 30-ak crteža te 3-5 kiparskih radova) tvrdih korica formata A4, odnosno najvećeg 70x100cm.

3. Pristupnik koji se prijavljuje na više mjesta predaje originalne dokumente jednom fakultetu/ akademiji, a drugim fakultetima predaje ovjeren prijepis ili ovjerene fotokopije uz potvrdu fakulteta kojem je predao originalne dokumente.

III. RAZREDBENI POSTUPAK I RAZREDBENI ISPIT

1. Izbor pristupnika za upis na fakultete obavlja se razredbenim postupkom, i to:

- u I. roku od 13 do 18. srpnja, 2020.
- u II. roku od 14 do 19. rujna, 2020.

2. Detaljnije o razredbenom postupku, te o vremenu i mjestu održavanja ispita pristupnici se obavještavaju u posebnom dijelu natječaja.

IV. UPISI

1. Upisi u I. godinu studija u prvom upisnom roku provodit će se od 20 do 24. srpnja, 2020. godine, a drugom roku od 21 do 25. rujna, 2020. godine. Upisi na studije obavljaju se prema rezultatima postignutim u razredbenom postupku.

2. 2. Na svakom fakultetu mogu se dobiti detaljnije obavijesti o upisu i uvjetima za upis.

B. POSEBNI DIO

U ovom dijelu daju se upute pristupnicima o razredbenom postupku.

I. IZBOR PRISTUPNIKA

Izbor pristupnika za upis na studije obavlja se razredbenim postupkom koji se zasniva na:

1. Vrednovanju uspjeha u prethodnom obrazovanju, i to:

- a) na Agronomskom i prehrambeno-tehnološkom fakultetu opći uspjeh i prosjek ocjena iz predmeta biologija i kemija, za studij agronomije, te opći uspjeh i prosjek ocjena iz kemije, biologije, matematike i fizike za studijski program prehrambena tehnologija.
- b) na Ekonomskom fakultetu vrednuje se opći uspjeh iz srednje škole.
- c) na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti opći uspjeh iz srednje škole;
- d) na Fakultetu strojarstva, računarstva i elektrotehnike – sveučilišni studij strojarstva i računarstva i elektrotehnike opći uspjeh i prosjek ocjena iz predmeta matematika i fizika;
- e) na Fakultetu zdravstvenih studija opći uspjeh i za:
  - studij sestrinstva – prosjek ocjena iz predmeta kemija i biologija
  - studij fizioterapije – prosjek ocjena iz predmeta fizika, kemija i biologija
  - studij radiološke tehnologije – prosjek ocjena iz predmeta fizika, kemija i biologija
  - studij sanitarnog inženjerstva – prosjek ocjena iz predmeta fizika, kemija i biologija
  - studij primaljstva - prosjek ocjena iz predmeta kemija i biologija.

- f) na Farmaceutskom fakultetu - opći uspjeh iz srednje škole i vrednovanje završnih ocjena iz predmeta biologije, kemije i matematike za sva četiri razreda.
- g) na Filozofskom fakultetu opći uspjeh iz srednje škole i prosjek ocjena iz relevantnih predmeta;
- h) na Građevinskom fakultetu:
  - studij Građevinarstva i studij Geodezije i geoinformatike opći uspjeh i prosjek ocjena iz predmeta matematika i fizika;
  - studij Arhitekture i urbanizma opći uspjeh i prosjek ocjena iz matematike i likovne kulture (ili drugi srodni predmet: likovna umjetnost, povijest umjetnosti, umjetnost, slobodno crtanje, nacrtana geometrija ili tehničko crtanje).
- i) na Medicinskom fakultetu:
  - za studij medicine i dentalne medicine opći uspjeh i prosjek ocjena iz predmeta fizika, kemija i biologija;
  - za studij medicine na engleskom jeziku opći uspjeh i prosjek ocjena iz predmeta biologija, kemija i fizike.
- j) na Pravnom fakultetu opći uspjeh i prosjek ocjena iz predmeta hrvatski jezik, povijest i filozofija;

2. Provjeri znanja testom, i to:

- Na Ekonomskom fakultetu razredbeni ispit polaže se iz predmeta hrvatski jezik, matematika i informatika.
- Na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti razredbeni ispit sastoji se od pismenog i usmenog dijela ispita iz područja koje se upisuje. Na Razrednoj nastavi razredbeni ispit sastoji se od testa iz hrvatskog jezika i matematike, usmenog ispita iz glazbene kulture i praktičnog rada iz likovne kulture. Na Predškolskom odgoju, nema testa iz matematike, a ostalo je isto kao na Razrednoj nastavi.
- Na Fakultetu strojarstva i računarstva i elektrotehnike razredbeni ispit se polaže na studiju stro-

jarstva, računarstva i elektrotehnike iz predmeta matematika i fizika.

- Na Fakultetu zdravstvenih studija:
  - studij sestrinstva - anatomija, fiziologija i nje- ga bolesnika
  - studij fizioterapije, i radiološke tehnologije - anatomije, fiziologije i fizike
  - studij sanitarnog inženjerstva - biologije, ke- mije i fizike
  - studij primaljstva - anatomija, fiziologija i nje- ga bolesnika
- Na Farmaceutskom fakultetu razredbeni ispit se polaže iz predmeta: matematika, kemija i biolo- gija.
- Na Filozofskom fakultetu razredbeni ispit se sastoji od pismenog ispita iz područja koje se upisuje. Izuzetci su na studijima Ruskog jezika i književnosti i Talijanskog jezika i književnosti, kao i Komparativne književnosti gdje se radi test iz hrvatskog jezika, te na studiju Arheologije gdje se radi test iz povijesti. Studiji Engleskog jezika i književnosti i Njemačkog jezika i književnosti imaju i intervju kojim se utvrđuje afinitet pristu- pnika za studij i motivacija za buduće zvanje. Na studijima Novinarstva i Politologije se polaže test iz opće kulture, hrvatskog jezika i povijesti. Na studijima Informacijskih znanosti i Odnosa s jav- nošću se polaže test iz informatike, opće kulture i hrvatskog jezika. Na studiju Socijalnog rada radi se test iz hrvatskog jezika i književnosti, sociolo- gije i psihologije. Na studiju Psihologije vrši se ispitivanje sposobnosti i motiviranosti za studij, te provjera znanja iz psihologije, matematike, fi- zike i biologije. Na studiju Logopedije radi se eli- minacijski intervju za utvrđivanje predispozicije za studij, a kandidati kod kojih ne postoji jezična, glasovna i govorna kontraindikacija mogu pri- stupiti prijamnom ispitu koji se sastoji od testa iz hrvatskog jezika, psihologije i biologije.
- Na Građevinskom fakultetu - studij Arhitektura i urbanizam na razredbenom ispitu ocjenjuje se: li-

kovna i grafička sposobnost, percepcija prostora, poznavanje opće kulture, arhitekture i umjetnosti i znanje iz matematike.

- Na Medicinskom fakultetu – studij medicine i dentalne medicine, predmeti iz kojih se polaže razredbeni ispit su fizika, kemija i biologija.
- Na Akademiji likovnih umjetnosti razredbeni postupak podijeljen je u dva dijela, i to:
  - a) pregled mapa – domaćih radova
  - b) praktični dio ispita.

Praktični dio ispita sastoji se:

- Slikarski odjel: crtanje glave, crtanje akta, crtanje prostora i kompozicija, pismene radnje iz opće i likovne kulture;
- Grafički odjel: crtanje glave, crtanje akta, crtanje prostora i kompozicija, pismene radnje iz opće i likovne kulture;
- Kiparski odjel: modeliranje glave u glini, crtanje akta, crtanje prostora i kompozicija, pismene radnje iz opće i likovne kulture.

SVEUČILIŠTE U MOSTARU

SVEUČILIŠNI KALENDAR

ZA AKADEMSKU 2020./2021. GODINU

Listopad				2020				Studeni				2020				Prosinac				2020			
p	u	s	č	p	s	n		p	u	s	č	p	s	n		p	u	s	č	p	s	n	
			1	2	3	4						1				1	2	3	4	5	6		
5	6	7	8	9	10	11		2	3	4	5	6	7	8		7	8	9	10	11	12	13	
12	13	14	15	16	17	18		9	10	11	12	13	14	15		14	15	16	17	18	19	20	
19	20	21	22	23	24	25		16	17	18	19	20	21	22		21	22	23	24	25	26	27	
26	27	28	29	30	31			² / ₃₀	24	25	26	27	28	29		28	29	30	31				
Siječanj				2021				Veljača				2021				Ožujak				2021			
			1	2	3			1	2	3	4	5	6	7		1	2	3	4	5	6	7	
4	5	6	7	8	9	10		8	9	10	11	12	13	14		8	9	10	11	12	13	14	
11	12	13	14	15	16	17		15	16	17	18	19	20	21		15	16	17	18	19	20	21	
18	19	20	21	22	23	24		22	23	24	25	26	27	28		22	23	24	25	26	27	28	
25	26	27	28	29	30	31										29	30	31					
Travanj				2021				Svibanj				2021				Lipanj				2021			
			1	2	3	4					1	2				1	2	3	4	5	6		
5	6	7	8	9	10	11		3	4	5	6	7	8	9		7	8	9	10	11	12	13	
12	13	14	15	16	17	18		10	11	12	13	14	15	16		14	15	16	17	18	19	20	
19	20	21	22	23	24	25		17	18	19	20	21	22	23		21	22	23	24	25	26	27	
26	27	28	29	30				² / ₃₁	25	26	27	28	29	30		28	29	30					
Srpanj				2021				Kolovoz				2021				Rujan				2021			
			1	2	3	4					1					1	2	3	4	5			
5	6	7	8	9	10	11		2	3	4	5	6	7	8		6	7	8	9	10	11	12	
12	13	14	15	16	17	18		9	10	11	12	13	14	15		13	14	15	16	17	18	19	
19	20	21	22	23	24	25		16	17	18	19	20	21	22		20	21	22	23	24	25	26	
26	27	28	29	30	31			² / ₃₀	² / ₃₁	25	26	27	28	29		27	28	29	30				

- 1.10.2020. Početak akademske 2020./2021.godine
- 05.10.2020. - 06.02.2021. Nastava u zimskom semestru (15 tjedana)
- 24.12.2020. -7.1.2021. Božićni i novogodišnji praznici (nema nastave)
- 08.02.2021. -06.03.2021. Zimski redoviti ispitni rok-ovjera semestra i upisi u ljetni semestar
- 08.03.2021.- 19.06.2021. Nastava u ljetnom semestru (15 tjedana)
- 21.06.2021. -17.07.2021. Ljetni redoviti ispitni rok
- 05.07.2021. - 17.07.2021. Srpanjski razredbeni i upisni rok za prvu godinu studija
- 23.08.2021. - 25.09.2021. Jesenski redoviti ispitni rok -ovjera semestra i upisi u zimski semestar
- 06.09.2021. - 18.09.2021. Rujanski razredbeni i upisni rok za prvu godinu studija
- 30.09.2021. Svršetak akademske 2020./2021. godine

Izvanredne ispitne rokove u listopadu 2020. I travnju 2021. Utvrđuje svaka ustrojbenja jedinica samostalno

STUDENSKI ZBOR

Adresa: Mostar, Matice hrvatske b.b. (Amfiteatar)

Tel: +387 36 311 947

E-mail: studentski.zbor@sum.ba

Web: www.studentskizbor.sum.ba

Predsjednik: Željko Perković

Zamjenica predsjednika: Petra Galić

Treći član Senata: Kristijan Živkušić

Glavna i tehnička tajnica: Marija Barun

Studentski pravobranitelj: Antonija Boras

Glasnogovornica: Nina Lončar

Koordinator za kulturu: Marko Vračević

Koordinatorica za edukaciju i tečajeve: Emili
Ibrulj

Koordinator za sport: Nikola Pavić i Mirko Ćutuk

**Koordinatorica za međunarodnu suradnju i rad s
udrugama:** Daria Ostojić

Koordinator za web stranicu: Zdravko Grubešić

Koordinator za humanitarne akcije: Anita
Vrdoljak

**Koordinatorica za natječaje, sponzore, projekte i
partnere:** Gloria Vidić

Grafički dizajner: Doris Rozić

Radno vrijeme: ponedjeljak-petak 10.00-14.00 sati

Studentski zbor je najviše predstavničko tijelo studenata. Članstvo u Studentskom zboru stječe se statusom studenta na preddiplomskom i diplomskom studiju Sveučilišta u Mostaru. Studentski zbor je nepolitička, nestranačka i neprofitabilna organizacija koja poštuje načelo o nedopustivosti diskriminacije zbog rase, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovine, rođenja, naobrazbe i društvenog položaja. Djelatnost Studentskog zbora je usmjerena prema punom razvitku ljudske osobnosti, učvršćenju poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda u skladu s Ustavom. Studentski izbori se provode svake godi-

ne, kada studenti biraju svoje predstavnike. Studenti direktno biraju predsjednika podružnice i predstavnike godina koji zajedno čine Predsjedništvo Studentskog zbora podružnice, nakon čega se bira i zamjenik predsjednika Podružnice Studentskog zbora. Predsjednik i zamjenik zastupaju svoj fakultet u Predsjedništvu Studentskog zbora Sveučilišta u Mostaru. Predsjedništvo bira predsjednika Predsjedništva i ujedno predsjednika Zbora, te zamjenika predsjednika i glavnog tajnika Zbora. Predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta u Mostaru i zamjenik predsjednika Studentskog zbora su članovi Senata Sveučilišta gdje zastupaju interese studenata.

Temeljne zadaće Studentskog zbora:

- sudjelovanje studenata u tijelima uprave Sveučilišta,
- davanje mišljenja o prijedlozima propisa koji uređuju pitanja ekonomskog i socijalnog položaja studenata,
- organiziranje i izvođenje programa za studente na području naobrazbe, kulture, športa, zabave i drugih programa od interesa za studente koji se financiraju iz odgovarajućih sredstava,
- imenovanje predstavnika studenata u tijela međunarodnih studentskih organizacija u kojima sudjeluju predstavnici studenata,
- davanje poticaja za donošenje ili promjene propisa od interesa za studente
- organiziranje i sudjelovanje u akcijama za dobrobit šire zajednice

Aktivnosti Studentskog zbora se financiraju prvenstveno sredstvima koja uplaćuju studenti na početku akademske godine, te djelomice sredstvima iz proračuna Sveučilišta i donacijama. Pozivamo sve studente da se uključe u rad Studentskog zbora i utječu na kvalitetnije studiranje budući da smo svi članovi iste akademske zajednice. Svojim savjetom i pomoći, doprinesite razvoju studentskog života u Mostaru, a i šire.

OD 2000. DO DANAS...

Iako Bosna i Hercegovina nema zakon o studentskom organiziranju, Sveučilište u Mostaru je po uzoru na europske standarde 2000. godine osnovalo Studentski zbor, studentsko predstavničko tijelo, koje svoj legitimitet crpi iz studentskih izbora. Od tada i tijekom sljedećih 16 godina Studentski zbor aktivno radi na poboljšanju kvalitete studiranja i aktiviranju studentske scene u Bosni i Hercegovini i time pruža putokaz studentima s drugih BiH sveučilišta. Pridruženi je član Hrvatskog studentskog zbora i drugih brojnih organizacija i udruga čijim članstvom poboljšava ispunjenje konačnog cilja Studentskog zbora, podizanje studentskog standarda i borba za studentska prava, a XX. saziv Studentskog zbora u akademskoj 2020./2021. godini nastavlja istim putem.

URED ZA STUDENTE S INVALIDITETOM

Adresa: Matice hrvatske bb,
Ulaz na portal Treći.ba;
Sveučilište u Mostaru,
kampus Rodoč, zgrada Fakulteta
prirodoslovno – matematičkih i
odgojnih znanosti

Kontakt

telefon ureda: 036 445-488

Kontakt osoba: Monika Zovko
(monika.zovko@sum.ba)

Prema Okvirnom zakonu o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, 59/07), visokoškolska ustanova ne smije vršiti diskriminaciju po bilo kojoj osnovi, uključujući i invaliditet (članak 7.).

U okviru Tempus projekt „Jednake mogućnosti za studente s posebnim potrebama u visokom obrazovanju“, a sukladno odluci Senata Sveučilišta u Mostaru od 27. rujna 2012. godine, osnovan je Ured za podršku studentima s posebnim potrebama Sveučilišta u Mostaru. Odlukom Senata Sveučilišta u Mostaru od 20. veljače 2019. godine ured je preimenovan u Ured za studente s invaliditetom.

Aktivnosti ureda usmjerene su na izjednačavanje mogućnosti studiranja svih studenata koji zbog bolesti, oštećenja ili poremećaja imaju stalne, privremene ili povremene teškoće u realizaciji svakodnevnih obveza studentima:

- s oštećenjem vida
- s oštećenjem sluha
- s motoričkim poremećajima
- s kroničnim bolestima
- sa psihičkim bolestima i poremećajima
- s teškoćama u učenju (disleksija, disgrafija, ADHD...)

- s ostalim zdravstvenim stanjima ili teškoćama koje mogu utjecati na tijek studija

Ured za studente s invaliditetom Sveučilištu u Mostaru koordinira i pridonosi stvaranju društva u kojemu svaka osoba/student s invaliditetom pripada i sudjeluje u zajednici u potpunosti. Ured za studente s invaliditetom njeguje obrazovnu okolinu koja je inkluzivna i spremna podržati studente kroz:

- građenjem i održavanjem partnerstva s fakultetima/akademijom, akademskim i neakademskim osobljem;
- promoviranje svjesnosti o invaliditetu između svih članova sveučilišne zajednice;
- osiguranje smjernica u svezi sveučilišnih politika koje osiguravaju potpunu participaciju studenata s invaliditetom u svim aspektima sveučilišnog života.

Zadatak Ureda je osigurati studentima s invaliditetom jednak pristup programima i aktivnostima, kako bi ostvarili svoje pune potencijale, tako što:

- koordinira aktivnostima akademskih prilagodbi i servisa podrške,
- promovira samostalnost i samopouzdanje,
- osigurava informacije i upućuje na odgovarajuće resurse.

NAGRADE STUDENTIMA

Za izniman uspjeh na studiju, a prema odredbama Statuta Sveučilišta u Mostaru najboljim studentima na razini Sveučilišta Rektor Sveučilišta dodjeljuje rektorovu nagradu. Izbor dobitnika rektorove nagrade vrši se u skladnosti s odredbama Pravilnika o dodjeli rektorove nagrade.

Pored rektorove nagrade na razini ustrojbenih jedinica, također za uspjeh u studiju, dekani ustrojbenih jedinica dodjeljuju dekanovu nagradu.

BILJEŠKE

BILJEŠKE

BILJEŠKE

BILJEŠKE

BILJEŠKE

BILJEŠKE

AGRONOMSKI I PREHRAMBENO
-TEHNOLOŠKI FAKULTET

EKONOMSKI FAKULTET

FAKULTET PRIRODOSLOVNO
-MATEMATIČKIH I ODGOJNIH ZNANOSTI

FAKULTET STROJARSTVA,
RAČUNARSTVA I ELEKTROTEHNIKE

FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA

FARMACEUTSKI FAKULTET

FILOZOFSKI FAKULTET

GRAĐEVINSKI FAKULTET

MEDICINSKI FAKULTET

PRAVNI FAKULTET

AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI

SVEUČILIŠNI ODJEL: PROMET I LOGISTIKA

STUDENSKI CENTAR

STUDENSKI ZBOR

www.sum.ba